

GLAS

V d. glavni urednik: Igor Slavec

Odgovorni urednik: Jože Košnjek

Ob 35-letnici izhajanja odlikovan z Redom zaslug za narod s srebrno zvezdo

LETO XXXVII

GLASILO
SOCIALISTIČNE
ZVEZE
DELOVNEGA
LJUDSTVA
ZA GORENJSKO

Stanovanjska oprema in ogrevanje

Prek 300 razstavljalcev na 8000 kvadratnih metrih letošnjega 17. mednarodnega sejma stanovanjske opreme v Kranju

Kranj — Član predsedstva Zveze sindikatov Jugoslavije Zdravko Krnjak je v petek dopoldne v prostorih Poslovno-prireditvenega centra Gorenjskega sejma odprl letošnji 17. mednarodni sejem stanovanjske opreme. Prireditelj je največja doslej, saj na 8000 kvadratnih metrih razstavlja prek 300 razstavljalcev, med njimi 12 iz tujine. V oceno pa lahko dodamo, da je prireditelj — Mednarodni gospodarski zbornici za Gorenjsko, Centralnemu zavodu za napredek gospodinjstva, Gorenjskega muzeja, Gobarski družini Kranj in Poslovno-prireditvenemu centru Gorenjski sejem — tokrat uspelo pripraviti najboljšo prirediteljo do-
mači proizvajalci in trgovske organizacije na sejm predstavljajo in prodajajo različne opreme in izdelke za stanovanja. Še posebej so prireditelji potrudili, da predstavijo izdelke na področju gospodarnega ogrevanja. Kar zadeva opremlja-

nje stanovanj, je na sejm kar precej novosti. Alples iz Železnikov predstavlja nov sistem pohištva Dom, ki je že na razstavah v Beogradu in Zagrebu požel priznanja, Lesnina Pohištvo Kranj pa predstavlja zanimiv program proizvajalca iz Ravne gore.

Jelovica iz Škofje Loke prikazuje uporabo dodatnega montažnega stekla, s katerim je moč izboljšati toplotno izolacijo in s tem zmanjšati stroške ogrevanja. Na sejm so predstavljeni tudi merilniki toplotne energije domače proizvodnje. Astra pa skupaj z delovno organizacijo Instalacije Škofja Loka prikazuje kaminsko peč Lokaterm.

Še več novosti in zanimivosti domačih proizvajalcev je na razstavi Ekonomično ogrevanje, ki jo je pripravil Potrošniško-informativni center Centralnega zavoda za napredek gospodinjstva. Razstavo spremljajo vsak dan tudi strokovna predavanja.

Privlačnost sejemske prireditve je še v nekaterih drugih razstavah. Tako je na Gobarski razstavi z gobjo restavracijo okrog 400 različnih vrst gob. 16 članov Likovnega društva Kranj je pripravilo zanimivo razstavo svojih del, ki so tudi napredaj. Gorenjski muzej je pripravil razstavo Del meščanske bale iz leta 1910, ki je sicer last Kranjčanke Jele Holchaker.

Nekaj je tudi zasebnih razstavljalcev. Sejem bo odprto do 19. oktobra in vam ponuja tudi možnost, da se oskrbite z ozimnico. A. Žalar

Obilna bera in dobra prodaja

Podvin — V nasadu jablan Reše pri Podvinu so minuli teden hiteli z obiranjem jabolk. Vreme jim je bilo naklonjeno in bodo sredi tega tedna z obiranjem že končali. Z letošnjim pridelkom so zadovoljni, saj je kljub muhastemu vremenu kvaliteten in obilen. Tudi glede prodaje se ne pritožujejo, čeprav so cene sorazmerno visoke. Posameznih kupcev je sicer manj kot prejšnja leta, zato pa bodo veliko jabolk prodali delovnim organizacijam preko sindikata. Jabotka bodo prodajali še do konca tega tedna vsak dan od 8. do 17. ure.

A. Ž.

60 let vodne elektrarne Sava v Kranju

Odpri obnovljeno elektrarno Standard

Minuli petek so v Kranju odprli prenovljeno vodno elektrarno Standard in s slovesnostjo ob odkritju spominskega obeležja proslavili 60-letnico vodne elektrarne Sava, v kateri so uredili center za vodenje in nadzor malih vodnih elektrarn na Gorenjskem

Kranj — Časi se spreminjajo, energetska kriza nas je že dobrodu streznila, zato je zagon obnovljene vodne elektrarne Standard pomembno dejanje. Častitljiv je obenem jubilej vodne elektrarne Sava, iz katere bodo poslej lahko nadzirali in upravljali vseh deset majhnih vodnih elektrarn na Gorenjskem.

Petkova slovesnost je poleg delavcev gorenjskega elektrogospodarstva zbrala predstavnike kranjskega in gorenjskega družbenopolitičnega življenja. Med njimi so bili Milan Krajnik, generalni direktor slovenskega elektrogospodarstva, Jakob Piskernik, predsednik slovenskega

komiteja za energetiko, Jože Florjančič, predsednik komisije za družbenoekonomski razvoj pri slovenski skupščini, in Zdravko Krnjak, član predsedstva zveznega sveta Zveze sindikatov Jugoslavije, ki je svojo delovno pot kot vajenec začel prav v vodni elektrarni Standard.

Ob otvoritvi prenovljene vodne elektrarne Standard, ki bo pri izlivu Kroke v Savo poslej dajala milijon kilovatnih ur na leto, je Alojz Založnik, direktor tozda Elektro Sava Kranj povedal, kako so sami prenovili leta 1919 zgrajeno elektrarno, ki je danes povsem avtomatizirana. Henrik Peterneš, predsednik kranj-

skega izvršnega sveta, je nato s pritiskom na nekaj gumbov pognal prenovljeno elektrarno.

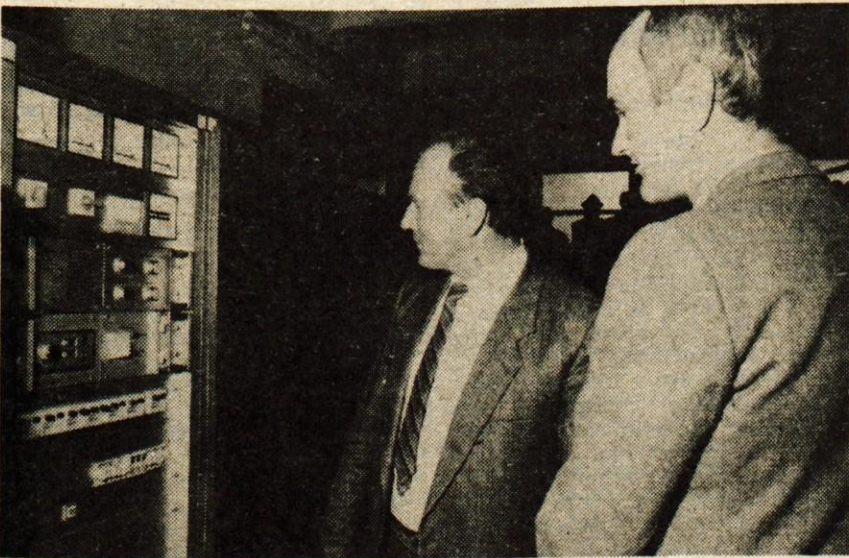
60-letnico vodne elektrarne Sava so počastili s slovesnostjo ob spominskem obeležju, ki so ga odkrili ob tej priložnosti. Na podstavku so namestili malo turbino, ki se je nekaj vrtela v elektrarni Savica v Bohinju. Spregovoril je Alojz Rebolj, vodja oddelka za investicije pri tozdu Elektro Sava Kranj, ki je podrobno orisal preteklost majhne, a izredno pomembne elektrarne v Kranju, znane po vsej Jugoslaviji.

Delovno obeležje je prazničnemu dnevu dala še otvoritev novega centra za daljinsko vodenje in nadzor, iz katerega bodo postopoma upravljali vseh deset vodnih elektrarn na Gorenjskem ter seveda priključevali tudi nove.

Elektrarna Sava je bila vsa desetletja napredna delovna sredina, odlikuje jo dobro delo, je prava zakladnica kadrov, saj so od tam izšli številni strokovnjaki delovne elektrotehnike in elektrifikacije. Najzaslužnejšim delavcem so se zahvalili s priznanji. Na svečani podelitvi je spregovoril Milan Krajnik, generalni direktor slovenskega elektrogospodarstva, ki je med drugim dejal, da so male vodne elektrarne pomembne posebej za Gorenjsko. Priznanja so prejeli delavci tozda Elektro Sava Ivan Basej, Ivan Košnjek, Alojz Rebolj, Alojz Štempihar in Franc Toporš, upokojenci Drago Chvatal, Ana Hiter, Franc Markun, Franc Tavčar in Alojz Vidic ter zunanji sodelavci Ivo Brumat, Vekoslav Korošec, Bogdan Repše, Joško Rosina, Drago Štefe in Mile Vozel. Jožetu Mikelnu pa so izročili čestitke ob odhodu v pokoj.

Za prijeten kulturni spored sta poskrbela dramska igralka Štefka Drolčeva in kvartet Spev iz Škofje Loke.

M. Volčjak

Henrik Peterneš, predsednik kranjskega izvršnega sveta je s pritiskom na nekaj gumbov slovesno pognal prenovljeno, povsem avtomatizirano malo vodno elektrarno Standard v Kranju, ki bo dajala milijon kilovatnih ur električne energije. Foto: F. Perdan

Premalo zemlje ali preveč strojev?

Povprečna gorenjska kmetija ima štiri hektare kmetijske zemlje (polj, vrtov, travnikov, sadovnjakov in pašnikov) v petih ali šestih korakih. Razumljivo je, da je pridelovanje hrane na tako majhnih kmetijah s številnimi parcelami zelo drago in da so tudi kmetijski stroji slabo izkoriščeni. Po podatkih iz popisa opremljenosti kmetij in družbenih popisov imamo na Gorenjskem blizu šest tisoč traktorjev in od 30 do 35 tisoč raznih priključkov za obdelovanje zemlje in spravilo pridelkov. Na vsak traktor pride približno osem hektarov kmetijske zemlje, v kranjski občini celo samo šest. Več nam pove primerjava med hektari in pogonsko močjo traktorjev. V državah z razvitim kmetijstvom govorijo o zadostni tehnični opremljenosti kmetij, če pride na hektar približno poldrugi kilovat traktorskih pogonskih moči. Na Gorenjskem je povprečje 2,86 kilovata na hektar, v kranjski občini celo 4,22. Mar to pomeni, da je skoraj polovica traktorjev (oziroma njihove moči) neizkoriščena, da predstavljajo jalovo moč, da so nepotreben strošek ...?

Ne sme nas motiti, če na nekaterih gorenjskih kmetijah stoji na dvorišču več traktorjev. Med njimi je namreč že veliko dotrajenih ali predbitih, vendar so za lažje delo na polju ali travniku še uporabni. Tudi kmetje, ki kaj dajo na hitro spravilo krme in pridelkov (in jim kmetija to tudi dohodkovno omogoča) bodo potrdili, da ob konicah rabijo več kot en traktor. Na številnih kmetijah jih imajo tudi še za kaj drugega: za pluzenje cest, za gozdarska in gradbena dela, za pevoz lesa, reprodukcijekega materiala (gnojil, krmil ...) in podobno. Za to potrebujejo več traktorjev različnih moči; verjetno pa ne kar štiri ali pet, kot jih imajo nekateri. V teh primerih gre za pretiravanje, za prestiž in kajpak tudi za dobičkonosno nalaganje denarja.

Podobno kot s traktorji je tudi s priključki. Tudi zanje velja, da so slabo izkoriščeni. Je mar smiselno, da vsak kmet zase nabavlja več sto dodatkov vredne stroje, potem pa jih uporablja vsako leto le po nekaj dni ali samo nekaj ur? Najbrž ni! Skupna raba strojev je sicer stara toliko kot kmetijski stroji, a se kljub temu v nekaterih gorenjskih krajih ne ni uveljavila. Ne zato, ker kmetje ne bi vedeli za prednosti skupne izkoriščanja mehanizacije. Razlog je drugje — v skaljenih sosedstvih odnosih, zavoljo katerih tudi strojne skupnosti ne morejo povsod razširiti. (cz)

17. sejem stanovanjske opreme
kranj, 12.-19.10.'84

VSE ZA VAŠ DOM NA ENEM MESTU

razstava ekonomično
ogrevanje
likovna razstava
velika razstava gob
prodaja ozimnice

Če se niste
plačali
naročnine
za Glas,
jo nakažite
na žiro račun
51500-603-
31999

PO JUGOSLAVIJI

Novo vozilo
Zastava 103

Novo vozilo Zastava 103, ki ga bodo leta 1987 začeli izdelovati v kragujevskih zavodih Crvena zastava, bo namenjeno predvsem tujemu trgu. Načrtujejo, da bodo izvozili 60 odstotkov proizvodnje. Sedaj izdelujejo prototipe tega vozila. Motor bo imel moč 1300 in 1500 kubikov.

Gorenje četrtno več
v izvoz

Sestavljena organizacija združenega dela Gorenje iz Tišovega Velenja bo letos zahtevala plan proizvodnje uresničila 97 do 98 odstotno. V primerjavi z lani bo obseg proizvodnje večji za 12 do 13 odstotkov. Na konvertibilne trge bodo prodali za 117 milijonov dolarjev izdelkov, s čimer bodo uresničili dogovorjeni konvertibilni izvoz. Sicer pa naj bi letos prodali skupno za 51 milijard dinarjev izdelkov.

Koruza se umika
pšenici

V Vojvodini so začeli s pospešenim trganjem koruze in spravilom sladkorne pese, tako da bodo imeli proste površine na več kot 320 hektarjih, na katerih bodo posejali pšenico. Koruzo so do sedaj pobrali na več kot 10 tisoč hektarjih.

Makedonija
poravnava obveznosti

Gospodarstvo in poslovne banke v Makedoniji kljub številnim težavam pri zagotavljanju deviz za redno poravnavo obveznosti do tujine, to uspešno delajo. Do konca avgusta so poravnali 167 milijonov dolarjev. Do konca leta morajo plačati še nekaj manj kot 80 milijonov dolarjev.

Srečanje bivših
vajencev
in predavateljev

Kranj — V soboto, 20. oktobra, se bodo srečali bivši učenci in učenci Poklicnih šol Cerklje in Kranja. Na srečanje naj bi prišli tudi stalni in honorarni predavatelji. Srečanje, ki bo v zgornjih prostorih gostilne Stari Mayr v Kranju, začelo pa se bo ob 15. uri, bo vodil nekdanji šolnik Niko Slapar, nekdanji učenci pa bodo pripravili kratek kulturni program. Pripravljalec srečanja Niko Slapar vabi vse, ki se nameravajo srečanja udeležiti, da svojo udeležbo pismo sporočijo na naslov: Niko Slapar, 64000 Kranj — Poštno ležeče.

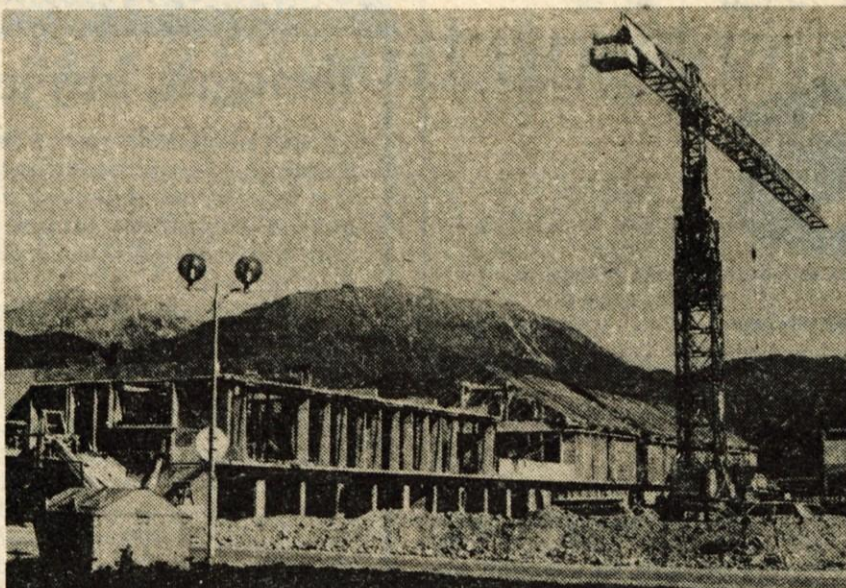
Klub zdravljenih alkoholikov
in dispanzer za alkoholizem
v Trzinu

Trzin — Koliko je v Trzinu alkoholikov potrebnih zdravljenja, je težko reči. Težko jih je prešteti, saj dokler ne pride do težav v družini in problemov na delovnem mestu, se jih ne zavedajo dovolj ne domači ne sodelavci.

Problem alkoholikov v Trzinu ni sistematično rešen. Do sedaj jih je strokovna služba socialnega skrbstva reševala individualno, brez prave povezanosti z zdravstvom. Alkoholiki, ki jih jim je uspelo napotiti na bolnišnično zdravljenje, po zdravljenju niso imeli možnosti vključitve v klub in tako je bil največkrat zdravljenje prekinjeno. Klub zdravljenih alkoholikov ima od delovnih organizacij le Peko, vendar le za svoje delavce, v drugih delovnih organizacijah pa do organiziranega reševanja alkoholizma ni prišlo.

Februarja letos je problem alkoholizma obravnaval svet za boj proti alkoholizmu in narkomaniji in socialno zdravstveno politiko pri Občinski konferenci SZDL Trzin. Takrat je bila tudi ustanovljena delovna komisija, ki je bila zadolžena za ustanovitev kluba zdravljenih alkoholikov v Trzinu in dispanzerja za alkoholizem v zdravstvenem domu v Trzinu. Glavno delo je tu opravila strokovna služba socialnega skrbstva.

Najprej je bilo treba usposobiti za vodenje kluba terapevte. Septembra je skupina zdravljenih alkoholikov

Radovljica — Izgradnja Cankarjevega naselja v Radovljici zdaj zaključujejo z gradnjo skupnih prostorov za poslovne lokale, ki bodo v novo naselje prinesli živahen trgovski in storitveni utrip. V novem poslopiju bodo imele svoje prodajalne trgovske organizacije Kokra, Murka, Planika in Specerija, ki bo odprla ribarnico. Tam bo bančna poslovalnica, računajo tudi na knjigarno, poslovne prostore bosta dobila optik in zlatar, manjkala ne bo okrepčevalnica in prodajalna sadja ter zelenjave. Niso pozabili na storitveno dejavnost, saj bo ljudem na voljo popravilnica gospodinskih strojev, morda tudi popravilnica čevljev in kaj podobnega, saj pri storitveni dejavnosti program še ni do kraja dogovorjen. Poslopje bodo zgradili do konca leta. M. V. Foto: F. Perdan

Pozornost rezultatom in
planiranju

Na nedavnem posvetu, ki ga je s predsedniki osnovnih organizacij sindikata sklical radovljiški sindikalni svet, so se podrobno dogovorili, kaj bodo delali v jesenskem razdobju in kako se bodo pripravili na letne sindikalne sestanke

Radovljica — Predsedniki izvršnih odborov osnovnih organizacij sindikata in konferenc že sklicujejo seje, na katerih pregledujejo, katere letošnje naloge so že opravili in katerih še ne.

V jesenskem razdobju bodo namenili pozornost obravnavi devetmesečnih rezultatov gospodarjenja, pri čemer bodo v ospredju doseganje načrtovanih obveznosti, primerjava z rezultati sorodnih organizacij združenega dela oziroma panog in uresničevanje izvoznih obveznosti.

Z enakomernostjo se bodo sindikalne organizacije vključile v obravnavo in sprejemanje planskih dokumentov za prihodnje leto, za naslednje srednjeročno razdobje in za obdobje do leta 2000. Pri obravnavi planov svoje organizacije združenega dela, občinske resolucije in smernic dolgoročnega načrta od leta 1986 do 2000 bodo ocenili predvsem, če bo načrtovani dohodek zadosten, če bo proizvodne zmogljivosti ustrezno zasledene, če bo z načrtovanim obsegom proizvodnje moč prodajati tudi na tujino in če bodo proizvodnjo lahko preskrbeli s surovinami, energijo in drugimi materiali.

Naslednja pomembna jesenska sindikalna naloga je zagotavljanje socialne varnosti zaposlenih. Vztrajali bodo, da mora socialna varnost v

normalnih razmerah za delavca in njegovo družino zagotavljati osebni dohodek in sicer tako, da bosta dva zadržana osebna dohodka zagotovila socialno varnost štiričlanske družine. Zagotavljanje najnižjega osebnega dohodka ne bo smelo voditi v uravnilovko, zato bodo pozorni tudi pri razponu osebnih dohodkov. Borili se bodo, da bodo delavci boljši zaslužek dosegli z boljšim delom. Socialne pomoči bodo uveljavljali samo tedaj, če takšen sistem osebnih dohodkov ne more pokriti posebnih razmer v družinah — bolezen ali nesreča v družini, če en sam osebni dohodek ne zadošča, kjer je veliko otrok ipd.

Sindikalne organizacije bodo ocenile tudi zaposlovanje. V občini je veliko nezaposlenih, v nekaterih organizacijah pa imajo še vedno veliko nadur, pogodbenega dela, delavce, ki bi že lahko šli v pokoj. Tako je bilo lani v radovljiški občini kar 580 tisoč ur nadurnega in pogodbenega dela, kar pomeni, da bi imelo lahko v vsem letu zaposlitev 265 delavcev.

Ocenili bodo še, kaj je bilo storjenega za izboljšanje delovnih pogojev delavcev in sicer glede boljše opremljenosti delovnih mest, osebnih zaščitnih sredstev, preprečevanja invalidnosti.

Sindikalne organizacije bodo pregledale, kako so v preteklem letu razreševale stanovanjska vprašanja zaposlenih, koliko imajo še nerešenih problemov in kako jih bodo razrešili.

V radovljiški občini si je torej sindikat začrtal vse polno nalog, nekatere med njimi so resnično povsem konkretne.

M. Volčjak

Natečaj za najboljši
spis

Radovljica — V petek, 6. oktobra 1984, se je sestala komisija za informativno-propagandno dejavnost pri predsedstvu občinske konference Zveze rezervnih vojaških starešin v Radovljici. Njeni člani so ugotovili, da sproti rešujejo vse naloge iz sprejetega programa dela.

Sredi oktobra bodo razpisali natečaj za vse osnovne šole v radovljiški občini za najboljši spis. Predvideli so dva naslova, in sicer Jugoslovanska ljudska armada iz ljudstva za ljudstvo ter Priporod borca iz naše krajevne skupnosti. Učenci bodo lahko sami izbirali med obema temama. Vse osnovne šole bodo poslane po tri najboljše spise občinski komisiji do 30. novembra letos. Pregledala jih bo in ocenila posebna komisija. Le-ta bo tudi izbrala tri najboljše spise in jih nagradila. Njihovim avtorjem bodo podelili priznanja na občinski proslavi ob dnevu armade.

Na seji so sprejeli tudi smernice dela komisije za prihodnje leto.

Ciril Rozman

Slovenci na Koroškem

V Celovcu protestno
zborovanje

CELOVEC — Preprečiti moramo vsakršno negativno spremembo manjšinskega šolstva! Ocenili bomo položaj po ljudski zahtevi in deželnozborskih volitvah s posebnim ozirom na dvojezično šolstvo. Na sporedu bodo govori, diskusija in kulturni program!

Tako piše v pozivu na zborovanje zaupnikov in odbornikov obeh osrednjih organizacij koroških Slovencev, ki bo v petek, 26. oktobra, na dan avstrijskega državnega praznika, ob pol osmih zvečer v Celovcu. Zborovanje sklicujeta Narodni svet koroških Slovencev in Zveza slovenskih organizacij na Koroškem.

Iz več vzrokov so se odločili za sklic zborovanja.

Koroški Heimatdienst je ob izdatni pomoči svobodnjaške stranke in njenega voditelja Haiderja izsilil referendum o novi okrnitvi dvojezičnega šolstva na Koroškem. Referendum ni izpolnil pričakovanj njegovih predlagateljev, vendar je potrdil, da so na Koroškem še zni nemški nacionalistični elementi, ki želijo še nadalje zoževati življenjski prostor Slovencev in njihove pravice in to predvsem na področju dvojezičnega šolstva. To trditve potrjujejo tudi izidi nedavnih deželnozborskih volitev na Koroškem. Socialisti deželnega glavarja Wagnerja so sicer obdržali prednost, vendar v predvolilnem boju, kjer je bilo v ospredju prav vprašanje referenduma o zožitvi dvojezičnega šolstva, niso nič kaj očitno nasprotovali referendumu. Računali so namreč tudi na glasove nemških nacionalističnih krogov, ki so nasprotniki Slovencev in njihovih pravic, in tako v bistvu gradili svojo volilno strategijo na plečih Slovencev. Najbolj pa so na to struno igrali Haiderjevi svobodnjaki ob pomoči Heimatdiensta. Na račun protislovenske gornje in bojazni »za usodo nemstva« in »svobode na Koroškem« marsikoga pridobili na svojo stran, edini napredovali pri številu glasov in pridobili na politični veljavi. Za resnično demokracijo ter sožitje jezikov in narodnosti na Koroškem nevarna je Haiderjeva izjava na preditvi v Šentjakobu. Dejal je, da bo Koroška svobodna šele takrat, ko bo popolnoma nemška. Z demagoškimi izjavami so Haider in sodelavci pridobili na svojo stran številne volilce (tudi mlade), ki niso zadovoljni s sedanjo politiko na Koroškem in želijo močno Avstrijo.

Vladajoča socialistična stranka, ki se ima sicer za največjega zagovornika slovenskih pravic in ima v vrstah Slovencev tudi volilne glasove, je bila pri obrambi manjšinskih pravic premalo odločna. Zato je upravičeno opozorilo inž. Feliksa Wieserja, predsednika Zveze slovenskih organizacij na Koroškem, da se v primeru nadaljnjega popuščanja socialistov lahko slovenski člani socialistične stranke obrnejo proti njej!

Koroška deželna vlada je pred nedavnim že obravnavala referendum Heimatdiensta o ukinitvi sedanjih dvojezičnih šol in ga dala v razpravo deželnemu zboru. Le-ta bo v novi sestavi po deželnozborskih volitvah na eni prvih sej govoril o tem. Torej debata o tistem, kar Slovincem zagotavlja državna pogodba, temeljna listina sedanje avstrijske republike. Govora bo o možnostih zožitve zakonitih pravic Slovencev v državi, h katere samostojnosti so tudi naši rojaki veliko prispevali.

Zato je oster protest proti takšnemu ravnanju s strani Slovencev in avstrijskih demokratskih sil nujen in upravičen!

J. Košnjek

Malo denarja za vzdrževanje
planinskih koč

Kranj — Pred tednom dni se je sestel meddruštveni odbor gorejskih planinskih društev. Na seji so planinski delavci posvetili največ pozornosti pregledu obširnega gradiva za sejo glavnega odbora Planinske zveze Slovenije, ki je bila minulo soboto v Ljubljani.

Ko so razpravljali o problemih v planinskem gospodarjenju, so med drugim ugotovili veliko manjše dohodke kot so jih pričakovali, zaradi manjšega obiska postojank. Razen v bližini okolici Triglava je bil v vseh kočah promet manjši kot prejšnja leta. Vzrok je resda do neke mere letošnje slabo vreme, v glavnem pa vse več planincev zaradi padca življenjske ravni nosi hrano in pijačo s seboj.

Po ocenah odbora bo zaradi izpada načrtovanega dohodka zelo težko pokrivati visoke stroške vzdrževanja objektov. Veliko problemov bo predvsem pri predvidenih obnovitvenih delih, saj jih uresničujejo tudi s pomočjo denarja, zbranega na osnovi družbenega dogovora za financira-

nje vzdrževanja in prenove visokogorskih postojank. Iz tega vira v namreč letos neprizadevano nameni kar 3 milijone dinarjev za odplačilo obveznosti pri prenovi Triglavskega doma na Kredarici. Ker to v skladu v sprejetih sklepi in močno prizadelo uresničevanje obnovitvenih načrtov v drugih postojankah, je odbor ostro obsodil ravnanje Planinskega društva Ljubljana Matica.

Udeleženci seje so se med drugim seznanili tudi z osem let trajajočim sodnim postopkom zaradi nesreče naših planincev na Breithornu. Menili so, da tako obravnavanje zavrno vpliva na razvoj celotnega planinskega pohodništva. Poleg tega so bili mnjenja, da za oceno postopka na omenjenem izletu za potrebe sodišča ni pristojen noben posameznik iz vrst planinske organizacije. Zato so predlagali, naj za to nalogo glavni odbor Planinske zveze Slovenije z dolgi komisijo za gorsko reševalno službo pri PZS.

S. Saje

Aktiv
novinarjev
komunistov

Pretekli teden so novinarji komunisti z Gorenske ustanovili aktiv novinarjev komunistov. V dejavnost se bodo vključevali vsi novinarji — komunisti, ki se poklicno ukvarjajo z novinarstvom in to v osrednjih, regionalnih, občinskih in tovarniških sredstvih obveščanja. Aktiv se bo sestajal na pobudo novinarjev ali komisije za informiranje in propagando pri medobčinskem svetu ZKS za Gorenjsko in obravnaval aktualne naloge novinarstva oziroma probleme, s katerimi se srečujejo novinarji.

Sicer so novinarji menili, da je treba čimprej oživiti delo Aktivnega društva novinarjev za Gorenjsko.

Ustanovnega sestanka aktivnega novinarjev komunistov se je udeležil tudi sekretar Medobčinskega sveta ZKS za Gorenjsko Stefan Nemec, medtem ko se drug vabljeni (vodilni funkcionalni gorenjskih družbenopolitičnih organizacij) niso niti opravičili!

JR

Posvet o občini

Zakoni zožujejo občinsko samoupravo

Najrazličnejši zakoni in predpisi zožujejo samostojnost občin — Delegatski sistem slabo deluje — Zaostaja tudi razvoj samoupravljanja krajevnih skupnosti

Medobčinski svet SZDL za Gorenjsko je pretekli teden pripravil posvet o vlogi SZDL pri nadaljnjem razvijanju ustavne koncepcije o občini in uveljavljanju delegatskih sistemov v skupščinskem sistemu. Razpravili so o vlogi občine v samoupravnem organiziranju in doseganju povezanosti, v razvoju občinskega dela in drobnega gospodarstva, pri zadovoljevanju skupnih potreb v občini na temelju samoupravnega združevanja dela in sredstev, uresničevanju dogovorjene gospodarske politike in delovanju delegatskega sistema. Vsa ta vprašanja so bila v osnutku resolucije o uresničevanju ustavne koncepcije o občini, ki jo bo v kratkem sprejel zvezni svet jugoslovanske skupščine.

Na posvetu v Kranju je bilo ugotovljeno, da je gradivo solidna podlaga za preverjanje vloge občine v praksi, prav razmere ocenjuje za vso državo. Kljub temu pa lahko tudi na občinskih ravneh služijo kot podlaga za preverjanje in preverjanje delovanja delegatskega sistema. Poudarili pa so, da se v zadnjem času z najrazličnejšimi zakoni in predpisi zožuje samostojnost občin in odločanje. Vse več je namreč predpisov, ki iz zvezne ali republiške oblasti opredeljujejo tudi zadeve, ki

so v ustavi opredeljene kot občinska pristojnost. Tako občine praktično postajajo izvrševalke predpisov in občinske skupščine namesto samoupravnih, samo izvršilni organi.

Zato se zmanjšuje tudi aktivnost delegacij in delegatskih skupščin. Praktično odločajo lahko le še o nepomembnih zadevah. Eden od razpravljavcev je slikovito dejal, da so pustili delegatom odločanje o pasjih markicah, medtem ko o globalnih vprašanjih razvoja odločajo najrazličnejše komisije. Zato je na sejah delegatskih skupščin vse manj razprav, delegacije se ne sestajajo, seje, tudi občinske skupščine so pogosto na meji sklepčnosti.

Pri delu občinskih upravnih organov in organizacij, ki opravljajo javna pooblastila, se še vedno pojavlja nezaupljivost in celo nezakonitost. Ljudje imajo še vedno veliko težav pri uresničevanju svojih pravic. V praksi še vedno zaostaja tudi razvoj samoupravljanja v krajevnih skupnostih, saj marsikdaj celo krajevne skupnosti postajajo podaljšana roka upravnih organov. Nerazvito je tudi sodelovanje krajevnih skupnosti in organizacij združenega dela.

L. Bogataj

Mladina ne sme čakati ob strani

Loka — Dve leti sta minili od slovenskega mladinskega kongresa, slabo leto od 9. seje CK ZKS o mladini in še manj od različnih problemov in konferenc, na katerih so hoteli rešiti nezavidljiv položaj mlade generacije v družbeni krizi. Leto dni je minilo tudi od programa, ki se je škofojloške mladinske organizacije, zato so se v petek znova sešli. Čas hiti, stanje pa se ni spreminjalo, ugotavljali mladinci v krizi. Pokazalo se je tudi, da mladinci niso stali ob strani in čakali, da kdo drug reši njihove probleme.

Mladina je pred leti napovedala, da bo v proizvodnji, skoke cen, slabe možnosti zaposlovanja, težjo pot do stanovanja, slabši socialni položaj mladostnikov, nepopolno reformo srednjega šolstva... Veliko besed je bilo namenjenih na raznih problemskih konferencah in za okroglimi mizami, vendar niso bile neobvezujočih sklepov. Kako to, pa ni bilo narejenega. Kako to, so se vprašali mladinci v Škofji Loki? Res, v precejšnji meri je kriva družba, ki ni sposobna rešiti s svojimi težavami, precej pa tudi sama mlada generacija. Mladinska organizacija bi bila rada enaka drugim družbenopolitičnim organizacijam, enako cenjena in vplivna, ne bremenijo jo notranji problemi, ne pomanjkljivost, slaba organizacija, ne pomanjkljivost, kaj šele z družbenimi slabostmi, kaj šele z družbenimi

Mladim manjka izkušenosti, izobraženosti in politične pretanjenosti, da bi denimo v tovarni lahko odločali enakopravno starejšim in bolj izkušenim. Očitno v samoupravnih organih, delegacijah in svetih nima pravih ljudi, v nekaterih pa nastopa bolj ali manj »dekorativno«. Morda se preveč ukvarja z »mladinskimi« problemi. Tako se denimo ob reformi srednjega šolstva mladi niso zadoštali ukvarjati s problemi učbenikov, z nekvalitetno šolsko prakso, kadrovskimi tegobami šolstva. Tudi problemu mladinskega prostovoljnega dela, ki je izključno njihova domena, niso kos, kaj šele tako celovitim vprašanjem, kot so ekonomija, zaposlovanje, stanovanjsko gospodarstvo, socialna politika. V razpravi se je pokazal dvom o uspešnosti organizacije. Kako naj reši številne družbene in mladinske probleme, ko pa se mnogokje ukvarja le s proslavami, športom in veseliciami! Mladinska dejavnost naj bo takšna, da bo privabila v organizacijo čim več sposobnih mladih, ki bodo tvorili fronto zaledje.

Nič novega niso odkrili mladi, ki so se ob letu znova sešli na programski seji. Tudi nič novega niso zapisali v programu za prihodnje leto, saj imamo sklepov in smernic že čez glavo. Le dosledneje jih bo kazalo v prihodnje uresničevati!

D. Z. Žlebir

KOMU POMAGATI IN KAKO

Program ekonomske stabilizacije za leto 1985 ne sme več predvidevati padanja realnih osebnih dohodkov, ker so le-ti za nekatere kategorije delavcev že na eksistenčni meji

Kdo je danes srečen, presrečen, ker je imel prostor za parkiranje.

Kdo drugi je žalosten, ker se mu je rodil otrok.

(Urban Radović)

KRANJ — Stabilizacija pomeni boljše gospodarjenje, boljše organizacijo dela in ne nujno posledno delitev sredstev za osebne dohodke po vloženem delu. Stabilizacija po drugi strani pomeni tudi socialno varnost, delo, red, disciplino, razvoj. Tako nekako lahko razpravljamo na predsedstvu krajskega občinskega komiteja ZKS prejšnji tork.

Člani predsedstva so temeljito razpravljali o težavah sedanjega gospodarskega in političnega trenutka, a so največ časa posvetili težkim socialnim problemom, problematiki socialnega varstva eksistenčno ogroženih posameznikov, otrok in družin. Ugotovili so, da stabilizacijska prizadevanja povsod še niso dosegla zelenih sadov, da se je stabilizacija predvsem v nekaterih večjih kolektivih prav v

tem času pokazala v vsej ostrini, čeprav so na prihajajoči krizni čas mnogi gospodarstveniki opozarjali že leta in leta. Ne moremo reči, da krajski kolektivi niso dovolj osveščeni, da se ne zavedajo vse teže problematike, pa vendar nekateri le niso obili dovolj pripravljeni za samostojno, uspešno pot iz kriznega stanja.

Rešitev iz gospodarskih težav predstavlja predvsem zadovoljiv dohodek kot rezultat uspešne prodaje izdelkov na domačem in na tujih trgih. Predpogoj za to pa so visoka strokovna sposobnost in delavnost kadrov v proizvodnem procesu, velika prizadevnost celotnega kolektiva za doseg zastavljenih ciljev ter umno gospodarjenje z družbenimi sredstvi. Predsedstvo je ugotovilo, da prav ti pogoji niso vedno in povsod zagotovljeni, zaradi česar so se v krajski občini pojavili izgubljajoči, ki z dohodkom ne pokrijejo niti izplačanih osebnih dohodkov. Izgubljajoči in kolektivi, ki poslujejo na meji rentabilnosti prav iz tega razloga zadržujejo najnižje osebne dohodeke na nivoju, ko že ogrožajo eksistenco posameznikov

Največ podražitev v gostinstvu

Pri cenah, ki so v občinski pristojnosti, so letos v radovljški občini zabeležili največ podražitev v gostinstvu, kar je za turistično občino seveda razumljivo — Kot drugod na Gorenjskem imajo tudi v leški pekarni težave, saj stroški presega cene kruha

Radovljica — Od 3. maja do 1. septembra je radovljška skupnost za cene obravnavala 229 obvestil, od tega 124 s področja gostinstva; nepopolnih je bilo 56 obvestil.

V občinski pristojnosti po cenikih iz režima spremljanja cen so bile na decembersko raven uveljavljene naslednje podražitev: proizvodnja gramoz in peska 20 odstotkov, obrtni izdelki od 15 do 31 odstotkov, slaščičarski izdelki 25 odstotkov, gostinske storitve od 11 do 52 odstotkov, taksi storitve od 41 do 47, gotofarske storitve od 19 do 25, kino vstopnice 25, frizerske storitve 32,9, avto-servisne 43, kemično čiščenje 30, dimnikarske 25, pogrebne 51, druge obrtne storitve od 11 do 30 odstotkov. Cene AMD storitev so se letos večkrat povečale in ure praktične vožnje so tako v primerjavi z lanskimi dražje od 92 do 101 odstotek.

Najpogostejše so bile podražitve v gostinstvu, kar je za turistično občino seveda razumljivo. Jedila v gostinstvu so se podražila od 24 do 40 odstotkov, alkoholne pijače od 11 do 136 odstotkov, brezalkoholne pija-

če od 15 do 43 odstotkov in prenočitve od 25 do 59 odstotkov.

»Občinske« cene, ki najbolj vplivajo na življenjske stroške, je odredil občinski izvršni svet. S 1. junijem je vodarino povečal za 44 odstotkov, s 1. avgustom kanalsčino za 41 odstotkov in smetarino za 43 odstotkov in s 1. septembrom stanarine za 30 odstotkov. Cene kruhov pa je v povprečju podražil za 25 odstotkov.

Največ težav imajo prav pri peki kruha, saj v pekarnah stroški skokovito rastejo in povzročajo izgube. Žitova pekarna v Lescah je v primerjavi z drugimi gorenjskimi pekarnami trenutno v malce boljšem položaju, saj ji je občinski izvršni svet pred časom dal 5 milijonov dinarjev brezob-

restnega kredita, ki jim ga v primeru, da v republiki ne bodo sprejete druge rešitve, ne bo treba vrniti. Na nedavnem posvetu predstavnikov gorenjskih občin so sprejeli stališče, da bodo morale cene kruha bolj slediti stroškom in jih sčasoma ujeti. Poprej pa naj bi pregledali še možnosti namenitve sredstev iz odstopljenega prometnega davka, občinskih skladov in zakonskih olajšav.

Zaradi sprememb predpisov so od 1. septembra v občinski pristojnosti še cene komunalnih storitev, stanarine, kruha in peciva, prevoza blaga v cestnem prometu, prevoza potnikov s takšiji, popravi osebnih avtomobilov, popravi in vzdrževanja gospodinskih električnih aparatov, osebnih storitev in storitev gospodinjstvom, storitve tržnic, kinematografske vstopnice in nekateri obrtni izdelki ter izdelki s področja industrije in rudarstva.

M. V.

Valentin-Folti Hartman

Malo je slovenskih mož, ki bi bili tako predani slovenski pesmi, kot je bil prav Folti Hartman. Že rojenice so mu v rodnih Libušah položile v zibel, da bo njegovo življenje ena sama borba za Slovenstvo: zanj se bo boril s pesmijo.

Že od leta 1930 je vodil koroške pevske zbornice. Prvi je bil pliberški. Preko sto nastopov je že pred vojno imel z njim po koroških vaseh. Kot vsi zavedni Slovenci je bil preganjan. Februarja 1941 so ga aretirali in zaprli v celovške zapore, decembra tega leta pa je bil že v Dachauu. Spomladi 1943 je tu, za žicami, sredi smrti, ustanovil dachauuski pevski zbor. Sam je zapisal, da je slovenska pesem, ki je bila doma hkrati s slovensko besedo krvavo preganjana, vzniknila, pa če se to sliši še tako neverjetno, v taborišču smrti in se iz mehke narodne razvila v borbeno pesem.

Po vojni je bil Folti Hartman odbornik Slovenske prosvetne zveze v Celovcu in centralni vodja vseh pevskih zborov na Koroškem. Ustanovil je nove zbornice in širil slovensko pesem vse dlje. Sam je skoraj do zadnjega vodil dva pevška zbora. Svoj prvi zbor, moški pevski zbor Edinost iz Pliberka, pa je vodil vse do svoje smrti, več kot pol stoletja. Bil je prvi, ki je koroške zbornice pripeljal tudi v Slovenijo in gostoval z njimi po vseh naših republikah, vse do Beograda. Z njimi je slovensko pesem ponesel tudi v osrčje germanske Evrope. Do zadnjega je vodil tudi njegov dachauuski zbor, ki so ga sestavljali Korošci in Gorenjci.

Folti ni bil le najstarejši zborovodja Koroške. Pisal je tudi kronike pliberških zborov, vse od njegovih začetkov in to je edini dokument, ki priča o času, ko je slovenska pesem na Koroškem zaživela na novo. Vzgojil je vrsto odličnih zborovodij, ki so prevzemali njegovo delo in danes vodijo svoje zbornice.

Za dolgoletno delo je Folti Hartman dobil vrsto visokih odlikovanj med drugim »častno odličje zaslug za osvoboditev Avstrije«, zlato odličje Osvobodilne fronte, Drabosnjakovo priznanje in Gallusovo plaketo.

V soboto, 13. oktobra, so se njegovi domači in številni prijatelji poslovili od njega na pokopališču v Škocjanu. Z nežno koroško pesmijo, ki jo je tako ljubil, so se od njega poslovili njegovi pevci: zapeli so mu združeni koroški zbori, slovenski oktet z Božom Grošljem, ki je z njim pel že v Dachauu, in ravenska godba na pihala.

Folti Hartman je bil eden redkih velikih Slovencev, ki mu je bil njegov rod svet in ni mogel lepše pripovedovati svetu, da za Karavanami žive Slovenci, trdni in neupogljivi, a obenem mehki ljudje s slovensko dušo, kot s svojo pesmijo. Njegova pesem ne bo nikoli utihnila.

D. Dolenc

in družin. Ker dohodek in čisti dohodek v teh podjetjih ne raste skladno z rastjo stroškov, tudi akontacije osebnih dohodkov ne morejo slediti rasti življenjskih stroškov, zato se je socialni položaj mnogih delavcev poslabšal do skrajne dopustne mere, pod katero v nobenem primeru ne sme pasti, je še posebej poudarilo predsedstvo komiteja.

Vse, kar velja za delavce v rednem delovnem razmerju, še v potencirani meri, velja za mnoge upokojece. Mnogi (n.p. tekstilni delavci in ne samo ti!) prejemajo za polno delovno dobo pokojnino, ki je nižja od izračunane življenjskega minimuma (15.000 din). Kako naj se s tako pokojnino preživljata oba zakonca...!? Postavilo se je vprašanje, kdo naj pomaga socialno ogroženim ljudem. Socialna služba občine? Delovna organizacija, kjer je delavec zaposlen, oz. kjer je delal pred upokojitvijo? Sindikat? In: ali sploh natančno vemo, komu je treba pomagati, kako in koliko? In kdo naj to ve: delovna organizacija, sindikat, krajevna skupnost, kjer človek živi, Rdeči križ, SZDL...?

In kako osupljivo je na drugi strani dejstvo, da so se prav zadnja leta stalno zmanjševala sredstva in število upravičencev za socialne pomoči; sredstva so rastla samo nominalno. Na občini so ugotovili, da se je od leta 1979 zmanjšalo število upravičencev do otroškega dodatka od 12.000 na 2000 v letošnjem letu. Temu, da je kriv že nekaj let birokratsko ohranjen, nespremenjen cenzus iz preteklih let — 6000 din prihodka na družinskega člana — in tudi ponos mnogih, ki nočejo

razglašati svoje revščine. Nekatere upravičence do socialne pomoči odbija tudi zapletenost postopka za pridobitev pravice do socialne pomoči, saj so na drugi strani »enkratne pomoči« dokaj revne, ne sledijo inflaciji in zviševanju življenjskih stroškov.

Predsedstvo je zahtevalo da ustrezne službe socialnega varstva temeljito pregledajo vse svoje akte in jih ustrezno spremenijo tako, da bodo omogočile vsem obstanek, vreden delovnega človeka.

Predsedstvo v sklepih opozarja tudi kolektive in komuniste v njih, da svoje rešitve in rezultate poslovanja obvezno primerjajo z rešitvami in rezultati sorodnih delovnih organizacij in na osnovi primerjav izboljšajo lastno delo ter sprejmejo ustrezne poslovne in kadrovske odločitve, če je to potrebno za doseg s plani postavljenih ciljev. Od uspešnega poslovanja delovne organizacije je v celoti odvisna nadaljnja perspektiva same delovne organizacije, delo in kruh zaposlenih, pa tudi tistih, ki še čakajo na zaposlitev. Tudi širša skupnost ima koristi od zdravstva, šolstva, športa, otroškega in socialnega varstva in skrbstva. Zatorej je odgovornost delovnih kolektivov, ki upravljajo z družbenimi sredstvi, vsestranska, zato družba in zveza komunistov ne smeta biti brezbržni do neuspešnih organizacij. Predvsem pa Zveza komunistov ne more ubežati odgovornosti za delo tistih delavcev, ki so člani njene organizacije. Predsedstvo občinskega komiteja je tudi na tej seji pokazalo, da se tega zaveda.

Igor Slavec

Nove cene smučarskih kart

Ljubljana — Slovenska poslovna skupnost za žičnice je določila nove cene dnevnih, poldnevni, tedenskih in sezonskih smučarskih kart za vsa slovenska smučišča. Na Gorenjskem bo v novi zimi najdražje smučanje na **Krvavcu in Voglu**. To je tudi razumljivo, saj dostop na smučiščih z gondolsko oziroma s kabinsko žičnico predstavlja dodaten izdatok. Dnevna karta za odrasle bo veljala 700 dinarjev, za otroke 500 dinarjev; toliko bo treba odšteti tudi za poldnevno vozovnico. Tedenska karta bo na Krvavcu veljala 3000 dinarjev in sezonska 12.000, na Voglu pa tedenska 3500 dinarjev in sezonska 10.000 dinarjev oziroma še pet tisočakov več, če jo lahko uporablja več oseb. V **Kranjski gori** bo dnevna karta 650 dinarjev (za otroke 400), poldnevna 350, tedenska 3640 in sezonska 8000 dinarjev. Nekateri ob teh cenah menijo, da so preizkušnje glede na kakovost kranjskogorskih smučišč in na velik obisk tujih smučarjev. Na **Kobli** bo dnevna karta veljala 500 dinarjev (za otroke 400), poldnevna 300, tedenska 2500 in sezonska 6000 dinarjev. Na **Zatniku** bo dnevna 500 dinarjev (za otroke 350), poldnevna 400, tedenska 2500 in sezonska 6000 dinarjev. Na **Starem vrhu in Soriški planini** bo dnevna karta 450 dinarjev (za otroke 250), poldnevna 300, tedenska 1800 in sezonska 7000 dinarjev. Na **Zelenici** bo dnevna karta veljala 450 dinarjev (za otroke 360), poldnevna 320, tedenska 2700 in sezonska 5600 dinarjev. Na **Veliki planini** bo enodnevno smučanje stalo 400 dinarjev (za otroke 250), poldnevno 300, tedensko 1800 in sezonsko 5500 dinarjev. (cz)

Žičničarji iščejo dolgoročne rešitve IZGUBE POSTALE DEL NJIHOVEGA GOSPODARJENJA

Kranj — Žičničarstvo je dejavnost, ki je po pomenu ni mogoče primerjati s kmetijstvom; vsekakor pa je še bolj kot to odvisno od vremenskih razmer. Če je zima skopa s snegom, imajo žičničarji praviloma kar precej težav, kako bi začetek zvezali s koncem. Zadnje zime, če izvzamemo lansko, so bile pičle s snegom in zato tudi ni čudno, da so izgube postale del njihovega vsakoletnega gospodarjenja. Sistemske, dolgoročne rešitve, ki jih predlagajo, naj bi po eni strani zagotovile nemoteno poslovanje tudi v neugodnih zimah, po drugi strani pa naj bi omogočile nadaljnji razvoj. Naložbena ihta je namreč zadnja leta pojenjala in domača vsa gorenjska smučišča so pri ureditvi svojih načrtov ostala na pol poti.

Žičničarji so za novo sezono krepko podražili smučarske karte, vendar zatrjujejo, da s tako zbranim denarjem še ne bodo krili vseh izdatkov obratovanja. Skratka — nove cene še vedno ne bodo ekonomske. Trditve, da bo letos smučanje kljub podražitvam domala za četrtino cenejšo kot lani, se zdi kot prvoaprilska potegavščina. Natančnejši izračuni, ki upoštevajo inflacijo in domala dvakratno podražitev energije, nadomestnih delov in ostalega reprodukcijskega materiala, pa kažejo, da ni neosnovana.

Predlogi za dolgoročno razreševanje žičničarske problematike — pred nedavnim jih je obravnavala tudi Medobčinska gospodarska zbornica za Gorenjsko — upoštevajo delitev smučišč v dve skupini. V prvo sodijo Kranjska gora, Vogel in Zatnik — torej smučišča, ki imajo mo-

čno zaledje hotelov in so del turistične ponudbe Kranjske gore, Bohinja in Bleda. V teh središčih so že zažele nekatere oblike združevanja denarja gostinsko-turističnih in deloma tudi trgovinskih organizacij za nemoteno obratovanje žičnic in za nadaljnji razvoj smučišč. Na Bledu opravlja to nalogo turistična poslovna skupnost, v gornjesavski dolini skupnost organizacij združenega dela za izgradnjo turistične infrastrukture.

Žičničarji predlagajo, da bi na podlagi dogovora o temeljnih plana SR Slovenije za obdobje 1981—85 del prometnega davka od prodanih brezalkoholnih in alkoholnih pijač namenili za pospeševanje tujkega turizma, torej tudi za urejanje smučišč. Zgledu Jeseničanov, ki so se že odločili za namensko porabo dela turistične takse, naj bi sledili tudi v drugih turističnih krajih in občinah. Glede na to, da lastniki zasebnih turističnih sob ne prispevajo za skupno turistično ponudbo kraja, naj bi del davkov namenili tudi za razvoj smučarskih središč. Novi zakon o stavbnih zemljiščih določa, da morajo uporabniki zemljišč prispevati denar tudi za urejanje zemljišč; žičničarji pa predlagajo, da bi del tako zbranega denarja namenili tudi komunalno urejanje smučišč. Zavzemajo se tudi za nekajletno odložitve plačila dolga bankam in občinskim skladom skupnih rezerv ter za 30 odstotkov nižje obresti, ki veljajo sicer za naložbe v turizem. Občinskim sindikalnim svetom pa predlagajo, da bi se odločili še za regresiranje zimskega dopusta.

V drugo skupino uvrščajo Krvavec, Stari vrh, Soriško planino, Koblo in Zelenico — smučišča, ki nimajo močnega zaledja hotelov in so namenjena predvsem za rekreacijo občanov z Gorenjske, ljubljanskega območja in iz drugih slovenskih krajev. Žičničarji predlagajo za ta središča enake rešitve kot za Kranjsko goro, Vogel in Zatnik. Dodatno pa se zavzemajo za to, da bi tudi telesnokulturne skupnosti ter turistična društva (od takse) z Gorenjske in z ostalih področij, ki so osredotočena h gorenjskim smučiščem, prispevala nekaj sredstev za nemoteno poslovanje in nadaljnja vlaganja.

Vsi ti predlogi so sicer umestni, vendar je vprašljivo, ali bodo »prizadeži« pripravljeni odvesti mošnjčke in pomagati žičničarjem iz težav. Morda bi bilo bolje razmišljati predvsem o trajnejšem, dolgoročnejšem sodelovanju (in povezovanju) z gostinsko-turističnimi, telesnokulturnimi in drugimi organizacijami. Žičničarstvo namreč ni tako donosna dejavnost, da bi lahko ostala zunaj teh povezav.

C. Zaplotnik

Naložbena ihta je pojenjala

Hranilno-kreditna služba Gozdnega gospodarstva Bled je prva leta po ustanovitvi (letos praznuje desetletnico) dobila od kmetov tudi po 150 zahtevkov za posojila. Letos je bilo teh le okrog štirideset — 19 za bančni denar in prek 20 za sredstva hranilnih vlog.

Manjše zanimanje za posojila ni samo blejska posebnost. Podobno namreč ugotavljajo tudi v ostalih gorenjskih kmetijskih in gozdarskih »bankah«. Časi, ko so kmetje za posodabljanje in gradnjo hlevov in ostalih živinorejskih objektov ter za nakup kmetijskih strojev dobivali posojila s 3-odstotno obrestno mero, so minili. In glede na sedanjo denarno-posojilno politiko bi bilo tudi neumestno pričakovati, da bi se še kdaj vrnilo.

Posojila so zadnja leta postala predraga, da bi jih kmetje vsevpriek najemali. Obrestne mere so podivjale, doba vračila se je skrajšala in tudi ostali posojilni pogoji (začetek, način odplačevanja) so se krepko poslabšali. Je ob tem kaj nenavadnega, da je letos kar 180 slovenskih kmetov že odobrena posojila v skupni vrednosti 125 milijonov dinarjev odklonilo? Starejši kmetje, obremenjeni s tradicijo, še niso povsem pozabili časov, ko so nekatere kmetije zaradi oderuških obresti prišle na boben.

Naložbena ihta izpred let je prav zavoljo neugodnih posojilnih pogojev pojenjala, zato je razumljivo, da se nekateri obetavno zastavljene načrte vlaganj v zasebno kmetijstvo ne uresničujejo. Nedvomno je, da se bodo obresti za posojila še povečale. In tudi zanimanje za posojila bo še upadlo, če svoje vloge ne bodo odigrali skladi za izvajanje intervencij v kmetijstvu in porabi hrane. Kranjski, denimo, to nalogo že izpolnjuje. Letos je za regresiranje (nadomestilo) obresti namenil 2,5 milijona dinarjev. Nižinskim kmetom plača petino obresti pri posojilih, odobrenih za novogradnjo ali večje popravilo hlevov za prašice ali najmanj deset goved, če seveda izpolnjujejo pogoje (najmanj 3000 litrov oddanega mleka po kravi ali 830 kilogramov goveda na hektar obdelovalne zemlje). Za hribovsko kmetijstvo je nadomestilo tolikšno, da kmet plača največ osem odstotne obresti; te ugodnosti pa veljajo le za gradnjo novih ali popravilo starih hlevov, namenjenih za rejno plemenskih telic, pitancev, ovc ali prašičev.

Povsem umesten je predlog Zveze hranilno-kreditnih služb Slovenije, naj bi z regresiranjem (nadomestilom iz sredstev intervencijskih skladov) znižali veljavne bančne obresti pri posojilih za urejanje zemljišč na 6 odstotkov, pri živinorejskih objektih na 8 (v hribovih) oziroma na 15 odstotkov (v nižini), prav toliko tudi za skupne stroje in za kmetijski turizem, za nakup kmetijskih strojev pa naj bi obveljale 25-odstotne obresti. V Sloveniji bi za uresničitev tega predloga potrebovali 880 milijonov dinarjev. Znesek je resda precejšen, vendar se zdi, da so regre- si v zdajšnjih razmerah edini način za ponovno oživiljanje naložbene dejavnosti v zasebnem kmetijstvu.

(cz)

Murka se vključuje v obmejno trgovanje

Leška trgovska organizacija Murka je maja letos začela z obmejnimi trgovanjem, kar je zanjo nova, zahtevna raven dela — Letos bodo imeli za 18 milijonov šilingov blagovnega prometa z obeh strani

Lesce — Leška trgovska organizacija Murka si utira novo, zahtevno raven trgovanja. Postaja izvozno-uvozni operater, kakor temu pravijo. Podobno kot kranjski Merkur se vključuje v prizadevanja za večjo blagovno izmenjavo Gorenjske s sosednjo Koroško, za živahnejše obmejno trgovanje, ki temelji na širši dogovorjenih sejemsko-kompensacijskih poslih. Vendar ne zgolj na njih, saj prodaja blago v sosednjo Avstrijo tudi kot čisti izvoz. Na avstrijski strani je Murkin partner Zveza slovenskih zadrug, ki želi v svojih prodajalnah ponuditi vse več našega blaga.

V Murki že z gotovostjo računajo, da bodo letošnji načrt obmejnega trgovanja v celoti uresničili. Gre za 18 milijonov šilingov blagovnega prometa z obeh strani. Dve tretjini tega temelji na sejemsko-kompensacijskih poslih, tretjino izvoza bodo uresničili mimo njih. Sejemsko-kompensacijski posli so že v celoti zaključeni in jih zdaj postopoma

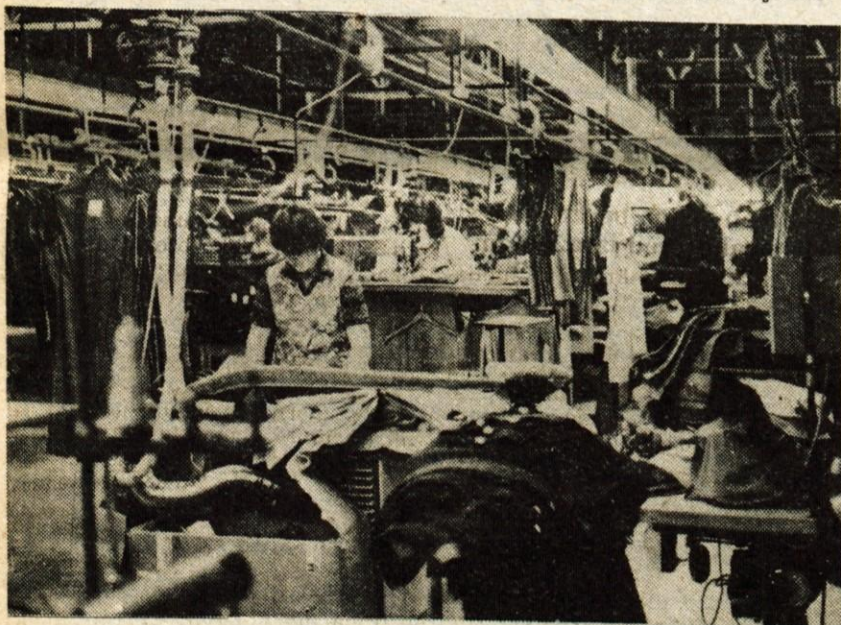
realizirajo, tako da bodo dogovorjeni obseg uresničili.

Zanimivo je seveda, kakšno blago so prodali na Koroško. V glavnem so bili to žičniki jeseniške železnic, Pekovi čevlji, kemikalije Kemikne tovarne iz Podnarta in nekateri Iskrini izdelki. Uvozili pa so predvsem izdelavni material, ki so ga potrebovale te tovarne. Pri tem velja poudariti, da količinsko in denarno seveda ne gre za velike posle, a zato nič manj pomembne, saj so tovarne čisto potrebovale drobne stvari in so jih v okviru obmejnega trgovanja hitro dobile. Prav v tem je pomembnost Murkinega obmejnega trgovanja.

V okviru rednih izvoznih poslov pa so na Koroško prodajali cement, keramične ploščice, lončene izdelke, vino, konzervirano zelenjavo, sadne sokove, žgane pijače in podobne izdelke. Uvažali še niso, saj se v okviru splošnih družbenih prizadevanj trudijo predvsem pri izvozu.

Z obmejnimi trgovanjem so začeli šele maja letos, zato večje uspehe pričakujejo prihodnje leto, ko bodo skušali vključiti širši izbor končnih izdelkov, predvsem tekstilne, kovinske in lesno predelovane industrije. Dogovarjajo se tudi o novih oblikah in možnostih sodelovanja. Pri Murki se vse pogostje oglašajo obrtniki, ki bi se radi z izvozom svojih izdelkov vključili v posel in si tako povsem po legalni poti odprli možnost za uvoz izdelavnega materiala ali opreme.

M. Volčjak

Kranj — Skoraj polovico proizvodnih zmogljivosti tako v Kranju kot tudi v jeseniškem tozdu Konfekcija v Gorenjskih oblačilih namenja za izvoz — večinoma na konvertibilni zahodni trg.

Manjka okoli sto šivilj

Povpraševanje po lažji konfekciji je tolikšno, da so Gorenjska oblačila brez težav sklenila pogodbe za vso prihodnjo sezono — Lahko bi zaposlili še okoli 100 šivilj, toda na razpise skoraj ni odziva

Kranj — Gorenjska oblačila si za prihodnje leto ne delajo velikih skrbi glede svojih izdelkov, saj so prav te dni podpisali zadnje pogodbe z naročniki njihove konfekcije. Tako kot lani bodo približno polovico proizvodnih zmogljivosti namenili za izdelavo konfekcije za tuje naročnike predvsem na zahodnem tržišču, medtem ko preostale zmogljivosti pokrivajo povpraševanje po njihovi konfekciji na domačem trgu.

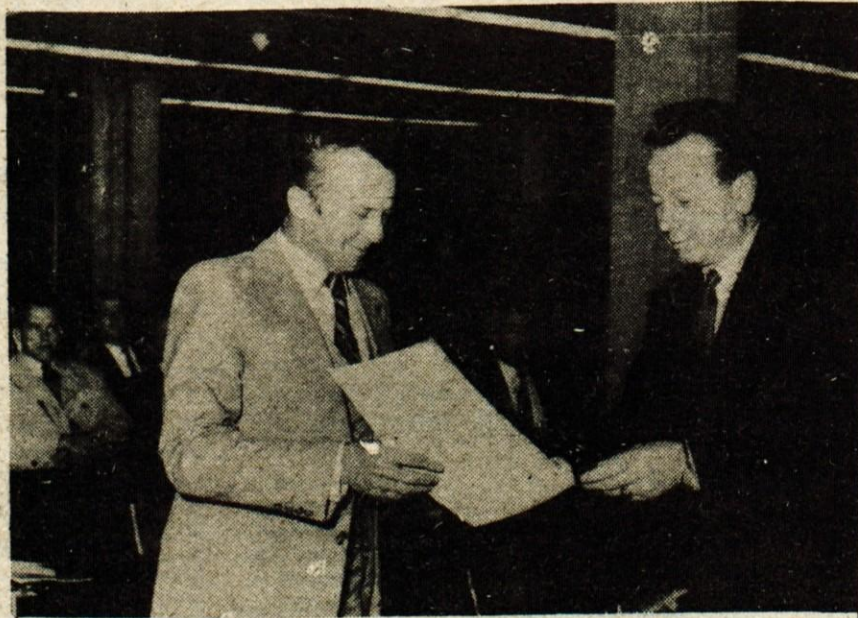
»Skrbno smo se varovali tega, da bi ob sprostitvi cen sledili večini metražerjev, ki so poveševali cene,« je povedal direktor Vinko Martinjak, »saj bi zaradi previsokih cen lahko preveč upadla prodaja predvsem doma. Zato je konfekcija za novo sezono res nekaj dražja, vendar je treba upoštevati, da so se nekateri repomateriali podražili za še enkrat. V trgovinah že opažajo manjšo prodajo konfekcije, tudi sami se bojimo posledic slabše kupne moči, vendar lahko rečem, da smo za prihodnjo sezono razprodani.«

Čeprav gre prodaja konfekcije dobro tako doma kot na tujem — letos se približujejo 1 milijonu dolarjev izvoza — pa v Gorenjskih oblačilih naslednje leto ne pričakujejo povsem brez skrbi. Že nekaj časa namreč obveznosti, ki jih prevzemajo z naročili, dopolnjujejo s kooperantskimi deli doma in v drugih republikah. Do-

ma bi takoj zaposlili še okoli 100 šivilj, če bi jih lahko dobili. Na razpise za prosta dela in naloge je le skromen odziv, prav tako ne dobe primerne kadra iz srednjega usmerjenega izobraževanja. Zato so se že odločili, da bodo v svojem izobraževalnem centru začeli šivilje priučevati. Le s polnim izkoriščanjem zmogljivosti obratov tako v Kranju kot na Jesenicah bodo lahko zadostili tolikšnemu povpraševanju. Povrh tega bi lahko ponudili izdelke tudi na vzhodne trge, kjer se doslej niso pojavljali. Vendar ogledovanje po vzhodnih trgih ne bi šlo na račun prodaje za zahodno tržišče — celo nasprotno, konvertibilni izvoz za prihodnje leto povečujejo za okoli 20 odstotkov.

Čeprav so v letošnjih osmih mesecih ustvarili 256 milijonov din dohodka, kar je za 40 odstotkov več kot lani, in so s povprečnimi osebnimi dohodki med slovenskimi konfekcionarji nekje pri vrhu, pa v kranjski občini povprečje ne presegajo. V zadnjih treh mesecih so sicer uspeli osebne dohodke hitreje popravljati, saj so pristali na povprečju 27.000 din, vendar še ne morejo biti zadovoljni. Razen tega se zavedajo, da bi bilo zanimanje za to delo večje ob privlačnejših osebnih dohodkih.

L. M.

Zlate medalje in priznanja — Zdravko Krvina, član predsedstva Zveze sindikatov Jugoslavije, je po otvoritvi na sejmu stanovanjske opreme v Kranju podelil tudi zlate medalje in priznanja. Medalje so dobili: **Alples** iz Železnikov za nov program Dom (na sliki zgoraj), **Lesnina Pohištvo Kranj** za program DEA proizvajalec Radin iz Ravne gore **Astra Ljubljana** za kaminsko peč Lokaterm, ki jo izdeluje delovna organizacija Inštalacije Škofja Loka, **Avtomontaža Ljubljana** za trajnožarni toplovodni kotel, **Termika Ljubljana** za fasaterm, **Kovino-tehna Celje** za keramično peč, izdelke novomeškega Pionirja in **Jub iz Domžal** za paleto zaščitnih premazov in barv. Priznanja pa so dobili **Izolirka Ljubljana** za paleto zaščitnih in izolacijskih materialov, **Gobarska družina Kranj** za razstavo gob, **Gorenjski muzej Kranj** za razstavo meščanske bale, **Armal Maribor** za celovit prikaz proizvodnje vodnih baterij, **Centralni zavod za napredek gospodinjstva** za razstavo **Ekonomično ogrevanje in Likovno društvo Kranj** za likovno razstavo.

— A. Ž. — Foto: F. Perdan

Prodali

400 avtomobilov

Lesce — Trgovska organizacija Murka iz Lesca, prodajalec vozil novomeškega IMV, je letos prodala 400 avtomobilov in 120 počitniških prikolic. Ocenjujejo, da je to v zdajšnjih razmerah dobra prodaja. Zastoj pri prodaji avtomobilov so pričakovali, razlogi so znani. Avtomobili so vse dražji, denarja imamo vse manj, Gorenjska pa je za jugoslovanske razmere z avtomobili najbolj zasiteno tržišče.

Pri prodaji avtomobilov zato v leški Murki preizkušajo nove načine. Tako so pred poletjem na Bled pripeljali katrce, ki so jih kupci lahko dobili takoj ter vnovčili stare. Takšne in podobne prodajne oblike bodo vse bolj običajen način prodaje avtomobilov, pravijo v Murki.

Filmsko gledališče

Ta teden se v gorenjskih kinematografih pričenja filmsko gledališče. Tako bo ameriški film *Eni in drugi* na sporedu v kinu Tržič v torek, 16. oktobra, ob 16. in 19. uri, v kinu Dom Kamnik v sredo, 17. oktobra, ob 17. in 20. uri, v kinu Center v Kranju v četrtek, 18. oktobra, ob 16. in 19. uri in v petek, 19. oktobra, v kinu Radio Jesenice ob 17. in 20. uri.

Film *Eni in drugi* je delo enega najbolj znanih in cenjenih francoskih režiserjev Clauda Leloucha. Režiser Claude Lelouch se je rodil leta 1931 v Parizu. Za film se je že zelo zgodaj navdušil in pri trinajstih letih posnel prvi kratkometražni film *Zlo stotletje*, za katerega je na amaterskem festivalu v Cannesu dobil Grand prix. Veliko je snemal dokumentarce, za celovečerni film *Moški in ženska* pa je dobil celo Oscarja. Za vse njegove filme je značilno, da jih posname sam, torej je direktor fotografije in snemalec.

Z veliko denarja in dobro igralsko zasedbo je s filmom *Eni in drugi* Claude Lelouch zasnoval triurno filmsko epopejo — prerez dogajanja našega stoletja.

Film je sestavljen iz več zgodb, ki neposredno potekajo na različnih koncih sveta: v Ameriki, Rusiji, Franciji in Nemčiji. *Eni in drugi* predstavljajo hude osebnosti in širše družbene pretrese. Nekateri umrejo v vojni, drugi preživijo, a nosijo s seboj hude telesne in duševne travme. Junakov in generacij je veliko, prav toliko je političnih dogodkov in vojnih front, ki vseskozi prehajajo v intimno, zakonsko, družinsko problematiko. Posamezne zgodbe pa so med seboj povezane z malo resnično zavezujočo, dramaturgijsko nujnostjo, v stilu amerikanizirane, pogosto melodramatične široko razsežnosti. Filmska poanta sicer poudarja prepričanje, da je glasba najmočnejša vez, ki lahko poveže vse ta človeški konglomerat. A ker so okusi številnih junakov različni, so tudi glasbene točke tako raznolike, da v teku treh ur poslušamo tako briljantno klasično glasbo kot poprečen rock ali pa Millerjevo plešno glasbo. Edina rdeča nit je Ravelov Bolero, s katerim se film začne in tudi konča in čigar ritem je precej bolj temperamenten in vrtoglavl od klasične siceršnje filmske pripovedi.

Film je poseben užitek za ljubitelje klasične glasbe pa tudi moderne glasbe.

V Šivčevi hiši v Radovljici so minuli petek odprti razstavo slik, grafik in kaligrafij kitajske slikarke Wang Huiqin, ki so nastale v času njene študijskega izpopolnjevanja v Ljubljani. Na otvoritvi je njeno delo predstavila Maruša Avguštin, slikarka pa je slikala in brala kaligrafsko oblikovane kitajske pismenke. Foto: F. Perdan

Nova gorenjska kulturna revija Krog pobudnikov se širi

Radovljica — V petek, 5. oktobra, se je v Radovljici zbralo 22 kulturnih delavcev z Gorenjske, pobudnikov za ustanovitev nove kulturne revije, ki bi združila ustvarjalne sile, razpršene po raznih šolskih, tovarniških in krajevnih publikacijah in tako presegla provincialno zaplankanost in neodmevnost gorenjskih kulturnih snovanj v širšem slovenskem prostoru.

Četudi se vsi povabljeni niso odzvali (pogrešali smo npr. Škofjeločane, nekatere vidne kulturne delavce, ki bi bili morda tudi pripravljeni posredovati uporabne predloge in pripombe), lahko rečemo, da je sestanek dosegel svoj namen, saj so pobudniki sprejeli okvirni predlog in osnutek vsebinskega koncepta kot osnovo za dokončni predlog. Tega bodo predložili medobčinskemu svetu SZDL za Gorenjsko in vsem petim kulturnim skupnostim gorenjskih občin, v njem bodo upoštevali tudi ugovore in pripombe z radovljiškega sestanka.

Na sestanku je sicer prišlo do nekaterih razhajanj glede načina ure-

janja in publiciranja. Slišali smo celo predloge, da bi kazalo oživiti že zdavnaj zamrla kranjska Snovanja, da bi vlogo osrednje gorenjske kulturne revije prevzeli jeseniški Listi, ki izhajajo kot priloga tovarniškega glasila Železjarja. Vendar se je večina zavzela za to, da je treba onemogočiti razne lokalistične interese in spraviti skupaj revijo, ki bi nekaj pomenila tudi v slovenskem prostoru. Kot primer uspešne uveljavitve so bila omenjena Primorska srečanja, ki so nastala leta 1977 po združitvi koprskih Obale, idrijskih Kapelj in goriških Srečanj.

Izvoljen je bil tudi iniciativni odbor: dr. Cene Avtuštin, Jože Dežman, Franc Sever, Janez Postrak, Jakob Kepic, Veno Dolenc, Edo Torkar, Joža Varl in Tomaž Iskra, (sestava še ni popolna, saj bo treba angažirati še koga iz škofjeloške občine), ki naj sproži široko družbeno akcijo za podporo reviji, ki naj bi bila odsev družbenega, kulturnega in umetniškega dogajanja na Gorenjskem (in ne zgolj tam). »Za nami ostane samo to, kar je zapisano«, je dejal eden izmed udeležencev radovljiškega srečanja.

Spričo pomena, ki bi ga nova revija imela za celotno Gorenjsko, tudi denar ne bi smel biti nepremostljiva ovira, saj, kjer je dobra volja, se tudi denar najde.

E. Torkar

Jezikovno razsodišče (173)

Po slovensko se ne plača

»Zvedeli smo, da je v pripravi izdaja svetovno znanega atlasa za makro- in mikropatologijo, in sicer prevod iz angleščine (avtor J. Currau). Knjigo bo izdala Cankarjeva založba, vendar v srbohrvaškem jeziku, prevod pa pripravlja Inštitut za patologijo Medicinske fakultete v Ljubljani v sodelovanju s strokovnimi sodelavci iz Zagreba in Beograda. — Ekonomski izračuni žal kažejo, da ni možen tisk strokovnih izrazov tudi v slovenščini, čeprav so prevajalci izraze iz angleščine pripravljali brezplačno prevesti v slovenščino. — Ni opravičljivo, da publikacija, ki bo leta in leta učbenik in strokovni priročnik zdravstvenemu kadru različnih ravni, ne bi vključevala slovenskega strokovnega izrazja. Pridružujemo se prizadevanjem, da tako pomemben učbenik medicinske stroke za naše potrebe izide obvezno tudi v slovenščini.«

Zgornje pismo je predsednik Zveze društev za varstvo okolja v Sloveniji, akademik Stane Krašovec, naslovil na tov. Franca Šetince, predsednika Republiške konference SZDL Slovenije, v vednost pa ga je poslal še Jezikovnemu razsodišču. — Tovariš akademik se v svojem dopisu dotika za naš slovenski jezik izjemno važne stvari. Slovenski jezik ne more biti polno razvit — Slovenec pa jezikovno neupravičeno prikrajšan v ceni osnovnih svojih pravic — če slovenščine ne bomo uveljavljali prav na vseh področjih, v prvi vrsti seveda tudi v strokovnih izrazjih, kakršnih eno je prav gotovo zdravstveno. V konkretnem primeru gre z ene strani za slovensko založbo (ki poleg tega nosi ime Cankarja, za Prešernom našega najvidnejšega potrjevalca slovenščine, (in sicer tudi nasproti srbohrvaščini), z druge za slovensko univerzitetno ustanovo pri ljubljanski medicinski fakulteti, ki bi pač tudi morala udeležati obveze, izhajajoče iz dejstva, da se nahaja na področju slovenskega jezika.

Če »izdajavcu«, kakor bi rekel Prešeren, ostanejo pri svojem sklepu in »izračunu« o neupoštevanju slovenščine pri tem atlasu, seveda ne bi smeli računati na nikakršno gmotno podporo iz okolja, ki ga imenujemo slovensko. Če ne sprejmemo niti predloga prevajalcev, da bi se srbohrvaškim in pač tudi latinskim izrazom dodale še slovenske vzporednice (morda v seznamu poimenovanj cele knjige), pa dejansko pomembno zmanjšujejo vrednost svojega bodočega priročnika, saj ga v veliki meri odtegujejo, kakor pravi akademik Krašovec, študenti in zdravstvenemu kadru različnih ravni, pa seveda tudi še drugemu (slovenskemu) uporabniku.

Mislimo, da nam teh stvari ne morejo reševati kar »trgovci z novci«, kakor bi gotovo tudi tokrat rekel še en veliki gojitelj slovenske besede — Oton Župančič. In dalje v smislu neke druge Župančičeve pesmi: Ali prizadeti slovenski zdravstveniki z univerze in slovenski založnik res »ne vedo svojega dolga« in »nimajo nič naših besed«?

Tako pomemben učbenik zdravstvene stroke res mora iziti tudi v slovenščini — oziroma pri nas predvsem v tej —, vse drugo so prazne besede posebnega okusa. In tega okusa nikakor ne moremo in ne želimo imeti v svojih ustih.

Morebitne predloge, kritike in opozorila v zvezi s slovenščino v javni rabi pošiljajte na naslov: JEZIKOVNO RAZSODIŠČE, Republiška konferenca SZDL Slovenije, Ljubljana, Komenskega 7.

Nova knjiga Berte Golobove

Slikanica Sporočanje je namenjena otrokom, Berta Golobova jo je napisala z namenom, da bi otroke rešila strahu pred izražanjem

Pri Mladinski knjigi v Ljubljani je nedavno izšla nova knjiga Berte Golobove iz Kranja, ki jo poznamo po njenem prisrčnem pisanju za otroke. Tudi tokrat je knjigo namenila nadobudni mladosti. Slikanico je naslovlila Sporočanje. Naslov, ki je bolj zapleten

kot je zapletena vsebina knjižice, ki jo bodo otroci brez predaha prebrali, saj je pisanje, prijetno, preprosto. Avtorica pripoveduje o povedih, slogu, tiskarskem skratu. Slikanico lahko brez zadrege označimo kot izobraževalno, saj otrokom vbuja voljo za tvorjenje besedil. Avtoricin namen je namreč bil, da bi se ob tem zabavali in spodbudili branju otrok rešiti strahu pred izražanjem. Veselo zgovorne so v knjižici tudi ilustracije Marjana Mančka.

VSAK TEDEN DVAKRAT
PRI VAS DOMA ZVEST
PRIJATELJ GLAS

Udin boršt — spominski park

Prav te dni prihaja v razpravo osnutek predloga Zavoda za spomeniško varstvo Kranja, da bi Udin boršt razglasili za spominski park — V Udin borštu je lociranih 33 dogodkov iz narodnoosvobodilne borbe, vrsta pa je umetnostnih, etnoloških in arheoloških spomenikov ter več naravnih znamenitosti — Odlok o varstvu spominskega parka Udin boršt bo dovoljeval normalno gospodarjenje v gozdu, kot doslej, ne bo pa dovoljeval novogradenj in večjih komunalnih posegov v prostor.

Gozd Udin boršt, prvotno imenovan Vojvodin boršt, pokriva najvišjo teraso nad Tržišče Bistrice na zahod in Parovni-ko, Kokrico na vzhodu. Na severu sega do Seničnega, na jugu do Kokrice in Police. Vredna gozda, približno štiri petine, leži v gorenjski občini, petina pa v tržiški občini. Vredna tla so tu, polna jam z izviri, vrtač in brezni, zato kmetje od nekdaj niso posegali v gozd in so z vsemi kulturami in gradnjami ostajali na robu gozda. Že od nekdaj jim je prav ta gozd služil kot idealno rekreacijsko pred sovravniki. Tudi v zadnji vojni so se gorenjski partizani, posebno borci Kokriškega in Gorenjskega odreda vedno zatekali vanj. Pobuda, da bi Udin boršt ostal tak kot je in da bi bili v njem ohranjeni vsi dogodki iz narodnoosvobodilne borbe, je prišla prav od borčevske organizacije. Ko pa so svoje raziskave s področja zgodovinskih in kulturnih spomenikov pridali še delavci Zavoda za spomeniško varstvo iz Kranja, pa se je pokazalo, da to resnično bil lahko pravi spominski park.

Kot pove Nika Leben, konzervator za spomenike NOB pri Zavodu za spomeniško varstvo, spada v odmočje Udin boršta poleg številnih partizanskih spominskih obeležij tudi vrsta umetnostnih spomenikov, kot so različne baročne kapelice, predvsem pa barokizirani renesančni dvorec, Dupljiški ali Vojvodov grad z ohranjenimi arheološkimi elementi od 18. do 18. stoletja, s čudovitimi freskami, potem dragoceni etnološki spomeniki, kot je na primer Štularjev kmečki dvorec v Dupljah, kajžarska hišica v Dupljah, etnološke najdbe, kot so poznavatičene in zgodnje srednjeveške utrdbe na Stuciju nad Polko in podobno. Udin boršt ima tudi vrsto naravnih znamenitosti, kot so drevesa rde-

čega bora, velike kraške jame z izviri, s kapniki. Take so kraška jama Velika Lebnica, Zijalka in Arneševa luknja v Sp. Dupljah, Arhovo ali Dacarjevo brezno, Hišarjevo brezno, Dupulnik in podobno. Malokdo morda ve, da imamo Gorenjci v Udin borštu še pravi pragozd, ki služi za proučevanje. Tod tudi v bodoče ne bo segala nobena rekreacijska steza. In tu gnezdiijo tudi redke ptice, kot je povodni kos in vodomec. Tu je seveda najti tudi vso divjad, ki je značilna za Gorenjsko.

Če bo Udin boršt priznan za spominski park — razprave bodo to pokazale še do konca letošnjega leta — bo zanj veljal poseben varstveni režim, po katerem se ob primernem kmetijskem in gozdarskem izkoriščanju ohranja gozdna in kmetijska krajina.

Eno najpomembnejših spominskih obeležij Udin boršta je centralno grobišče borcev 2. bataljona Kokriškega odreda, ki so padli tu 13. in 14. septembra 1942

Del spominskega parka bo tudi ta lesena, s slamo krita kajžarska hiša stegnjenega tipa v Spodnjih Dupljah

Na Zavodu za spomeniško varstvo v Kranju so poudarili, da se s spominskim parkom nič ne spremeni za kmete, ki so lastniki zemljišč v Udin borštu. Normalno bodo lahko spravljali iz gozda les, kot jim bodo to določali gozdarji, tako kot doslej obdelovali zemljišča v notranjosti gozda, celo nadomestne gradnje bodo zanje dovoljene. Ne bodo pa dovoljene zidave počitniških hišic. In vrsta drugega ne bo dovoljena. Tako ne bo dovoljeno vnašati v gozd neavtohtone gozdne rastlinske vrste, neavtohtono divjad, vrste rib, ki sicer ne žive v vodah Udin boršta, uničevati gnezdišča ter prostore, kjer se živali zadržujejo in razmnožujejo, izpuščati onesnažene vode, odpirati in izkoriščati glinokope, komunalno in drugače posegati v prostor, kar bi nasprotovalo ohranitvi naravnih znamenitosti, kulturnih, zgodovinskih in drugih vrednosti. Ne bo dovoljeno postavljati ograje, ki niso avtohtono pogojene, sežigati odpadke in druge materiale na prostem, uporabljati gozdne ceste za javni promet, šotoriti, parkirati avtomobile zunaj za to določenih mest, kuriti ogenj, odmetavati odpadke in podobno.

V podzemskih jamah bo prepovedano odstranjevati kapnike, izvajati razna zemeljska dela, odlagati tekoče ali trde odpadke v

jame, obiskovati jame in brezna, ki niso urejena za turistični ogled.

Posebni varstveni režimi bodo veljali seveda tudi za etnološke in druge spomenike, ki jih bo treba tudi v okviru spominskega parka varovati in jim zagotavljati njihovo neokrnjenost in izvirnost.

Vsaka nepravilnost, vsako nespoštovanje odloka bo kaznovano po zakonu o naravnih in kulturni dediščini oziroma na osnovi občinskega odloka. Seveda pa bodo na vse nepravilnosti opozarjali ob robu gozda opozorilne table, na katerih bodo tudi zemljevidi z označenimi spominskimi obeležji. Kar ne bo posebej prepovedano, bo dovoljeno.

Glavni namen, da postane Udin boršt spominski park pa je, da ga približamo ljudem z vsemi njegovimi znamenitostmi in posebnostmi, da ohranimo to gozdno površino od Golnika do Kranja, v katerem naj bi nekoč zaživel tudi nekakšen rekreacijski center za delovnega človeka. Vrsta bo še problemov, posebno zaradi smetiščne jame v Tenetišah, ki zaenkrat ostane v sklopu spominskega parka, zaradi nekaterih komunalnih del, ki se še obetajo na tem prostoru, upamo pa, da se bomo na razpravah tako v Kranju kot v Trzinu dobro pogovorili in storili vse, da Udin boršt postane spominski park in da ga bomo neokrnjenega ohranili zanamcem.

D. Dolenc

Vojvodski gradič v Dupljah je opisoval že Valvasor

Dr. Aleksandra Kornhauser:

Ustvarjalnost je pravica in dolžnost vsakega človeka

Četrtekovi slovesni podelitvi nagrad Inovator leta v Kranju je prisostvovala tudi dr. Aleksandra Kornhauser, članica predsedstva in dolgoletna predsednica Raziskovalne skupnosti Slovenije. Navdušena je bila nad resnostjo, s katero se Občinska raziskovalna skupnost Kranj spoprijema z raziskovalnim delom v Kranju, kako skuša na razne načine stimulirati in zainteresirati ljudi, da bi pri svojem delu uvažali novosti, izboljšave za lažje, cenejše delo, za boljši, cenejši proizvod.

● V svojem nagovoru inovatorjem in vsem, ki se v Kranju ukvarjajo z raziskovalnim delom, je dr. Aleksandra Kornhauser poudarila, da bi se morali ozreti preko meja Jugoslavije, in pogledati kakšni so problemi in obeti za nas vse. Trenutno svet pestijo nasprotja, ki so pogojena z neverjetnim razvojem na eni strani in zaostalostjo na drugi strani, zaskrbljujoč je tudi velik porast prebivalstva v nerazvitem svetu. V naslednjih 20 letih bo pritisk prebivalstva naraščal. Potrebe bodo ogromne, surovine pa so omejene. Nekatere bodo izčrpane že v prihodnjih 50 letih: nafta, srebro... Da nam naši vnuki ne bodo očitali, moramo skrbno gospodariti, varčevati z energijo, vodnimi viri.

● Vsak izum, ki bo doprinesel k varčevanju energije, bo pomagal ohraniti naravo, preživeti. Zgledujemo se pri tistih, ki imajo majhne možnosti, pa so

dosegli fantastične dosežke. Pogledimo Japonsko. Majhna, prenaseljena, a silno delavna dežela, ki je znanje zapisala v veliko začetnico, vse svoje ljudi mobilizirala za ustvarjalno dejavnost. Tudi Slovenija ima dobre, pridne ljudi, manjka pa ji glavno orožje — znanje. Iz istih surovin, isto količino energije lahko naredimo več, bolje, z manj odpadka. Ustvarjalnost je pravica in dolž-

nost vsakega človeka. Privzgjati bi jo morali že v otroškem vrtcu.

● Za otroke je značilno neskončno »zakajev«. Zakaj jim zvedavost pozneje ubijamo? Zakaj ustvarjalnost ne gojimo v delovni organizaciji, na univerzi? Delavec pri stroju bi se moral vprašati, zakaj ravno te kretne pri delu? Inženir, zakaj ravno ti postopki in ne drugačni. Vsak dan bi se morali spraševati: zakaj tako. Volja, da ustvarimo kaj boljšega, je prvi pogoj za drugače, bolje. Drugi pogoj pa je znanje. Iskati ga moramo pri tistih, ki ga že imajo. Prehitro smo z vsem zadovoljni.

● Razviti svet že četrtno svojih diplomatov s fakultet pošilja v podiplomski študij, mi pa manj kot 1 odstotek! Kranj usmerja mlade, jim daje volje. Ta proces je treba pospeševati. Vsa, ki zna in zmore, bi se moral razvijati, grabiti po znanju. To bogastvo, lahko širimo, vse ostalo je omejeno. Razviti Zahod ima 70 odstotkov prihodka, v tehnologiji, kjer je glavni delež znanje, le 30 odstotkov v investicijah, opremljenosti in tržišču. Mi smo daleč zadaj, vendar nekatere delovne organizacije se dobro zavedajo, da brez večjega poudarka razvoja ne bo šlo. Zaradi tega je nujno, da za Savo in njena prizadevanja izve vsa Slovenija, Jugoslavija. Vsa Jugoslavija potrebuje vzore. S takimi delovnimi organizacijami bomo prebrodili najhujše težave.

● Priznanja za podiplomski študij so izrednega pomena. Prav ti nagajenci bodo širili duha znanja naprej. Zaključila je željo, da bi te nagrade in priznanja postala tradicija, da bi v prihodnjih letih za Dan inovatorjev število nagradencev še naraslo, da bi pritegnili k razmišljanju vse, ki jim je pridobitev znanja dolžnost in potreba.

D. D.

Prireditve ob krajevnem prazniku

Cerklje — Ob prazniku krajevnih skupnosti Cerklje, Brnik, Poženik, Zalog in Šenturska gora je bilo v vseh pod Krvavcem več športnih prireditev. V rokometu so bili najboljši igralci Dupelj pred Krvavcem in Letališčem. V nogometu je nepričakovano zmagala druga ekipa Krvavca pred Velesovim in prvo domačo ekipo. V košarki je prehodni pokal osvojila ekipa Komende, Naklo je bilo drugo in Krvavec tretji. V kegljanju je slavila ekipa krajevnih skupnosti Brnik pred kegljari Zaloga in Cerkelj. V kegljaškem tekmovanju za Oblakov memorial je prvo mesto osvojila ekipa Save iz Kranja pred kegljaškim klubom Simon Jenko s Podreče ter tretjo ekipo Krvavca iz Cerkelj.

V partizanskem mnogoboju je nastopilo 30 krajanov iz vasi pod Krvavcem. Med mladinci je zmagal Igor Perne pred Tomažem Pernetom in Janezom Petričem, med mlajšimi mladinci Peter Slatnar pred Sandijem Pernetom in Markom Koršcem, med člani Jože Kepic pred Borisom Šornom in Petrom Sodnikom, med starejšimi člani Avgust Perne, med mladinkami Mira Petrič pred Darjo Mlakar in Barbaro Prosen, med članicami pa Pavla Šorn pred Fani Ciperle in Nado Novak.

Krajevna organizacija Zveze rezervnih vojaških starih Cerklje je priredila na strelišču v Poženiku tekmovanje v streljanju s polavtomatsko vojaško puško. Udeležilo se ga je 150 tekmovalcev in tekmovalk. Med moškimi je zmagal Janez Vrtnik pred Vidom Grilem in Andrejem Knetom, med ženskami pa Minka Korbar pred Ljuzko Korbar in Mileno Blaž. Ekipno so bili pri moških najboljši strelci druge brniške ekipe pred prvo ekipo ter tekmovalci Poženika, med ženskami pa ekipa Poženika pred prvo in drugo ekipo Brnika.

J. Kuhar

Tekmi za svetovni pokal 11. in 12. decembra

Kranjska gora — V našem najbolj znanem zimskošportnem središču v Kranjski gori se vneto pripravljajo na novo smučarsko sezono, v kateri bo osrednji športni dogodek tekmovanje za svetovni pokal v slalomu in veleslalomu 11. in 12. decembra letos. Na podkorenski progi, kjer je bilo lani decembra prvič v zgodovini

svetovnega pokala tekmovanje na umetnem snegu, hitijo z uredjenjem vodnih priključkov za snežne topove in še z nekaterimi drugimi deli. Do decembra naj bi ob progi postavili tudi novi vlečnici, ki bi olajšali tekmovalcem prevoz do štartnega mesta, bili pa bi tudi velika pridobitev za kranjskogorski turizem. Prireditelji tekmovanj za Pokal Vitranc so si zadnja leta pridobili veliko izkušenj, dobili so ugled v svetu in tudi zaupanje najodgovornejših mož v mednarodni smučarski organizaciji. Vsakokrat so dokazali, da so kos najzahtevnejšim nalogam. Z letošnjima tekmama za svetovni pokal bodo skušali to samo še potrditi.

J. Rabič

Razstava sadja v Radovljici

Vabilo obiskovalcem in proizvajalcem, da sodelujejo na njej s pridelki in izdelki iz sadjarske preteklosti

Radovljica — Sadjarsko društvo Slovenije in Poslovna skupnost za sadje pripravljata v Graščini v Radovljici od 26. do 30. oktobra Razstavo sadja. To bo ena od področnih razstav Sadjarskega društva Slovenije. Radovljica ni bila izbrana naključno, saj letos mineva 80 let od prve gorenjske razstave sadja v Radovljici. Pripravilo jo je takratno kranjsko sadjarsko društvo, ki je potem uspešno predstavljalo tudi Avstrijo na mednarodni razstavi sadja v Düsselu.

Razstava bo ob sodelovanju sadjarskih ustanov in sadjarjev iz vse Slovenije imela poleg poslovnega tudi poučen značaj. Na njej bodo razstavljene sorte veljavnega sadnega izbora in mnoge druge starejše sorte različnih sadnih vrst. Razstavljene bodo tudi stari in novi stroji in orodja ter sredstva za oskrbovanje, varstvo nasadov ter spravilo sadja. Delovanje nekaterih novejših strojev bo prikazano v sadovnjaku Resje pri

Podvinu. Pri ureditvi razstave bo sodeloval Tehnični muzej Slovenije. V sodelovanju s kmetijsko pospeševalno službo, aktivom kmečkih žena in predelovalno industrijo pa bodo prikazane tudi različne možnosti uporabe svežega in predelane sadja. Razstavljena in naprodaj pa bo tudi strokovna literatura.

Organizatorji vabijo obiskovalce in proizvajalce, da s svojimi pridelki in izdelki, z zanimivimi sortami ter nekdanjimi orodji in pripomočki (noži, škarpje, škropilnice...) popestre to razstavo. Ta material bodo zbirali v Kmetijskem zavodu v Mariboru, Kmetijskem inštitutu v Ljubljani in v sadovnjaku Resje pri Podvinu do 23. oktobra letos.

Pokrovitelji razstave, ki bo od 26. do 30. oktobra v Graščini v Radovljici vsak dan od 9. do 19. ure, so KŽK Gorenjske in občinski skupščini Radovljica ter Jesenice.

A. Žalar

kako bo z izplačilom dedičev. Kmetija namreč ni dobro opremljena z mehanizacijo, imate pa tudi svojo veliko družino.

Odgovor: Sodišče bo upoštevalo vaše gospodarske in socialne razmere pri odločanju, v kakšnem času boste dolžni izplačati dedne deleže ostalim dedičem. Ta rok je praviloma pet let, na vašo zahtevo pa bo sodišče lahko določilo tudi daljši rok, vendar največ deset let, upoštevajoč navedene razmere.

PRIPOR IN ODŠKODNINA L. M. iz Ljubljane

Ker ste bili v kazenskem postopku oproščeni obtožbe, bili pa ste dalj časa priprti, vas zanima, ali imate pravico zahtevati odškodnino?

Odgovor: Ker ste bili oproščeni obtožbe imate vsekar pravico zahtevati odškodnino. Pri določanju višine odškodnine se ocenijo psihične bolečine in druge neugodnosti, ki jih je odškodovanec pretrpel zaradi neuteemeljeno vzete prostosti, razliko do polnega osebnega dohodka, stroški za obiske in drugi upravičeni stroški.

POPOTNI UTRINKI

IZ KRAJEV NA PODROČJU ŠKOFJELOŠKE OBČINE

Crtomir Zorec

(102. zapis)

Pot iz Gorenje Žetne na Kal — razvodje in razpotje med Poljansko in Selško dolino — ni naporna, niti dolgočasna. Lepo speljana vozna pot, tudi za motorna vozila dobra, vodi ves čas po prav zanimivem svetu, kjer se kamenine — apnenec, dolomit, škrlavec — kar vrste in ob vseh kažejo zgodovino zemlje kot odprta knjiga, razumljivo predvsem rudnoslovcu (mineralogu). Plasti dolomita, ki leže strmo poševno, v nekaterih usekih ob poti na Kal, pripovedujejo o strahovitih zemeljskih silah, ki so pred milijoni let, oblikovale to pogorje.

Cerkev na Gori (985 m) nad Malenjskim vrhom. (Foto: M. Masterl)

KAL ALI ČRNI KAL?

Sopotoma velja premisliti tudi o imenu imenitnega prehoda med Blegošem in Koprivnikom. Za izvor imena Kal ne bo težav — plitva kotanja s stoječo vodo, izvir pod močvirnatim pobočjem, šibek izvir vode v gozdu, ki se zbira v kotanjah in ne odteka kot potok — zmoti le dvojje: tu imamo opravka z ledinskimi imeni, ob Obali, nad Koprivnikom, pa imamo veliko, lepo in znano vas ob cesti, Črni kal (čez 250 prebivalcev, v višini 270 m nad morjem). Ker pa tudi našemu podblegoškemu gorskemu prevalu pravijo prav tako — Črni kal Nm 1103 m — si pomagajmo tako, da bomo prehod med Poljansko in Selško dolino rekli kar na kratko in le — Kal.

Črnikalcem ob morju pa kar pustimo sloves njihovega vina, ki so ga

morali tudi loški tlačani tvoriti s jim škofom. Črnikalsko vino je bilo neki tako imenitno, da ga je tudi Valvasor močno hvalil.

Iz zgodovine je znano, da so leta 1581 poslali kranjski deželni stan pet tovorov črnikalca württembergu vojvodi kot priznanje za pospeševanje slovenskega protestantskega tiska. — Poleg črnikalca prave žametne črnine — uspevajo vinogradih okrog Črnege kala, v vetju pod prepadnimi stenami črškega roba, tudi druge, nič manj drage in dobre trte: muškata, rizling, malvazija, kraljevina, kaberna, merlot in refošk. Znano je tudi njihovo namizno grozdje — kraljevina Seveda gódi črnikalskim vinogradom zavetna lega pred burjo in plota, ki prihaja z morja.

POT NA KAL

Hiteti na izletih ne kaže. Saj je česar ne vidimo, ne spomimo. Le duhovno slepi turisti planinci, popotniki hité. Žal, taki v večini.

Bolj velja iti po poteh v naravi, decimi očmi in odprtim srcem za rastlinstva, živalstva, kamena. Posebno te so znamenite na naši poti proti Kalu.

Saj tu naletimo na toliko dokazov, da je to hribovje zraslo iz morske globin. Tu so v kamenine odtisnjeni drobne školjčne lupinice. Največ je v peščenem rožnatem skrilavu na desni strani ceste. — Tudi v dolmitu, ki je močno drobljiv in posebej pripraven za posipanje hribovskih cest, utegemo najti drobne okamnine, apnenčevih alg in lupin praživali.

Plastnat temno siv dolomit je bil razkrit prav ob dodelavi in širitvi ste na Kal v letu 1974. Čim višje nas vodi pot, tem bolj skrivala postaja kamenina na tleh in ob straneh. Prav v tej mehkejši površinski plasti v tej višini pa je tudi pogoj za nastanek prevala med Blegošem in Koprivnikom. Takó celo narava pomaga ljudem, da lažje prehajajo doline v dolino.

In že — sredi teh premišljevanj — gotovo niso odveč — stopim na Kal — temen z gozdom porasli čnat preval — morda odtod na Kal?

Se preden pa se znajdem na prečnem križišču številnih poti in stari, me pritegne partizanski pomnik, postavljen prav na višini 1103 metre nad morjem.

V naravne skale vpeta plošča vklesan redeč obarvan napis:

Na tem mestu se je zadrževala lila 1942 Druga grupa partizanskih odredov na svojem slavnem pohodu na Štajersko. — O. O. ZB. NK Kranj

Podkoren se pripravlja na smučarsko zimo

V Podkorenu z veliko težavo zaradi slabega vremena pripravljajo veleslalomsko in slalomsko smučišče za letošnji tekmi svetovnega pokala — Prejšnja FIS proga je bila za treninge neprimerna

Podkoren — Jeseniška občina se je že lani z vsem pogumom lotila urejevanja smučišč v Podkorenu in na njih pripravila tudi tekmo za svetovni pokal. Umetni sneg, ki je tokrat prvič na naših smučiščih, je še kako dobrodošel, obenem pa odlična smučišča dajejo garancijo za pridobitev tekme svetovnega pokala. Pridobiti tekmo v svetovnem alpskem pokalu ni tako lahko kot bi si predstavljali, zato so v Podkorenu tudi letos želeli kar najbolje pripraviti letošnjo tekmo za alpski pokal, ki bo 11. in 12. decembra.

Naložba v podkorensko smučišča ni majhna, saj že zdaj znaša okoli 60 milijonov dinarjev. Do tekme 19. svetovnega pokala bodo ob velikih naporih kranjskogorskih žičničarjev in organizatorjev, ki prizadevno delajo v Pokalu Vitranc pripravili takšno progo, ki se bo prvič pri nas tako po komunalni in drugi urejenosti lahko merila z najboljšimi tujimi smučišči. Že lani, ob uvodni tekmi svetovnega pokala ni bilo organizatorjem kaj očitati, vendar želijo še več in usposobiti smučišče tako, da bo zadovoljilo še tako zahtevne svetovne ase.

Letos bo novost predvsem v tem, da bodo postavili dve novi vlečnici, dolžinama 380 metrov in 745 metrov, ki bosta od vznožja smučišča vodili k startu slaloma in veleslalomu. Še kako prav pa bosta prišli tudi rekreativnim smučarjem in tistim, ki na podkorenskih smučiščih vedno radi trenirajo. Poleg vlečnic Energolov sta zdaj delavci jeseniškega Gradbinca hitro z deli pri gradnji cevoce da iz Save za sneg, ki ga bodo v vsej progi, ob vlečnicah in smučišču za trening natrosili snežni topovi. Le-te so kupili v Sarajevu, kjer so jih uporabljali ob zimskih olimpijskih igrah.

Z letošnjimi deli so začeli ob začetku avgusta, saj niso pravočasno bili posojili, ki so jih najeli, da bi do decembra opravili vsa nujna dela. Le-ta so nadvse zahtevna, med drugim tudi zato, ker so bila prejšnja FIS smučišča za trening neprimerna.

Dela na podkorenskih smučiščih vztrajno moti in otežuje deževno vreme, zato delajo v hudih delovnih pogojih.

D. Sedo

PRAVNIK SVETUJE

ZASTARANJE TERJATVE

B. N. iz Kranja

Zanima vas v kakšnem času zastara terjatev plačila elektrike in vode, ter tudi, ali opomin za plačilo zastaranja pretrga?

Odgovor: Terjatev za dobavljeno električno energijo in vodo, kakor tudi za plin, toplotno energijo, dimnikarske storitve in vzdrževanje snega zastarajo v enem letu. Opomin, ne usten ali pismen, ne pretrga zastaranja. Predvsem se zastaranja pretrga s pripisano dolga ter vložitvijo tožbe za ugotovitev, zavarovanje ali izterjavo dolga.

IZPLAČILO DEDIČEV

L. N. iz Radovljice

Pišete nam, da bo prišlo do dedovanja »zaščitene« kmetije, pa vas skrbi, če boste kmetijo podedovali vi,

Otroci naših zdomcev na Bledu

Morda se bodo poslej češče pogovarjali v slovenščini

Na Bledu so pri svojih vrstnikih pretekli teden preživeli otroci naših zdomcev iz Essna in okoliških krajev — Obisk naj bi jih spodbudil, da bi bolje spoznali domovino, navezali stike z vrstniki, si dopisovali z njimi in morda se bodo poslej med seboj pogostejše pogovarjali v materinem jeziku

Bled — Živahno je bilo minuli teden na blejski osnovni šoli. Gostili so 47 otrok naših zdomcev iz Essna in okoliških krajev, ki sta jih na poučni izlet v domovino pripeljali učiteljici dopolnilnega pouka v slovenščini Mara Merljak in Vida Knežević, spremljal jih je še Rudi Merljak. Otroci so bivali pri svojih vrstnikih na Bledu, teden dni pa so jim napolnili z bogatim sporedom izletov in obiskov.

Otroci naših zdomcev so domovino obiskali v okviru sodelovanja kulturnega in športnega društva Bled iz Essna z radovljiško občino. Sodelovanje traja že dvanajst let, odkar je društvo prevzelo ime Bled. Z radovljiške strani je povezovalac in spodbujevalec sodelovanja občinska konferenca SZDL, ki je tudi zdaj organizirala obisk otrok v domovini.

V petek zjutraj smo otroke našli veselo razpoložene pred šolo, ko so se odpravljali na izlet v Dražgoše. Pred tem so jih popeljali že na Pokljuko in v Bohinj, do Kopra in Portoroža, kjer so videli morje, popeljali so jih v Postojnsko jamo ter v Cankarjev dom v Ljubljani, po poti kulturne dediščine od Vrbe do Zirovnice. Videli so torej veliko lepih krajev svoje domovine, eno dopoldne pa so bili s svojimi vrstniki v razredu, pri pouku. Od svojih prijateljev so se v petek popoldne poslovili na srečanju v diskoteki hotela Park na Bledu.

Povprašali smo nekatere med njimi, s kakšnimi vtisi se bodo vrnili domov, kaj jim bo najbolj ostalo v spominu, kakšna je šola pri nas.

Tonček Lovrenc, 11 let, iz Hildna
»Stanujeva pri fantu, ki je prav toliko star kot jaz in ima zelo lepo ime Ziga. Popoldne sva hodila ribarit, po bregu sva plezala na grad. Zelo lepo je na Bledu. Bili smo tudi na morju, pa v Prešernovi vasi, v Vrbi, zelo lepo hišo ima. Z Žigom sva postala prijatelja, dopisovala si bova.«

Katja Kladnik, 15 let, iz Essna
»Pri Zdenki stanujem, stara je 14 let. Veliko se pogovarjava, kako je v šoli, kako je v Nemčiji, kako tu. Pri vas so učitelji strožji, mi se več pogovarjamo z njimi, posebej pri dopolnilnem slovenskem pouku. Vendar ga imamo žal zelo malo, samo ob petkih. Ob dveh pridem iz šole, ob treh grem k dopolnilnem pouku, zvečer imam še trening.«

Romana Pšeničnik, 16 let, iz Remscheida

»Zelo lepo so nas sprejeli. Z Majo se dobro razumeva. Sva se že zmešala, da jo obiščem, ko bomo prišli na dopust, in tudi ona bo prišla k meni na obisk. Zelo lepo je bilo ta teden, posebej na Pokljuki. Šli smo tudi v razrede, k pouku. Mislim, da je velika razlika, učitelji so strožji, zahtevajo večjo disciplino med poukom.«

Fredi Gašperič, 16 let, iz Remscheida

»S prijatelji, ki sem jih dobil tu, smo hodili v mesto, v kino. Čeprav je bil to poučen izlet, je bilo dovolj časa tudi za zabavo. Bili smo tudi pri pouku in videli, da je disciplina večja. Pri nas imamo le dva odmor po 25 minut, tu je odmor vsako uro. Sodelujem pri kulturnem društvu France Prešeren, imamo razne prireditve in proslave, enkrat na leto nogometni turnir, ko igramo med mesti.«

Matjaž Pestotnik, 14 let, iz Essna
»V avtobusu smo peli, da sem izgubil glas. Skoraj vsak dan smo šli na izlet, s prijateljem pa sva popoldne hodila naokrog. Vsak dan sva jedla pizo. Primož je leto dni starejši od mene; dopisovala si bova.«

Veliko lepega sta o tednu dni bivanja pri nas povedali tudi učiteljici. Mara Merljak v dopolnilnih šolskih urah poučuje slovenščino kar v štirih krajih: v Essnu in Hildenu dvakrat na teden, v Solingenu in Remscheidu pa po enkrat na teden. Nenehno se torej vozi, njeno delo je resnično naporno. Vida Knežević pa ima le eno skupino otrok, ki jih uči v slovenskem jeziku, saj v glavnem poučuje srbohrvaščino.

Mara Merljak:

»Do zamisli o poučnem potovanju v domovino je prišlo pred letom dni. Že po zimskih počitnicah sem začela zbirati prijave otrok iz Essna in drugih krajev. Ko smo jih dobili za poln avtobus smo jih nehali zbirati. Mislim, da je izlet zelo dobro uspel, otroci so imeli dovolj možnosti, da spoznajo Bled in druge kraje. Upam, da jim bodo še dolgo ostali v spominu, predvsem pa jim je všeč, kako so se spoprijateljili z vrstniki.«

Dopolnilni pouk slovenščine imajo otroci po rednem pouku. Pogovarjamo se, beremo, včasih kaj napišemo. Žal imajo pouk v materinščini le enkrat na teden, po dve uri. Drugače ne gre, za 170 otrok v različnih krajih drugače pouka ni moč izpeljati. Vsaka skupina bi ga morala imeti vsaj pet ur na teden. Dve uri je premalo, saj so tako naši otroci premalo skupaj in nič čudnega ni, da se radi pogovarjajo v nemščini. Seveda je njihovo zanimanje za materinščino različno, nekateri so zelo zavzeti, drugi manj. Nasploh pa je obisk pouka zadovoljiv če upoštevam, da je prostovoljen.«

Vida Knežević:

»Vsi smo polni vtisov, otroci jih bodo predelali v sebi, se pogovarjali o doživetjih. Njihov besedni zaklad je majhen, saj imajo le dve uri pouka v slovenščini na teden, lažjim steče beseda v nemščini, saj so vsako dopoldne šest ur pri nemškem pouku. Cilj izleta je bil poleg spoznavanja domovine prav bogatenje njihovega besednega zaklada. Mnogi si bodo verjetno poslej dopisovali z vrstniki, se pogovarjali o doživetjih in upam, da se bodo več pogovarjali v slovenščini.«

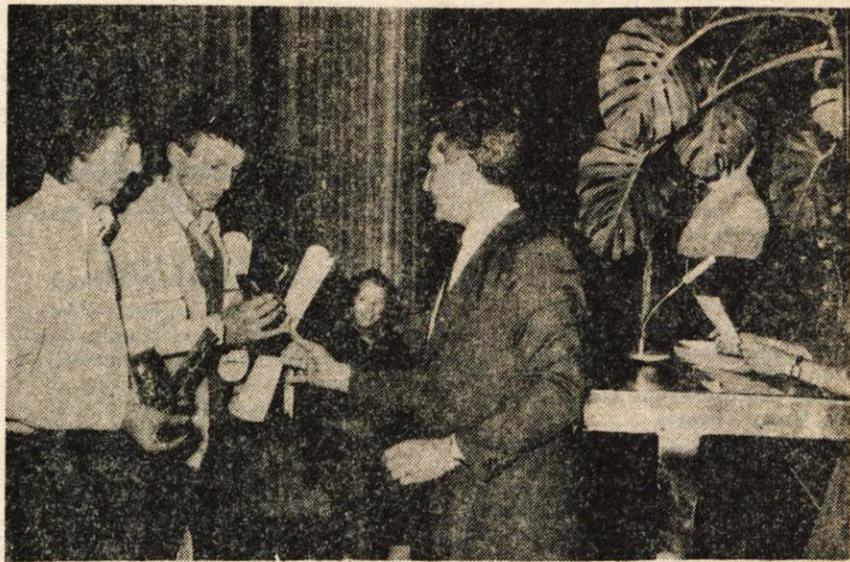
Otroke so na izletu spremljali tudi predstavniki občinske konferenca SZDL Radovljica in njen predsednik Miro Birk nam je povedal:

»Sodelovanje z društvom Bled iz Essna sega dvanajst let nazaj, ko si je izbralo ime Bled, ki je za zdomce simbol slovenstva. Veliko zaslug za dobro sodelovanje ima Vinko Piber. V teku desetletja je sodelovanje nihalo, odvisno je pač od ljudi. Vodstvo društva Bled je posebej v zadnjem času za sodelovanje zelo zainteresirano. Ena od oblik je obisk otrok iz Essna in okolice. Pogovarjamo se, da bi naši otroci obisk vrtni ob prvomajskih praznikih prihodnje leto. Omeniti velja, da smo v Essnu pripravili sprejem otrok naših zdomcev v mladinsko organizacijo, za 59 novih članov je izkaznice pripravila občinska konferenca ZSMS Radovljica.«

Za otroke smo pripravili ogled znamenitosti naše občine, popeljali smo jih do morja, v Ljubljano, kjer so si lahko ogledali Cankarjev dom. Spoznali so lahko svojo domovino in upam, da jo bodo ohranili v lepem spominu. Sodelovanje z društvom Bled tako ni več le formalno, temveč postaja resnično navezovanje prijateljskih stikov.«

Ob koncu velja še povedati, da je blejsko osnovno šolo minuli teden obiskala tudi skupina otrok naših zdomcev iz Švice. Skupina enajstih učencev dopolnilnega pouka slovenščine iz kraja v bližini Basla je prišla takorekoč nenapovedano. Pred časom jim je eden od učencev blejske osnovne šole tako doživeto opisal svoj kraj, da so se odločili za izlet na Bled.

M. Volčjak

Nagrade Inovator leta je podelil predsednik Občinske raziskovalne skupnosti Kranj Ivan Kežar. Po podelitvi so v avli kranjske občinske skupščine odprli tudi razstavo inovacij, ki bo na ogled do konca tedna. — Foto: F. Perdan

Podeljene nagrade Inovator leta

V Kranju so letos štirje inovatorji prejeli priznanje Inovator leta I., dva Inovator leta II. in devet inovatorjev priznanje Inovator leta III. stopnje — Prvič je tovarna Sava kot celotna delovna organizacija imenovana za Inovatorja leta in prvič so tudi podeljena priznanja Janeza Puharja

Kranj — V počastitev 12. oktobra, jugoslovanskega Dneva inovatorjev, so v Kranju letos že šestič po vrsti podelili nagrade Inovator leta za najuspešnejše inovacije v preteklem letu. Na natečaj je poslalo predloge pet delovnih organizacij: Sava je dala 6 predlogov, Iskra — Kibernetika 2, Iskra — Telematika 1, Ikos 3 in Alpetour — Creina je dala 1 predlog. Med prijavitelji so 4 inovacije in 9 tehničnih izboljšav. Prišle predloge je ocenil Svet za razvoj Raziskovalne skupnosti in predlagal za nagrado naslednje inovatorje:

Priznanje I. stopnje je bilo podeljeno Milošu Varlu, Martinu Rozmanu, Rafku Murovcu in Francu Šternu iz Save, Tozd Avtopnevmatika za skupno sodelovanje pri inovacijah: enovložkovni zimski radialni potniški plašči do širine 155 mm, uvedba enovložkovnih JET plaščev širine 165 SR 13, 165 SR 14, 165 SR 15 in zmanjšanje gostote jeklenega korda v pasu pri plaščih 135 SR, 145 SR, 155 SR JET in D 714.

Priznanje II. stopnje so dobili Milan Bavec iz DO Iskra — Kibernetika Tozd Orodjarna za tehnično izboljšavo na izpopolnitvi orodij za izdelavo polžev; ki so sestavni del električnih števecv; in Samuel Dick Daniel iz Iskre — Telematike — programska razvojna služba za izboljšavo organizacije programske opreme sistema telefonskih central tipa M 10 C.

Priznanje III. stopnje pa so dobili: Jože Šilko, višji konstruktor v Iskri — Kibernetiki za predlog racionalne površinske zaščite povezovalnih konektorjev v tonfrekvenčnih sprejemnikih;

Milenko Prevec, dipl. ing. kem. tehnologije, zaposlen v tovarni Sava, Tozd Avtopnevmatika Sava — Semperit kot tehnolog, za inovacijo premaz za notranje obrizgavanje avtoplaščev na vodni osnovi;

Jože Kain, delovodja v Savi — Tozd Avtopnevmatika Sava — Semperit za sodelovanje pri inovaciji: Premaz za notranje obrizgavanje avtoplaščev na vodni osnovi;

Franc Šveglj, vodja tehnološke skupine za orodja in kalupe v Savi — Tozd Vzdrževanje, za tehnično izboljšavo na napravi za čelno kopiranje kalupov;

Martjan Novak, vodja izdelave klinastih jermen v Savi — Tozd Klinasta jermena, za tehnično izboljšavo spajanje diagonalno rezane tkanine za oblaganje klinastih jermen in avtomatsko navijanje;

Pavle Ogrizek in Franc Bukovinski, rezkalca iz Ikosa, za tehnično izboljšavo na posebnih držalnih in nožih na aparatu za pehanje;

Martin Vetrnik, monter iz Ikosa, za tehnično izboljšavo pri montaži strojev 618;

Franc Gašperlin, vodja kontrole kakovosti v Alpetour — Creina — Tozd proizvodnja kmetijske mehanizacije za inovacijo na stroju za krivljenje cevi večjih premerov.

Občinska raziskovalna skupnost Kranj pa je letos prvič podelila nagrado Inovator leta tudi delovni organiza-

ciji, ki je največ naredila na področju organizacije in pospeševanja inovacijske ter razvojno raziskovalne dejavnosti: nagrado Inovator leta 1983 prejme kot prva Sava Kranj.

V obrazložitvi za nagrado tovarne Sava je zapisano, da so delavci Save samo v letu 1983 prijavili 293 inovacij in od teh je že 90 uvedenih v prakso. Inovacijski dohodek je v tem obdobju znašal 71.078.980 din, kar pomeni 16.519 dinarjev na zaposlenega. Na področju razvojno-raziskovalne dejavnosti ima zaposlenih 280 ljudi, kar znaša na 100 zaposlenih 6,5 delavca.

Prvič pa so v Kranju podelili tudi nagrade Janeza Puharja. Namen teh nagrad je pospeševanje in popularizacija razvojno raziskovalnega dela. Podeljujejo jo za doktorske disertacije, magistrske in diplomske dela. Letos je bilo podeljenih 10 nagrad Janeza Puharja.

Nagrado za doktorsko dizertacijo je prejel dr. psihologije Maks Tušak za delo »Nekatere osebnostne lastnosti in simbolizem pri odraslih delikventnih osebah«.

Nagrade za magistrska dela pa so prejeli: Mihael Gril, mag. sc. dr., za delo »Prevalenca bronhialne astme pri odraslih v občini Kranj«;

Martjan Česen, mag. poslovno org. znanosti, za delo »Poraba v zdravstvu in možnost za njeno racionalizacijo«;

Janez Tavčar, mag. org. znanosti, za delo »Razvojne možnosti kmetijske proizvodnje na Gorenjskem«;

Tanja Šeme, prof. mag. org. znanosti, za delo »Smernice za planiranje pedagoških kadrov v procesu usmerjenega izobraževanja«;

Franc Belčič, mag. org. znanosti za magistrsko nalogo »Vzročniki in posledice nezanesljivosti planiranja kadrov«.

Nagrade za diplomska dela pa so prejeli:

Rafael Kofler, izredni študent I. stopnje, za nalogo: »Posodobitev vodenja podsistema prebivalstva v občinskem upravnem organu za notranje zadeve«;

Brane Zivlakovič, izredni študent II. stopnje, za nalogo: »Problem fluktuacije in njegovo reševanje v Gorenjski obutveni industriji«;

Iztok Bitenc, redni študent II. stopnje, za nalogo: »Razvoj programskega paketa za obdelavo podatkov kontrole vtičnih enot v Iskri — Telematiki, TOZD ATC, po SADT metodi, ki je neposredno uporaben v Iskri Tozd ATC«;

Desimira Piskernik, dipl. biolog, za nalogo: »Okuženost krompirjevih nasadov z virusi v občini Kranj v letu 1983«.

D. D.

Šolo poimenovali po borcu

Podnart — Člani borčevske organizacije iz Podnarta so na nedavnem sestanku dali pobudo, da bi osnovno šolo na Ovsišah poimenovali po padlem prvoborc Slavku Benediku. O predlogu bo razpravljala še Socialistična zveza. Dogovorili so se tudi za dopolnitev varnostno-politične ocene, varnostnega in obrambnega načrta ter za praznovanje dneva mrtvih. Komemoracija bo v sredo, 31. oktobra, ob 16. uri pri spomeniku padlim borcem na Ovsišah. V kulturnem programu bodo nastopili komorni moški pevski zbor DPD Svoboda Podnart in člani pionirskega odreda Alojz Rakovec. Slavnostna govornica bo Nataša Cvenkelj, predsednica mladinske organizacije v Podnartu.

C. Rozman

Izlet na Paški Kozjak

Kranj — Planinsko društvo iz Kranja organizira v soboto, 20. oktobra 1984, iz kraja Vitanje planinski pohod na Paški Kozjek. Avtobus z izletniki bo odpeljal ob 7. uri izpred kranjskega hotela Creina. Izlet bosta vodila Igor Kloar in Edo Erzetič. Računajte na približno 5 ur hoje. Vrnitev je predvidena v večernih urah. Prijave za izlet sprejemajo v društveni pisarni.

(S)

60 let vodne elektrarne Sava v Kranju

Poznajo jo po vsej Jugoslaviji

Kranjsko vodno elektrarno Sava, nekdanjo Majdičevo elektrarno, poznajo po vsej Jugoslaviji, v strokovnih krogih seveda. Kot rdeča nit se skozi vseh šest desetletij njenega obstoja vleče naprednost. V njej so nenehno snovali kaj novega, bili prvi, iz nje so izšla znana imena naše elektrifikacije in delovne elektrotehnike kot so Pehani, Gros, Kmet, Chvatal...

Dandanes so napredne tudi majhne stvari, v središče družbene pozornosti vstopajo majhne vodne elektrarne in visok jubilej so v elektrarni Sava proslavili delovno, napredno. Odprli so prenovljeno vodno elektrarno Standard v Kranju ter jo povsem avtomatizirano vključili v mrežo desetih vodnih elektrarn, ki jih bodo postopoma vse daljinsko upravljali in nadzorovali. Vse bolj strumno torej korakajo po poti cenene pridobivanja električne energije, kar bo za konkurenčno sposobnost našega gospodarstva vse bolj pomembno.

firma uspešno preizkusila prav v Majdičevo elektrarno.

Niso se uklonili zahtevam okupatorja

Do začetka vojne je Majdičeva elektrarna oskrbovala mesto Kranj in okolico do Medvode, predvsem industrijo, katere razvoj je temeljil prav na njej.

V vojnem času je okupator del tekstilne industrije preusmeril v strojno, od elektrarne pa zahteval, da električno energijo pridobiva iz premoga. Vendar se lastnik in osebje v elektrarni zahtevam niso uklonili.

Prva cevna turbina v Jugoslaviji

Po vojni je bila elektrarna nacionalizirana, vključena v enotno omrežje. Nastopil je čas izgradnje velikih energetskih objektov, ki je sledila paroli: elektriko v sleherni slovenski vas. Male vodne elektrarne so bile vse bolj na obrobju pozornosti, prepuščene posodobitvam z lastno amortizacijo. V

stili na novo betonsko ploščo. Spet so bili prvi v Jugoslaviji. Ravnanje z gumijastim jezom je dosti bolj preprosto, lažje uravnavajo stalni nivo vode in za jezba ne povzroča poplavi. Prvi del gumijastega jezusa so kupili na Češkem, vendar je med obratovanjem pokazal pomanjkljivosti, zato je kasneje njegovo izdelavo osvojila kranjska tovarna Sava.

Obnovljena elektrarna Standard

Mala vodna elektrarna Standard ob izlivu Kokre v Savo je bila zgrajena pred 65 leti in doslej ni doživela bistvene obnove. Bila je že na robu razpada, opuščena več deset let.

Spadala je h kranjski tovarni Sava, ki jo je podarila Elektru Gorenjske — tozdu Elektro Sava rekoč: Oprimimo se vsak svojega dela, mi smo sposobni izdelovati gumijaste izdelke, vi znate pridobivati električno energijo. V Elektru Sava so sami naredili načrte, sami so tudi montirali vso opremo, ki so jo izdelali domači izdelovalci: Iskra, Rade Končar, Litostroj, PAP Ljubljana. Obnova je veljala 15,6 milijonov dinarjev.

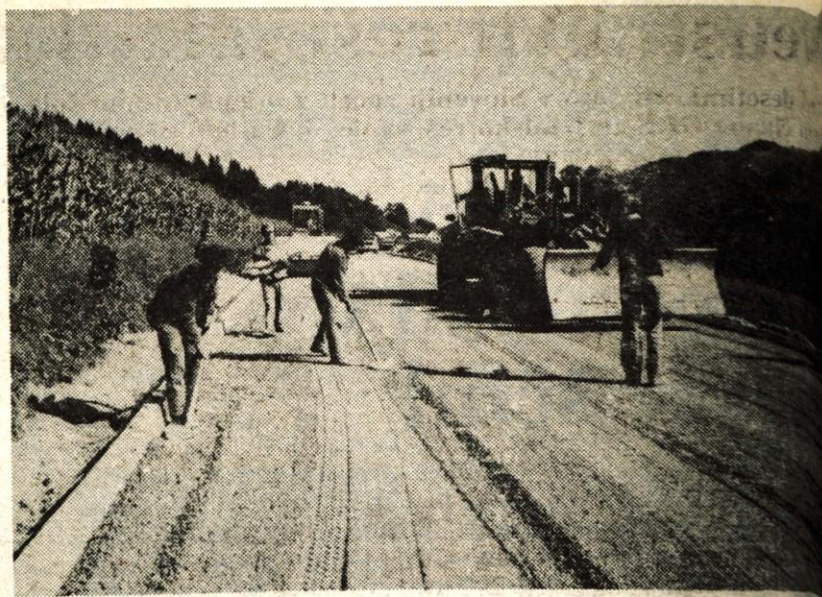
Center za daljinsko upravljanje in nadzor

Elektrarna Standard je deseta v nizu elektrarn, ki so povezane v tozdu Elektro Sava. V Kranju je poleg elektrarne Sava in Standard to še Kokra, v Trzinu Pristava, v Škofji Loki Sora, v Bohinju elektrarni Soteska in Savica, v skupno mrežo spadajo še elektrarne v Cerkljah, Kranjski gori in v Rudnem.

Elektrarna Standard je prva, ki je popolnoma avtomatizirana, potrebovala ne bo nobenega delavca, le občasne vzdrževalce. Takšne naj bi sčasoma postale vse male vodne elektrarne na Gorenjskem, s čimer bo polno veljavo dobil novi center za daljinsko vodenje in nadzor, ki so ga namestili v elektrarni Sava.

Spet napredna novost torej, še ena v nizu preteklih, s katerimi se lahko ponaša kranjska elektrarna Sava.

M. Volčjak

Delavci Cestnega podjetja Kranj v teh dneh hitijo z deli na več kot tri kilometre dolgem odseku ceste od Poljan do Gorenje vasi.

Na »Urnski cesti« hitijo

Letos odsek Poljane-Gorenje vasi

Če bo vreme ugodno, bo do konca meseca gotov prek 3 kilometre dolg odsek — Prihodnje leto začetek del od Gorenje vasi do Todraža

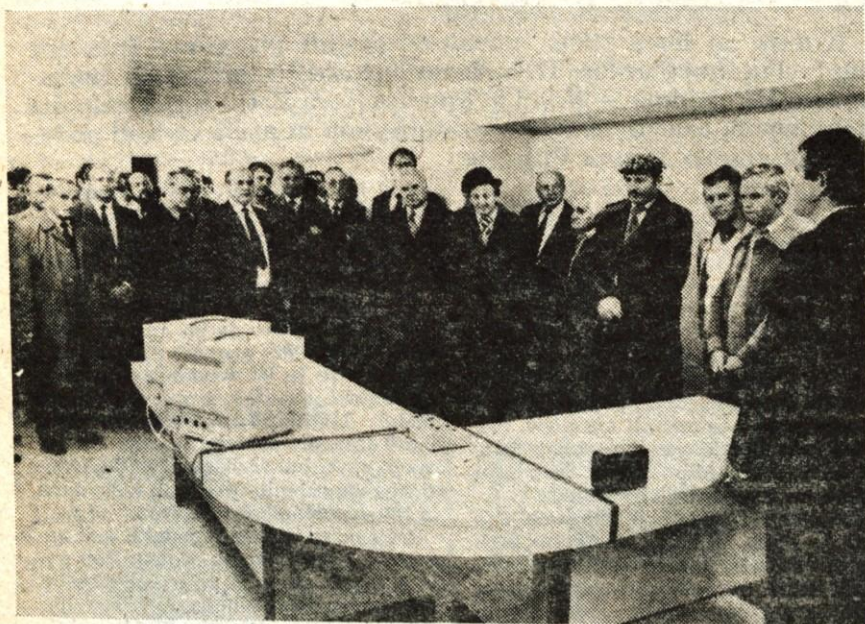
Gorenja vas — Že nekaj let potekajo dela na »Urnski cesti« v škofjeloški občini. Etapno so za zdaj že zgradili oziroma uredili skoraj 11 kilometrov ceste od Zminca do Poljan. Sredi julija letos pa so se delavci in stroji Cestnega podjetja Kranj lotili tudi 3,280 kilometra dolgega odseka od Poljan do Gorenje vasi.

Na tem odseku je bilo treba izkopati 14.500 kubičnih metrov materiala, v nasipe pa vgraditi skoraj 20.000 kubičnih metrov različnih materialov. V tampon bo treba vgraditi okrog 16.000 kubičnih metrov kamnitega materiala in skoraj 5.000 kubičnih metrov gramoza. 14 centimetrov debel asfalt bodo položili na 24.500 kvadratnih metrih. Že teh nekaj števil pove, da gre na tem odseku ceste za veliko in zahtevno delo. Treba je urediti tudi odvodnjavanje in ponekod prestaviti sedanje komunalne naprave.

Delavci Cestnega podjetja Kranj te dni hitijo, saj jim je doslej preslagajalo slabo vreme. Upajo, da bo do konca tega meseca uredili celoten odsek do Gorenje vasi. Na spomlad naj bi počakala le še zaključna dela, planiranje brežin in popravila vpljanje gradbišča.

Vrednost letošnjih del na preostalih kilometre dolgem odseku znaša okrog 120 milijonov dinarjev. Investitorja sta Skupnost za ceste Slovenije in slovensko elektrogospodarstvo. Za prihodnje leto je predvidena še izgradnja blizu 4 kilometre dolgega odseka »Urnske ceste« od Gorenje vasi do Todraža. Tudi na tem odseku so dela za zdaj ocenjena na okrog 120 milijonov dinarjev. Za prihodnje srednjeročno obdobje bo na ko ostala še ureditev najpomembnejšega odseka; prometa skozi Škofjo Loko. Ločani se bodo morali odločiti za eno od možnih variant.

A. Zlatar

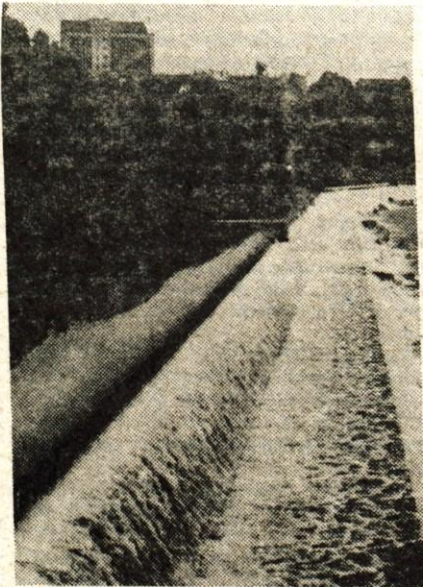
V kranjski elektrarni Sava so odprli center za daljinsko vodenje in nadzor malih vodnih elektrarn na Gorenjskem, s postopno avtomatizacijo elektrarn bodo lahko vseh deset ne le nadzirali, temveč tudi upravljali — zaganjali in ustavljali. Foto: F. Perdan

V Majdičevem mlinu so žarnice zasvetile že v prejšnjem stoletju

Leta 1893 je zasvetila električna luč v Majdičevem mlinu, tedaj največjem na Slovenskem. Kot prva v Kranju, istočasno so zasvetile tudi v rudniku živega srebra pri Sv. Ani pri Trzinu in v tovarni Krenner v Škofji Loki. Električno energijo je lastnik mlina Vinko Majdič začel pridobivati za lastne potrebe, imel jo je na pretek in ponudil jo mestu Kranju. Vendar meščani novotarije niso sprejeli, niti za javno razsvetljavo ne. Girardovi turbini, ki sta v mlinu zamenjale mlinška kolesa, pa so zelo prav prišle leta 1924, ko so začele poganjati statve in druge tekstilne stroje na sosednjem bregu Save, v tekstilnih tovarnah, ki jih je v Kranju gradil tuji, predvsem češki kapital.

V Kranju je bila utrta pot industriji, ki je potrebovala vse več energije. Leta 1926 je vodna ujma porušila zapornice in v letu dni so nato zgradili novo strojnico z dvema novima agregatoma, ki sta obliko ohranila do danes.

Vinko Majdič je bil napreden mož, prvi je pomislil na domače vire energije in namestil plinske eksplozijske motorje za izkoriščanje opojnega plina, ki so ga pridobivali iz lesnega oglja, saj ga je bilo tedaj na pretek v domačih gozdovih. V poštov se prišli ob nizki vodi. Kasneje so montirali napravo za čiščenje motorja, ki jo je italijanska

V vseh šestih desetletjih obratovanja je bila kranjska elektrarna Sava napredna, nenehno prva. Prva je dobila tudi mehki jez, ki so ga pred leti namestili na novo betonsko ploščo jezusa. Foto: F. Perdan

šestdesetih letih so v kranjski elektrarni obnovili stroje, ki so delali že v prejšnjem stoletju. Rekonstrukcija prvega je privedla do izgradnje prve cevne turbine v Jugoslaviji, kar je bilo delo domačih strokovnjakov. Po začetnih težavah zdaj nemoteno obratuje že več kot deset let, izkušnje so služile podobnim posodobitvam drugod.

Preštetni so morali svoje vrste

Prišla so leta razpisništva z dobrinami, tudi energija je postala brez vrednosti in cene, težko je bilo kljubovati nameram: zaprite vendar te male, drage vire energije, v elektrarno namestite transformator, saj je »štroma« dovolj. V kranjski elektrarni so bili uporni, pregledali so svoje stroške in prešteli svoje vrste. Združili so delo strojnika in stikalca, vzdrževanje jezusa in čiščenje rešetk so poverili jezovničarjem. To jim je omogočila posodobitev jezusa, namestitev samodejnih čistilnih strojev in druge avtomatizacije. Nove stroje in naprave so naredili v lastnih vzdrževalnih delavnicah, izkušnje so s pridom kasneje uporabili tudi v drugih elektrarnah.

Prvi mehki jez

Pomembna novost je bil mehki jez, ki so ga v letih od 1977 do 1980 name-

Glasov izlet v Koper Zeleni vlak veselja

Toliko zadovoljnih obrazov in nasmejanih lic, kot jih je bilo v soboto na Glasovem izletu, zlepa ni videti. Več kot devetdeset se nas je zbralo z vse Gorenjske. Vsi pa smo imeli isto željo — čim lepše preživeti dan in čim več videti.

Že vožnja z udobnim TTG-jevim »zelencem« je za marsikoga pomenila pravi užitek. Pa tudi »frakeljčki«, vedno gostejše besede, smeh in pesem, so krajšali pot do Kopra. Tam nas je pozdravilo sonce in predstavnik delovne organizacije Vino iz Kopra. Ogledali smo si njihovo vinsko klet. Ker so dnevi trgate, smo lahko videli, kako nastaja vino od takrat, ko pripeljejo grozdje, do mletja, vretja in skladiščenja v ogromnih sodih. Prav v vinski kleti Vina Koper imajo enega največjih lesenih sodov v Evropi, v katerem hranijo najboljša buleljna vina. Njihovih vin malvazije, merlota, refoška in drugih največ popijemo Slovenci, veliko pa jih izvozijo tudi v Italijo, Nemčijo in ZDA.

Prav tako kot obisk vinske kleti je bil zanimiv tudi ogled mesta in luke Koper. Luka Koper je za Reko drugo največje pristanišče pri nas, ki je zgrajeno na petsto hektarih površine, vsako leto pa ga še razširijo. Zato smo se na pot po pristanišču odpeljali kar z avtobusom.

Videli smo ogromne ladje, ki vozijo blago v pristanišče, kjer letno pretovorijo več kot dva in pol milijona ton tovora.

Naše potepanje po mestu se je končalo v hotelu Marina v Izoli. Ob plesu, družabnih igrah, igrah presenečenj in hagrah igrah ni bilo nikomur dolgčas. Veseli domačini, ansambel Ivica Kalčiča in predstavniki hotela so se zabavali z nami. Takole smo si proti koncu obljubljali: »Če bom le zdrav, bom drugo leto zopet šel na Glasov izlet.«

»Ko sem prejšnji teden v časopisu prebral, da sem izžreban za izlet, skoraj nisem mogel verjeti. Pri-

javi sem se ženo in oba sva zelo zadovoljna. Najbolj mi je všeč, ker smo zbrani sami veseli ljudje. Vse smo kot ena družina. Bolje res ne bi moglo biti!« je povedal najstarejši udeleženec izleta Janez Logar iz Kranja.

Lojzki Plajbes sreča pri zrebu in bila naklonjena, zato jo je za izlet prijavil sin: »Že tretjič sem na Glasovem izletu in vedno mi je bilo všeč. Kaj mi je najbolj všeč, pa ne morem povedati, ker mi je všeč prav vse.«

Skodlar Vinko iz Kranja se je rad odzval povabilu Glasa, saj kot poštar že dolgo sodeluje z nami: »Že pred štirimi leti sem bil na izletu in bilo mi je tako všeč, da sem se letos zopet odločil, da preživim lepo soboto z naročniki Glasa. Izlet je lep, najbolj pa mi je všeč dobra glasba in seveda ples.«

V. Primožič

Ob 60-letnici vodne elektrarne Sava v Kranju so odkrili spominsko obeležje, na podstavek so namestili staro turbino, ki se je nekdanje vrtela v elektrarni Savica v Bohinju. Foto: F. Perdan

Neustrašni reševalci-letalci

Pred desetimi leti smo v Sloveniji začeli z organiziranim šolanjem članov GRS za letalsko reševanje — Na letošnjem tečaju usposabljanje za reševanje iz stene in z žičnice — Potrebovali bi za gorsko reševanje zgrajen helikopter

Pred vzletom helikopterja mora reševalno moštvo preveriti poznavanje postopka za pritrditev marinerja na električni vitel. Foto: F. Perdan

Vrata — Zadnja desetletja je neslučen razvoj znanosti in tehnike pridrli tudi na področje reševanja ponesrečenec v gorah. Gorska reševalna služba pri Planinski zvezi Slovenije je začela uvajati nekatere tehnične naprave, ki učinkovito nadomeščajo človeka ali vsaj zmanjšujejo njegove telesne napore. Velika pridobitev je reševanje s pomočjo helikopterja. To hkrati dokazuje, da so gorski reševalci aktivni soustvarjalci napredka, katerega vodilo je kar najhitrejša in učinkovitejša pomoč ponesrečenemu.

Reševanje s pomočjo letal je naša GRS teoretično spremljala ves čas od začetka sodelovanja v mednarodni organizaciji IKAR, ki je že na ustanovnem zboru 1955. leta razpravljala o ustanovitvi podkomisije za letalsko reševanje. Z oživitvijo njegovega dela desetletje pozneje so se tudi pri nas povečala prizadevanja za napredek na tem področju. Ko je leta 1965. leta pri reševanju ponesrečenca pod severno steno Škrlatice prvič v Slovenijo priletel na pomoč avstrijski helikopter, so naši gorski reševalci od blizu spoznali prednosti helikopterskega reševanja pred klasičnim. Vsestransko uporabnost helikopterja so ugotovili tudi drugi; tako je republiški sekretariat za notranje zadeve SRS kupil 1967. leta prvi helikopter in ga med drugim namenil za reševanje v gorah.

Prva reševalna akcija s pomočjo helikopterja je bila marca 1968. leta,

ko je plaz zasul skupino turnih smučarjev pod severno steno Mojstrovke. Mesec dni pozneje so pri Gorski reševalni službi ustanovili podkomisijo za letalsko reševanje, njen vodja pa je postal Kranjčan Emil Herlec.

Po sodelovanju naših reševalcev na helikopterskem simpoziju 1970. leta v Švici in vajah s helikopterji dve leti pozneje v Franciji ter nakupu novega helikopterja 1972. leta se je letalsko reševanje v Sloveniji močno razmahnilo. Zato je bilo nujno usposabljanje gorskih reševalcev — letalcev. Prvo organizirano šolanje zanje so pripravili 1974. leta v Lescah, kjer je sodelovalo 28 reševalcev, od tega dvanajst miličnikov in šest zdravnikov. Doslej so izvedli okrog petnajst tečajev, udeležilo pa se jih je blizu štiristo reševalcev.

Danes je v slovenskih postajah GRS približno 65 usposobljenih reševalcev — letalcev. Poleg tega je pripravljenih za te naloge okrog 20 delavcev letalske enote milice, v kateri uporabljajo za gorsko reševanje manjši in večji helikopterji.

Vaja »Triglav 1984«

Vrvež na melišču ob Aljaževem domu v Vratih je napovedal, da se bo v sobotnem dopoldnevu tod nekaj dogajalo. Množica gorskih reševalcev je v popolni opremi, prišlo jih je 48 iz 14 postaj GRS v Sloveniji, pa ropot helikopterskega motorja sta izdajala namen njihovega srečanja.

Ravnanje s horizontalno mrežo za transport »ranjenca« terja dobro izurjenost reševalcev-letalcev. Foto: F. Perdan

Nesoliden obrtnik

Obrtnik je osumljen, da je denar za gradbeni material in zidavo hiš po sklenjenih pogodbah porabil v druge namene, lastnike pa oškodoval za precejšnje denarje

Jesenice — Najbrž si naročnika, s katerima je Š. K., obrtnik gradbene stroke, sklenil pogodbo o zidavi hiše, nista mislila, da utegneti izgubiti del denarja. Ko je julija letos neki zdravnik podpisal pogodbo v vrednosti 717.650 din, da bi mu Š. K. pozidal hišo do druge plošče oziroma do strehe, je verjel, da bo obrtnik delo v redu opravil. Vnaprej mu je izročil v gotovini 258.000 din in naročilnice za gradbeni material. Š. K. je kupil 4500 kosov opeke, vendar je na gradbeno parcelo jeseniškega zdravnika pripeljal le 1600 opek, ostalo pa na neko drugo parcelo v Ljubljani, kjer je prav tako prevzel gradbeno dela.

Kupil je tudi 30 zavitkov izotekta, vendar jih je na jeseniško gradbišče pripeljal le 9, ostale pa na ljubljansko, čeprav je bil račun napisan za jeseniškega graditelja. Le-tega je na

ta način oškodoval za več kot 333.000 din.

Š. K. je denar potreboval, da bi dokupil material in dokončal pogodbeno dela za ljubljanskega naročnika. Le-ta mu je na roke izplačal 1,18 milijona din za delo in gradbeni material za hišo, dograjeno do prve faze. Š. K. je med drugim obljubljal, da bo pripeljal na ljubljansko parcelo gradbeni les, za kar mu je naročnik izročil 400.000 din, vendar je dobil le za 200.000 din lesa. Skratka, Š. K. so osumili, da je ljubljanskega graditelja oškodoval kar za lep kup denarja, svojih obveznosti pa ni izpolnil tudi za jeseniškega naročnika. Ugotovljeno je bilo tudi, da so bila gradbeno dela opravljena nestrokovno, tako da bodo lastniki imeli dodatne stroške s popravili. Obrtnika so osumili kaznivnega dejanja goljufije in ga ovadili javnemu tožilstvu.

S. Saje

Večina tečajnikov se je med vajo prvič spuščala iz helikopterja po jeklenici na določeno mesto v steni. Foto: F. Perdan

Letos se je zgodilo v naših gorah že 48 nesreč, največ v Julijskih in Kamniških Alpah ter Karavankah. V njih so 4 ljudje izgubili življenje, 20 pa so jih rešili. Med ponesrečenimi je bila približno polovica alpinistov, drugi pa so bili planinci. V 19 reševanjih so sodelovali tudi delavci letalske enote milice z Brnika s helikopterjem, ki je za te naloge letel 40 ur.

Od vodij smo zvedeli, da gre za letošnji republiški tečaj reševalcev — letalcev, ki ga je pripravila podkomisija za letalsko reševanje pri komisiji GRS Planinske zveze Slovenije na osnovi letnega načrta dejavnosti članstva. Sobotni del usposabljanja so namenili reševanju iz stene, na nedeljskem pa je na sporedu reševanje z žičnice. Tečaj so poimenovali »Triglav 1984«, saj naj bi kar dve vaji od treh izvedli v Severni triglavski steni.

Potem ko je v trebuh transportnega helikopterja AB 212 poskakala skupina reševalcev — ob njih je bil poleg helikopterske posadke tudi instruktor GRS, se je velika jeklena ptica naglo vzpela v nebo proti očaku Triglava. V očeh opazovalcev iz doline je postajala vse manjša, dokler ni, velika kot čebela, zastala v zraku nad skalnim robom v Nemškem turncu, imenovanem Grad, sredi severne stene. Ni še minilo dvajset minut in že se je v svoji prvotni podobi spustila na helikoptersko pristajališče pri domu. Prvo reševalsko moštvo je zamenjalo drugo, slika pa se je znova in znova ponavljala.

Gledano od zgoraj, je bila podoba seveda drugačna. Tečajniki so se morali spustiti iz lebdečega helikopterja po nekaj metrih vrvi na skalni rob v steni in se od tod vkrčiti z domnevno ponesrečenec v reševalnem čolnu nazaj v letalo. Kljub pomoči dveh instruktorjev, ki sta na Gradu spremljala njihovo delo, postopek ni bil niti najmanj lahek. Toda neustrašni reševalci — letalci so ga opravili brez opazne negotovosti in zapletov.

Sele vse gostejša megla, ki je najhujši helikopterjev sovražnik, jih je iz stene Triglava pregnala v Grancišče nad Mojstrano. Tod so se reševalci urili v spuščanju iz helikopterja s pomočjo električnega vitla in dvigovanju z ranjencem na jeklenici.

Med nedeljsko vajo na Voglju so se tečajniki najprej seznanili s konstrukcijo in načinom delovanja žičnic ter možnimi napakami pri tem. Spoznali so tudi predpisane postopke pri težjih okvarah žičnice in načine reševanja potnikov. Zatem so praktično preizkusili, kako bi ob okvari žičnice reševali ljudi iz gondol s pomočjo helikopterja.

Vaja je potrdila veliko požrtvovalnost in neumornost vseh, ki si prizadevajo za napredek letalskega reševanja pri nas. Žal pa dosegamo veliko boljše rezultate pri usposabljanju ljudi kakor pri opremljenosti kot osnove vsega razvoja. V Sloveniji namreč še vedno nimamo za gorsko reševanje zgrajenega helikopterja; takšna naprava, so med drugim naglasili izkušeni udeleženci tečaja, bi pomenila korak naprej v delu pilotov in reševalcev, zmanjšala pa bi tudi stroške letenja.

Za večjo prometno varnost Pametna vožnja

Najbrž ni nobenega dvoma, da je defenzivna vožnja veliko varnejša od vožnje, ki ji pravimo ofenzivna. Temeljne značilnosti defenzivne vožnje so:

- voznik je pozoren na vedenje drugih udeležencev v prometu
- na svoje namere (sprememba smeri, zaviranje, ustavljanje) opozarja pravočasno in nedvoumno
- ne ovira prometa
- skrbi za primerno varnostno razdaljo

Med lastnosti voznika, ki se je odločil, da bo v prometu upošteval vedno le pravila defenzivne vožnje, sodi tudi skrb, da njegovo vozilo drugi udeleženci vedno pravočasno opazijo. Med pravila defenzivne vožnje prav gotovo sodi tudi takšno prehitovanje, v katerem ni tveganja. Boljše je zmanjševati hitrost, kot pa povečevati tveganje s preveliko hitrostjo v gostem prometu ali v predelih, kjer so pogosti prehodi čez cesto. Dobra stran defenzivne vožnje je tudi strpnost do napak drugih udeležencev v prometu — s tem lahko mnogokrat preprečimo tudi nezgodo. Vsako vsiljivo opozarjanje na napake drugih v prometu je dokaj neokusno in sprto s kulturo obnašanja v prometu. Najbrž je dosti varnejše za vse, če se vozniku, ki je zavozil v »škarje« skušamo umakniti, kot pa se omejimo le na pobilskavanje z lučmi.

Mrak

Preprodaja avtomobilov

Samo lani naj bi M. D. iz Kranja preprodal šest avtomobilov, leto prej in letos pa še dodatnih dvanajst — Z razliko ter utajo prometnega davka je reševal družinski proračun

Kranj — Delavci UNZ Kranj so ovadili temeljnemu tožilstvu M. D., invalidskega upokojenca, zaradi suma kaznivnega dejanja nedovoljene trgovine. Samo v zadnjih treh letih naj bi M. D. kupil in nato prodal najmanj 18 osebnih avtomobilov. Postopek je bil preprost. Ko je kupil avtomobil, ga je registriral na svoje ime in čez nekaj časa prodal, včasih kar po enem mesecu.

Julija leta 1981 je na primer M. D. kupil štiri leta star opel ascona za 100.000 din, januarja naslednje leto pa ga je prodal za 260.000 din. Vendar s kupcem v kupoprodajno pogodbo nista vnesla tolikšnega zneska zaradi prometnega davka, pač pa sta vpisala 120.000 din. Tako je prišlo do zatajitve davščin v višini 101.000 din.

Najpogostejše je avtomobile prodal in kupoval na sejmu v Ljubljani, nekajkrat pa preko časopisnih oglasov. Lani je na sejmu kupil golfa za 220.000 din, še v istem mesecu ga je prodal za 430.000 din, vendar sta s kupcem vpisala v pogodbo le 220.000

din. Zato je ob prodaji M. D. plačal le 8800 din davka namesto 17.200 din. Vendar pri prodaji ni vedno toliko zaslužil kot pri omenjenem avtomobilu. Maja lani je kupil nov golf diesel za 650.000 din in ga kmalu nato prodal za 700.000 din. Prihraniti pa je hotel pri prometnem davku, tako da sta s kupcem navedla za skoraj nov avto vrednost 450.000 din. Plačevanju prometnega davka se je M. D. hotel izogniti tako, da letos junija ob nakupu golfa ni bila narejena kupoprodajna pogodba za skoraj dve leti star avtomobil, pač pa ga je takoj prodal naprej, s posredništvom za 40.000 din ter se obenem izognil od letos veljavnemu, dokaj višjemu prometnemu davku v višini 15 odstotkov.

Pri preprodaji avtomobilov v teh nekaj letih si je M. D. pridobil za nekaj več kot 800.000 din premoženjske koristi. Za takšen način trgovanja se je odločil zaradi izredno skromne invalidske pokojnine, ki ni večja od 7000 din.

NESREČE

NEPAZLJIVO NA PREDNOSTNO CESTO

Zminec — V petek, 12. oktobra, se je ponesrečil 12-letni Uroš Stanovnik z Zminca. Na kolesu s motorjem se je peljal skozi vas in v križišču s prednostno cesto izsilil prednost avtomobilistu Francu Ošabnu iz Ljubljane. V trčenju je otrok utrpel hujše telesne poškodbe.

V OVINKU S CESTE

Virlog — Med Škofjo Loko in Crngrobom sta se v soboto, 13. oktobra, ponesrečila 32-letni Franc Dolenc, voznik, in sopotnica Ema Pevc, stara 44 let, oba s Podlubnika. Njun avto je namreč v ovinku pri Virlogu zaneslo s ceste na travnik, kjer je trčil v drevo.

PREHITRO V KRIŽIŠČE

Drulovka — Voznik neregistriranega motornega kolesa Vincenc Konjar, star 46 let, je v četrtek, 11. oktobra, na Drulovki zavijal na Zasavsko, prednostno cesto. Kljub prometnemu znaku »Stop« je z nezmanjšano hitrostjo zapeljal v križišče in trčil v osebni avto, ki ga je iz smeri Labor pripeljal 37-letni Ivan Zevnik iz Mavčič. Trčenje je bilo tako silovito, da je Konjar na kraju nesreče umrl.

ZAPELJAL NA NASPROTNI PAS

Bohinjska Bistrica — 20-letni Zdravko Stare z Jereke se je v nedeljo, 14. oktobra, z neregistriranim motornim kolesom peljal od Jereke proti Koprivniku. V levem nepreglednem ovinku je nenadoma zapeljal na nasprotni vozni pas, tik pred osebni avto ljubljanskega Tomaža Kušta. V trčenju je bil Stare hujše ranjen.

PODRL PEŠCA

Lesce — Neprimerna hitrost je botrovala nesreči, ki se je v nedeljo, 14. oktobra, pripetila v Lescah. Voznik osebnega avtomobila Karlo Javorič, star 42 let, je dohitel pešca Stjepana Šterleka, starega 41 let iz Ljubljane, ki je ob sebi potiskal kolo. Javorič je zavrl, a se je kljub temu zaletel v pešca. Hudo ranjenega so Šterleka odpeljali v jeseniško bolnišnico.

ZBIL MOTORISTA IN POBEGNIL

Podlublje — V nedeljo, 14. oktobra, je voznik osebnega avtomobila avstrijske registracije, kasneje ugotovljeni Slavko Brkič, star 26 let, doma iz Tesliča, zdaj pa na začasnem delu v Avstriji, na poti od Ljubelja proti Trzihu dohitel motorista in ga zbil. Hudo ranjenega Janeza Megliča s Pristave, starega 41 let, je Brkič brezvestno pustil ležati na cesti in zbežal. Že po dveh urah so storilca izsledili.

D. Ž.

Zapora uranske ceste

Od 15. do 20. oktobra bo med 7.45 in 16.45 za ves promet zaprta cesta na odseku Poljane—Gorenja vas, ker bodo asfaltirali uransko cesto. Obvoz bo prek Ljubljane, Logatca, Rovi in Žirov. Avtobusni promet bo potekal normalno s prestopanji.

GORENJSKA NOČNA KRONIKA

PREKO OGRAJE PO JABOLKA

Ko so pred nedavnim nabirali kostanja v okolici sadovnjaka v Resjah opazili, da so za ograjo v sadovnjaku na drevju še lepa jabolka, so ročno preskočili ograjo in hoteli ozimnici izkoreniti. Dodati še nekaj jabolka. Ko je eden od zaposlenih delavcev v sadovnjaku to opazil, je seveda nabiralec skušal pregnati, v diranju pa je padla tudi klofuta — vendar pa ne po vsiljivih v sadovnjaku, pač pa po zaposlenemu delavcu.

NOČNI RAZGRAJAC

Kdo ve, kaj je oni dan proslavil V. V. z Jesenic, verjetno pa je hotel, da za njegovo praznovanje zvedo tudi stanovalci blokov na Plavžu. Ko je pijan kolovratil po blokkih in razgrajal, ni med ljudmi naletel niti na trohico razumevanja. Stanovalci, ki so bili že pri nočnem počitku, so brž poklicali miličnike, ki so razgrajalca pospremili v prostore za iztrežitev, kjer je lahko sam proslavil do jutra.

L. M.

Zamejski športniki

Kotalkanje je fantovski šport!

Samo Kokorovec, evropski mladinski prvak

Športno društvo POLET iz Opčin nad Trstom je staro šestnajst let. Združuje štiristo do petsto pretežno mladih športnikov, ki svoj športni talent razvijajo v štirih osnovnih panogah: kotalkanju, košarki, balonanju in šahu. Kot se rad z vso skromnostjo pohvali predsednik SD Andrej Kriznič, dosegajo člani društva razmeroma zadovoljive uspehe v regionalni šahovski ligi, prav tako tudi v promocijski košarski ligi, najuspešnejša panoga društva v zadnjem času pa je brez dvoma kotalkanje. Slednje neizpodbitno dokazuje tudi nedavni uspeh mladega Samota Kokorovca, ki je konec avgusta na evropskem kotalkarskem prvenstvu v Finale Emilii pri Modeni v močni konkurenci osvojil kar tri naslove. Bil je najboljši v obveznih likih, v prostih likih in seveda tudi v skupnem seštevku. Skupaj to pomeni tri zlata odličja v evropskem merilu, kar je brez dvoma izjemen uspeh.

Samo je dijak 1. letnika šole za geometre v Trstu. Kotalkanje da je fantovski šport, pravi, kajti »fantje imajo več moči za izvajanje težjih elementov in figur.«

Za ta šport so ga navdušili prijatelji, ki so pri Poletu že kotalkali. »Kar vpišali so me na tečaj, čeprav me sprva ni preveč zanimalo,« se spominja. »Priznati moram, da v začetku nisem nič kaj rad hodil na treninge. Pozneje pa me je potegnilo. Po dveh letih treninga sem postal pokrajinski prvak (leta 1977) in potem ni bilo več poti nazaj.«

Istega leta je zasedel tudi peto mesto na italijanskem državnem prvenstvu. Treningski postali del njegovega vsakdana:

»Trenirati sem začel vsak dan in sicer najmanj po dve uri, pred tek-

movanji pa tudi po šest ali sedem ur dnevno.«

Kotalkarske tekmovalne discipline podobno kot pri drsanju sestavlja program obveznih likov in prosti program. Zanimivo pri tem je morda dejstvo, da Samo ne drsa, kot bi morda to pričakovali, saj tekmovalna kotalkarska sezona traja le od aprila do konca septembra:

»Drsanje me nikoli ni posebno privlačilo,« pravi, »in v Italiji tudi ni pravih drsalšč za umetnostno drsanje. Pozimi raje smučam.«

Pot Sama Kokorovca do evropskega mladinskega naslova seveda ni bila niti malo lahka. Najprej je bilo treba osvojiti naslov najboljšega za območje mesta Trsta, nato naslov najboljšega na območju pokrajine. Sledilo je državno prvenstvo, temu pa evropsko. Samo se je slednjega prvenstva udeležil že lansko leto, ko je zasedel tretje mesto.

Tekmuje že šesto leto, kotalka pa skupaj osem let:

»Kotalkanje se je danes razvilo do tiste točke, ko praktično ni več mogoče kaj dosti napredovati,« razmišlja, »razen morda pri piruetah ali skokih. To pa sta tudi moji najljubši prvini.«

Samota in še nekaj njegovih tovarišev iz društva, ki tudi tekmujejo, trenira Peter Brlec iz Domžal, za katerega Samo pravi, da je eden najboljših trenerjev kotalkanja v Evropi.

Sam je seveda svojih uspehov vesel, prav tako tudi starši in prijatelji, sošolci. Najvažnejše pri vsem pa je, da zaradi njegove športne dejavnosti ne trpi šola.

Seveda pa je za doseganje dobrih rezultatov potrebna tudi dobra oprema:

»Opremo financira vsak tekmovalec sam. Približno 50 tisoč dinarjev staneta dva para kotalk na škornjih, ki jih vsak potrebuje,« pravi Samo. »Najboljši škornji so avstrijski (WIFA), kotalke nemške (HÜDORA), kolesca pa ameriška (WALDEC ali WEBER). En par kotalk potrebujemo za obvezne like, drugega za prosto kotalkanje.«

»Rad imam kotalkanje,« znova poudarja. »Prosti program je zame prava 'ludnica', obvezni liki pa so pravi dolčas in jih nimam preveč rad.« Letošnje sezone je praktično konec, a osvojeni naslov evropskega prvaka Samota brez dvoma obvezuje. Ker svetovnega prvenstva za mladince ni, pomeni ta naslov še toliko več. Samo se tega dobro zaveda in ne skrbi ga, da osvojenega naslova na naslednjem evropskem prvenstvu ne bi zmozel ubraniti.

Boris Bogataj

Prejeli smo

O maratonu, pretiravanju in razvrščanju v tekmovalne skupine

Ko sem se pred dvajsetimi leti mudil v Švici, sem pogosto naletel na oznako LLL — Langläufer lebt länger (Dolgo-progaši živijo dlje). Razprave o koristnosti oziroma škodljivosti teka na dolge proge, ki so se pojavile pri nas po bohinjskem triatlonu »jeklenih«, so pokazale, da še veliko zaostajamo za državami z bogato športno tradicijo.

GORENJCI V LIGAŠKIH TEKMOVANJH

NOGOMET — Z golom Eržena v triintriideseti minuti so Triglavani na stadionu Stanka Mlakarja v osmem kolu slovenske nogometne lige osvojili pomembni točki v igri z gosti iz Brežic. V preostalih srečanjih je Slovan zmagal v Mariboru s Kovinarjem, Rudar iz Trbovelj je prinesel zmago iz Izole, Vozila pa so do dobra napolnili mrežo gostov iz Titovega Velenja. Koper je v Murski Soboti ugnal domačo Muro, Železničar doma Kladivarja, Šmartno pa Ilirijo.

Izidi: Triglav : Brežice 1:0 (1:0), Vozila : Rudar (TV) 6:0 (3:0), Kovinar : Slovan 0:2 (0:1), Izola : Rudar (Trbovlje) 0:2 (0:2), Železničar : Kladivar 2:0 (2:0), Šmartno : Ilirija 3:1 (0:0), Mura : Koper 1:2 (1:2). V naslednjem kolu kranjski Triglav gostuje v Ljubljani, kjer se bo pomeril z Ilirijo.

ROKOMET — V moški republiški članski rokometni ligi je Jelovica iz Škofje Loke tesno izgubila na gostovanju v Šoštanj. Igralke Branika pa so bile na domačem igrišču boljše od rokometasč Alplea iz Železnikov.

Izida: Šoštanj : Jelovica 27:26 (14:13), Branik : Alples 24:19 (12:9). Para prihodnjega kola: Jelovica : Usnjaj, Alples : Paloma.

ODBOJKA — V novo tekmovalno sezono so startali tudi odbojkarji in odbojkarice. Moštvo Bled, ki nastopa v drugi zvezni ligi, se je z zmago vrnilo iz Mostarja. V ženski republiški je Triglav doma izgubil z Rogozo, mlada vrsta Palome Branika pa je bila doma boljša od ekipe Bleda.

Izidi: Student : Bled 2:3, ženske: Triglav : Rogoza 0:3, Paloma Branik (ml.) : Bled 3:1.

Pari prihodnjega kola: Bled : Fužinar, ženske: Bled : Fužinar, Paloma Branik (ml.) : Triglav.

HOKEJ NA LEDU — V novo prvenstvo sezone so startali tudi hokejisti v prvi zvezni hokejski ligi. Jeseničani so na domačem ledu tesno premagali goste iz Vojvodine, v Zagrebu pa je bila Kranjska gora boljše moštvo od Medveščaka. Olimpija je v Celju ugnala domačo Cinkarno, Crvena zvezda pa je dobila mestni derbi.

Izidi: Jesenice : Vojvodina 4:2 (0:0, 1:2, 3:0), Medveščak : Kranjska gora 4:9 (3:4, 0:4, 1:1), Cinkarna Celje : Olimpija 1:4 (1:2, 0:1, 0:1), Partizan : Crvena zvezda 2:8 (2:0, 3:1, 3:1).

Para prihodnjega kola: Kranjska gora : Cinkarna Celje, Crvena zvezda : Jesenice.

-dh

V Sloveniji imamo med številnimi tekaškimi prireditvami le tri letne ter dva zimska maratona ter poskusni tek s smučmi na 60 kilometrov v okviru trnovskega maratona. V sosednji Hrvaški imajo supermaratonov več kot pri nas, zlasti je poznan njihov tek na 100 kilometrov.

Zdravilišče Radenska priredi vsako leto tri maratone — v Radencih, Bovu in Kranju, hkrati pa tudi teka na 21 in 10 kilometrov. Prav-zavoljo možnosti teka na krajših progah upada število tekačev za preskušnjo na 42 kilometrov. Menim, da bi morali prireditelji dati poudarek maratonu (teku na 42 kilometrov); na 10. in 21. kilometru pa naj bi bili le izločitveni točki, na katerih ne bi merili časa. S tem bi povečali udeležbo tekmovalcev in rekreativcev na maratonu. Dokaz za to sta tek treh dežel, od Kranjske gore do Sovč, ter tek ob žici okupirane Ljubljane. Ne bi bilo napak, če bi zdravilišče Radenska povzorošosedovHrvatovrazmišljalo tudi o prirejanju supermaratonov.

Letošnjo zimo bo na sporedu jubilejni, 10. trnovski maraton. Rekreativci in borci IX. korpusa NOV in POJ pričakujemo, da bo Turistično društvo Idrija priredilo tudi smučarski supermaraton na 80 kilometrov. Letošnji tek na 60 kilometrov je pokazal, da ni razloga za omahovanje. Velja pa omeniti, da je bila na tem teku časovna omejitev na 38. kilometru prestroga. Na tej »zaporu« je namreč ostalo okrog sto rekreativcev, ki bi lahko brez nevarnosti za zdravje pretekli še ostalih dvajset kilometrov.

Maratoni in supermaratoni so za zdravje bolj koristni kot, denimo, teki na progah, dolgih do pet kilometrov; tu

so naporji kratkotrajni, vendar so telesne obremenitve veliko večje. Pri maratonih so tekači prisiljeni enakomerno porazdeliti svoje moči.

Kako in kdaj trenirati, kako se pripraviti, je opisano v knjigi Polnokranjski supermaratonca dr. Srečka Bergant. Za vsakega rekreativca kot tudi za tekmovalca-tekača je nujno, da se knjigo prouči in se drži njenih napovedi.

Teki na dolge proge niso nikakor pretiravanje, temveč notranja počitnica in prenovitev. So koristni, ker pride do temeljite prekrvavitve celotnega telesa. Človeški organizem ima to sposobnost, da z utrujenostjo prepreči varno pretiravanje. Vsak tekač naj po končanem maratonu ali supermaratonu pogleda v ogledalo in obraz bo pokazal, ali je pretiral ali ne. Če po teku na dolge proge dobro spi, to pomeni, da naporji niso bili pretirani. Če že naslednji dan zmore enako maraton, je jasno, da ni pretiral.

Razlog za pretiravanje je lahko tudi nepravilna razdelitev tekačev v tekmovalne skupine. Za zdaj se po mednarodnih pravilih ravna po prireditelji maratona »Treh src«, vsi ostali pa ne. Neumestno je, da v isti skupini tekata 35- in 60-letnik. Udeleženci, starejši do 35 oziroma 40 let, bi morali teči v enotni skupini, starejši pa bi se morali razdeliti v skupine z razmikom pet do deset let. Iz izkušenj namreč vem, da so športniki med 30. in 40. letom starosti najbolj vzdržljivi. To dokazuje na vsežadnje tudi zmaga 35-letnega tugalkega tekača na olimpijskem maratonu v Los Angelesu.

Udeležba kategoriziranih tekmovalcev na množičnih rekreativnih prireditvah je zaželena in potrebna, vendar bi morali zanje določiti časovne omejitve, ki bi jih potem upoštevali tudi pri izbiri za nastop na mednarodnih tekmovalnih. Neumestno je primerjati tekmovalce z rekreativci. Na množičnih prireditvah jih poveličujejo, kujejo v zvezde; vsi pa dobro vemo, kako veljajo v mednarodni konkurenci.

Stane Konstantin

Kranjske odbojkarice v prvi slovenski ligi Začela se je borba za obstanek

Kranj — Odbojkarice kranjskega Triglava so se z zmago v drugi slovenski ligi uvrstile v prvo ligo, v kateri tekmujejo letos še igralke Rogoze, mladinke Palome Branika (Maribor), lanske prvakinje z Bleda, lani osmouvrščena ekipa v drugi zvezni ligi — Vič (Ljubljana), Tabor (Ljubljana), Mežica, druga ekipa ravnanskega Fužinarja, ki je bila v minuli sezoni prvak vzhodne skupine druge slovenske lige, Ljubno ter odbojkarice Kočevja. Za prvo mesto se bodo bržčas potegovali Vič, Bled in Paloma Branik. Ogorčen pa bo tudi boj za obstanek med kranjskim Triglavom, Rogozo, drugo Fužinarjevo ekipo ter Mežico.

»Za novo tekmovalno sezono smo se začeli pripravljati sredi avgusta v športnem parku Stanka Mlakarja v Kranju, zatem smo imeli pet dni kondicijske vadbe na Kravcu, po povratku pa smo nadaljevali s štirimi treningi na teden v telovadnici osnovne šole Franceta Prešerna. V tem času smo odigrali tudi 18 prijateljskih tekem z ekipami, s katerimi smo lani igrali v ligi, ter z našimi letošnjimi nasprotnicami,« pravi trener ženskih ekip Marko Žibert. »Ekipa od spomladi do danes ni

doživela bistvenih sprememb. Od igralcev je bila poslovala le Mateja Marjanovič. Ze v spomladanskem delu prvenstva pa smo se okrepili s petimi mladinkami.«

»Jesen nas čaka težje delo kot lani,« meni trener. »V prvem delu igramo doma z Rogozo (tekmajo v soboto — op. p.), Bledom, Vičem, Mariborom in Ljubnim, v gosteh pa z Brankom, Taborjem, Fužinarjem in Kočevjem. Spomladi večkrat gostujemo, vendar igramo doma z ekipami, za katere menimo, da se bodo tako kot mi borili za obstanek v ligi.«

Trener Marko Žibert bo imel v letošnji tekmovalni sezoni na voljo deset igralok: Tatjana Bavdek, Mateja Marjanovič, Savo Rant, Slavica Vojčič, Snežna Sodin, Ireno Rezar, Janjo Majhen, Marjeto Dvornik, Sanjo Žibert in Janja Robas.

Druga ženska ekipa, za katero igrajo pionirke in mlajše mladinke, bi morala nastopati v zahodni skupini druge slovenske lige, vendar se zaradi denarnih težav ni udeležila niti kvalifikacij. Tekmovanje bi jim zelo koristilo, saj bi si pridobile dragocene izkušnje. Namesto v slovenski bodo igrale v klubski ligi. Ob vsem tem v klubu niso pozabili tudi na podmladek. Njihove nekdanje igralke načrtno delajo z mladimi odbojkaricami, učenkami petega in šestega razreda osnovnih šol Bratstvo in enotnost, Simon Jenko, France Prešeren in Stane Žagar.

Moška ekipa kranjskega Triglava do letos tekmovala tako kot lani v drugi slovenski ligi skupaj s Salonitom, Bohinjem, Železjarjem z Jesenic, Plamenom iz Kroke, Mokronogom, Pionirjem II iz Novega mesta, Kamnikom, Bledom II in Kočevjem. Pred vodstvom trenerja Mira Ambrožiča se bo potegovala za uvrstitev v srednjo ligo. Ekipo je zapustil eden najboljših igralcev Zmago Hafner, ki je odšel v JLA; s službeno vojaščino pa se je pred mesecem dni vrnila šestletna mladincev.

»V klubu se zdaj bolj kot s strokovnim delom ubadamo z denarnimi težavami,« pravi Marko Žibert. »Od telesnokulturne skupnosti dobimo mesečno okrog 13 tisoč dinarjev ali precej manj kot nogometasči in rokometasči, ki ne stopajo v enako kakovostnem tekmovanju. Kako malo denarja je to, naj se nazorim s podatkom, da samo za organizacijo dveh tekem slovenske lige potrebujemo domala 10 tisočakov. Kje so te žoge, ostala oprema, draga strošovanja po vsej Sloveniji, uporabna za telovadnice...? Za nemoteno klubsko dejavnost, za treninge in tekmovalnjo, bi potrebovali letos 450 tisočakov. Kako se bomo s skopo odmerjenimi sredstvi pretolkli skozi ligaško tekmovalnjo, ne vemo. Za pomoč prosimo pa delovnih organizacijah, toda tudi te v sedanjih gospodarskih razmerah niso najbolj radodarne,« ugotavlja Marko Žibert.

C. Zaplotnik

Prejeli smo:

Žalostna jesenska razmišljanja

Kranj ima pač to smolo, da ima preveč (!) dobrih športnikov in je vsem praktično nemogoče omogočiti normalno delo. Prednjačijo plavalci, nad denarno sušo pa tožijo skorajda vsi. Le malo športov ima tako dolgo tradicijo kot nogomet in obenem dokaj dobre pogoje za delo. Vendar skorajda ni športa, katerega ugled bi postal tako majav kot prav v nogometu.

Kranjska občina je samo pomanjšana slika Gorenjske ali Slovenije. Imamo tri kakovostna moštva — Savo v občinski ligi, Naklo v območni in Triglav v slovenski ligi. Prav Triglav je rezultatsko najslabši. Lani je bil slovenski pokalni prvak! Ni še minilo veliko časa od gostovanja Partizana iz Beograda v Kranju! Naklo v območni ligi sodi bolj na dno kot v sredino lestvice, v moštvo Save pa igrajo odlični igralci, ki bi lahko nastopali v slovenski ligi. Trije najboljši kranjski nogometaši so odšli drugam: Bojan Taneski v Maribor, Andrej Jerina k Slovanu in Filip Murnik k bivšemu drugoligašu. Iz vseh treh moštev, iz množice igralcev, trenerjev (dva višja nogometna trenerja v občinskem ligašu?) bi lahko sestavili moštvo za sam vrh slovenske lige!

Toda dokler bodo vsi zbežali za svoj plot in pogrevali stare spore, iz tega ne bo nič. Pri Triglavu ostajajo iz leta v leto iste razmere, isti ljudje, ista klubska politika. V to se mora vdati tudi izredno marljiv trener Hasan Ibrahimović. Za zadnje tekme komaj še skrpa moštvo. Vsi poskusi medsebojnega sodelovanja so se izjalovili, kranjski nogomet se še naprej deli na levi in »desni« breg, na te in one »klubaske«.

MIRAN ŠUBIC

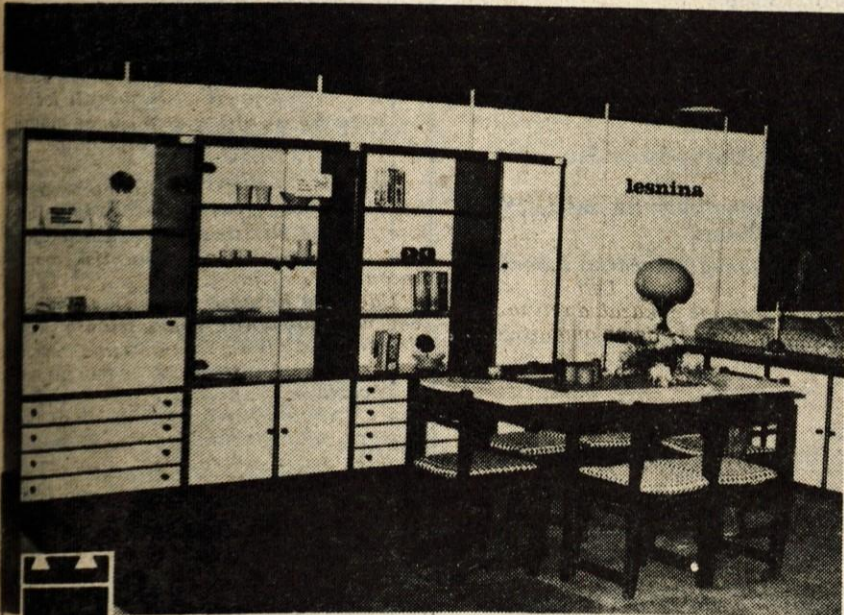
ODLIČNA UDELEŽBA NA KRANJSKEM OBČINSKEM KROSU — Atletski klub Triglav iz Kranja je bil pretekli teden organizator letošnjega občinskega kroša. Ta kros je bil hkrati izbiran za sestavo občinske reprezentance, ki bo v soboto v Litiji nastopila na republiškem krosu Dela. Udeležba je presegla pričakovanja, saj je na krosu teklo nad štiristo udeležencev. Med njimi je bilo več kot sto tekmovalcev iz šolskega centra Iskre in vsi so se dobro odrezali, kljub temu, da nimajo lastne telovadnice, in, kot kaže, je ne bo tudi v novi, ki se gradi na Zlatem polju.

Zmagovalci: ml. pionirji (1972): Eržen (F. Prešeren) 3:34; ml. pionirji (1971): D. Pajk (F. Prešeren) 3:23; st. pionirji (1970): D. Ožegović (F. Prešeren) 3:17; st. pionirji (1969): Kolman (SC Iskra) 3:08; ml. mladinci (1967—68): Rus (SC Iskra) 6:45; st. mladinci (1965—66): U. Oblak (AK Triglav) 11:14; člani (1945—64): P. Močnik 18:10; veterani A: Štros (SD Kokrica) 18:52; veterani B: Miro Rant 21:31; ml. pionirke (1972): B. Hafner (L. Seljak) 3:50; ml. pionirke (1971): U. Kavčič (F. Prešeren) 3:56; st. pionirke (1970): I. Peterneš (J. B. Tito) 3:42; st. pionirke (1969): N. Seliškar (SŠEDU) 4:00; vsekipni vrstni red pionirskih kategorij: 1. OŠ F. Prešeren 125, 2. OŠ S. Jenko 116, 3. OŠ L. Seljak 83; ml. mladinke (1968): I. Hafnar (SŠEDU) 3:50; st. mladinke (1966—67): Bertoncelj (SK Triglav) 8:29; članice (1950—65): Nežka Žagar 18:10; veteranke (1949 in starejše): Erzetič 8:36; vsekipno v mladinskih kategorijah: 1. SC Iskra 45, 2. SŠEDU 45, 3. SK Triglav 25. (-dh) — Foto: F. Perdan

17. sejem stanovanjske opreme kranj, 12.-19.10.84

Tako vsestranskega in celovitega prikaza glede opremljanja in ogrevanja stanovanj na tej jesenski sejmski prireditvi v Kranju nedvomno še ni bilo. Prirediteljem in razstavljalcem je uspelo prikazati številne novosti proizvajalcev pohištva in notranje opreme stanovanj. Centralni zavod za napredek gospodinjstva pa je na razstavi 'Ekonomično ogrevanje, ki jo vsak dan spremljajo strokovna predavanja, zbral vse slovenske proizvajalce naprav za ogrevanje in izolacijskih materialov. Prireditev na osem tisoč kvadratnih metrih, kjer je moč dobiti tudi različno potrošno blago, si torej zares velja ogledati. Sejem bo odprt do petka 19. oktobra.

lesnina

20-ODSTOTNI POPUST ZA POHIŠTVO DEA — Za sestavljeni program z imenom *Dea* delovne organizacije Radin iz Ravne gore je Lesnina Pohištvo Kranj na letošnjem sejmu dobila zlato medaljo. Tudi ta program je namenjen ureditvi spalnic, dnevnih in otroških sob, kabinetov in drugih prostorov. Posebno privlačnost pa mu daje tudi odločitev proizvajalca, ki se je v sejmskih dneh odločil za 20-odstotni uvajalni popust. — A. Ž. — Foto: F. Perdan

Tudi na letošnjem sejmu stanovanjske opreme si lahko ogledate širok izbor kopalniških zaves KOPLAST (Jožica in Janez Cengle iz Kamne gorice). Zavese so v različnih barvnih odtenkih, izdelajo pa jih tudi po merah za vašo kopalnico.

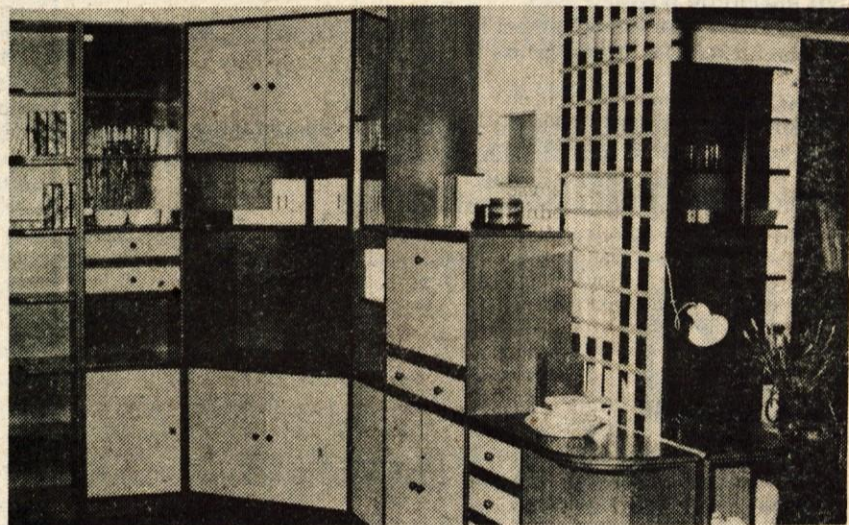

LOKATERM peči — kamine po skandinavskem zgledu izdelujejo Instalacije Škofja Loka, na sejmu pa jih v svojem paviljonu prodaja ASTRA BLAGOVNICA KRANJ; tudi na potrošniški kredit in z brezplačno dostavo. Lokaterm peči so bile nagrajene z zlato sejmsko medaljo. Poleg PLAMAFLEX cevi za toplotno izoliranje cevodov centralne kurjave smo v Astrinem paviljonu opazili tudi novost: zvočno absorbcijske plošče Plamafon, za izboljšanje akustičnosti prostora in njegovo zvočno izolacijo. Seveda pa to še ni vse, kar nudijo v paviljonu ASTRE. Izkoristite priložnost ugodnega nakupa RECAL plošč za učinkovitejšo centralno ogrevanje, PURPEN spreja za suho montažo oken in vrat. Opozarjamo pa vas tudi na izredno ugodne cene steklenih izdelkov priznane steklarne Hrpelje.

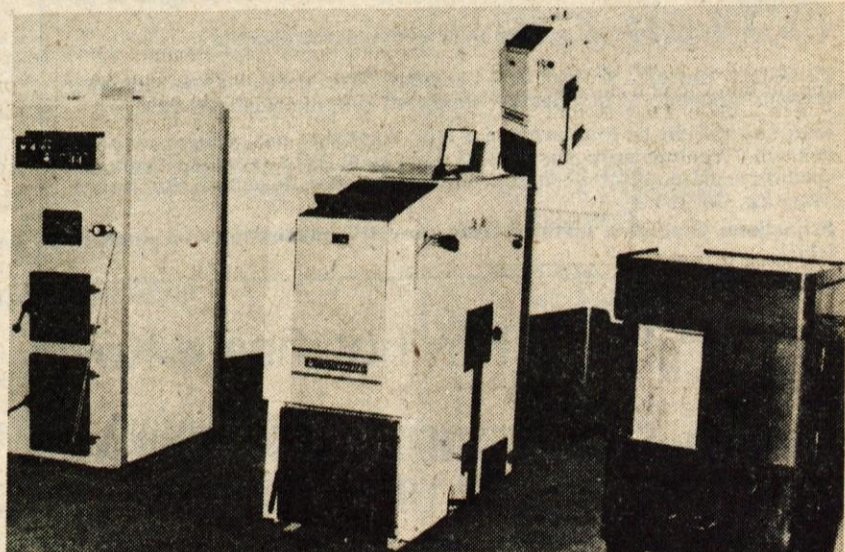
kovinotehna

Na razstavnem paviljonu KOVINOTEHNE iz Celja je na letošnjem sejmu stanovanjske opreme razstavljeno zares veliko število peči, radiatorjev ter sončnih kolektorjev. Razstavljajo in prodajajo pa tudi novost na našem tržišču — magnetni preklopnik, ki nam pri ogrevanju omogoča 10 % prihranek pri gorivu.

alples

Alplesov DOM — Na kranjskih sejmskih prireditvah že tretje leto redno sodeluje Sozd Združenega gozdnega in lesnega gospodarstva GLG Bled. Letos je GLG dal na sejmu še poseben poudarek novemu proizvodnemu programu Alplesa iz Železnikov. V tej delovni organizaciji je strokovnjakom uspelo razviti pohištvo, s katerim je moč v celoti opremiti in urediti vse stanovanjske prostore v hiši oziroma v stanovanju. Proizvodni program DOM je izdelan v šestih do osmih višinah in različnih globinah. — A. Ž. — Foto: F. Perdan

Trajnožarni toplovodni kotel — Avtomontaža Ljubljana je na sejmu dobila zlato medaljo za trajnožarni toplovodni kotel za centralno ogrevanje. Ta kotel so v Avtomontaži razvili predvsem zaradi nekovostnih in nizkokaloričnih vrst premogov (in lesa) pri nas.

Pri tem pa so dosegli izredno visok izkoristek kurjenja (75-odstotni). Kotel namreč deluje na podlagi tako imenovanega predgrevanja sekundarnega zraka. Razen tega pa Avtomontaža predstavlja tudi novo kaminsko peč. Zasnovana je na podlagi trajnožarnega izgorevanja pri ročni nastavitvi toplotne moči.

TEKSTILINDUS KRANJTEKSTILNA INDUSTRIJA
TEKSTILINDUS KRANJ

rabi za delo na parni turbini in visokotlačnem kotlu z avtomatsko regulacijo v toplotni obrata II

DELAVCE

s poklicno šolo kovinske ali elektro smeri.

Kandidati morajo imeti tudi uspešno opravljen izpit za strojnika parne turbine oz. izpit za upravljanje visokotlačnih kotlov z avtomatsko regulacijo.

Kandidati brez zgoraj navedenega izpita pa so lahko sprejeti kot pripravniki.

Vsa pojasnila dobite v kadrovskem sektorju delovne organizacije.

**DOM DR. JANKA BENEDIKA
RADOVLJICA**Komisija za delovna razmerja razpisuje
prosta dela in naloge**VODENJE RAČUNOVODSTVA
(ni reelekcija)**

Kandidati morajo poleg z zakonom določenih pogojev izpolnjevati tudi naslednje pogoje:

- višja šola ekonomske smeri in tri leta delovnih izkušenj
- organizacijske in vodstvene sposobnosti.

Mandat traja 4 leta.

Kandidati naj pismene prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev in kratkim opisom dosedanjih delovnih izkušenj pošljejo v 15 dneh po objavi na naslov doma.

Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 30 dneh.

GOZDNO GOSPODARSTVO BLED, n. sol. o.
TOZD gozdno avtoprevoznitvo in delavnice
Sp. Gorje, n. sub. o.

Delavski svet temeljne organizacije razpisuje prosta dela in naloge

**INDIVIDUALNEGA POSLOVODNEGA ORGANA —
VODJA TEMELJNE ORGANIZACIJE**

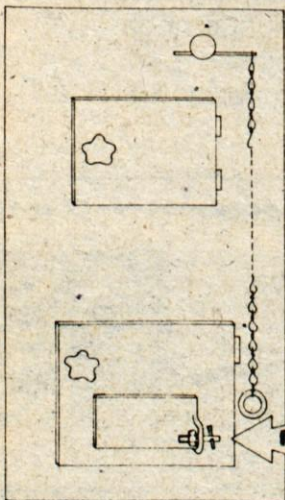
Poleg splošnih pogojev, določenih z zakoni, samoupravnimi sporazumi in družbenimi dogovori, morajo kandidati izpolnjevati še naslednje posebne pogoje:

- da imajo visoko strokovno izobrazbo tehnične smeri,
- da imajo najmanj 5 let ustreznih delovnih izkušenj,
- da s svojim delom izpričujejo svojo opredeljenost za socializem, ustvarjalno razvijajo socialistične samoupravne družbenoekonomske odnose ter da v svojem delovnem in življenjskem okolju uživajo ugled in zaupanje,
- da predložijo koncept svojega dela za mandatno obdobje.

Za sestavo koncepta svojega dela kandidati lahko dobijo želene podatke v temeljni organizaciji in v delovni skupnosti skupnih služb GG Bled.

Izbrani kandidat bo imenovan za 4 leta. Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 15 dneh po objavi na naslov: Gozdno gospodarstvo Bled, TOZD gozdno avtoprevoznitvo in delavnice, Sp. Gorje 1, 64247 Zg. Gorje.

Prijavljene kandidate bomo o izidu obvestili najkasneje v 30 dneh po izbiri.

Kovinotehna • Kovinotehna • Kovin**UPORABA MAGNETNEGA PREKLOPNIKA
NAM OMOGOČA DO 10 % PRIHRANEK
GORIVA****Montaža in delovanje magnetnega
preklopnika pri pečeh na trda go-
riva:**

1. Pri hladni peči namestimo vijak v uho vratice tako, da je glavica (krak A) obrnjen proti peči;
2. Veržico skrajšamo za cca 2 cm in nanjo privežemo obroček;
3. Vijak naj bo pritrjen tako, da se obroček, če ga natakemo na krak B takoj sname;
4. Obroček natakemo na krak A in montaža je gotova; Zakurimo peč.
5. Ko ne mislimo v peč nič več nalagati, pretaknemo obroček na krak B. Peč se bo pričela ohlajati in vratice za podpih se bodo odpirala. Preden bodo vratice do konca odprta, se bo obroček snel in vratice se bodo zaprle;
6. Podpiha ni in peč se bo POČASI OHLAJALA: PRIHRANEK 3 % do 10 % GORIVA.

Pat. št. 24 B 13/00.

RAZSTAVLJA IN PRODAJA

Na sejmu bo razstavljeno tudi TERMICNO VAROVALO za peči, kurjenimi s trdimi gorivi.

Obiščite nas na 17. sejmu stanovaljske opreme v Kranju, od 12. do 19. 10. 1984.

Kovinotehna • Kovinotehna • Kovin**Sava
Kranj**industrija
gumijevih,
usnjenih
in kemičnih
izdelkov

Kadrovski sektor objavlja proste delovne naloge

A. v tozdu BLAGOVNI PROMET, sektor skladiščenja

1. oblikovanje sistema kontrole količin blaga
2. usklajevanje in organiziranje nalog za področje pretoka blaga

Pogoj: — visoka izobrazba tehnične, organizacijske ali ekonomske smeri, zaželene so delovne izkušnje

B. v tozdu BLAGOVNI PROMET, sektor priprave prodaje

3. tajniška opravila

Pogoj: — zaključena upravno-administrativna šola, zaželene so delovne izkušnje
— dobro znanje strojepisja in stenografije
— pasivno znanje nemškega ali angleškega jezika

C. v DELOVNI SKUPNOSTI SKUPNIH SEKTORJEV, sektor za organiziranje proizvodnje

4. vodenje skupine za planiranje

Pogoj: — diplomiran inženir organizacije dela ali diplomiran inženir kemijske tehnologije, zaželene so delovne izkušnje

Ostali pogoji:

- primerne zdravstvene in psihološke sposobnosti

Pisne prijave z dokazili oddajte v 8 dneh po objavi na naslov: Sava Kranj, Kadrovski sektor, Škofjeloška 6, Kranj

O sklepu komisije za delovna razmerja boste obveščeni v 30 dneh po preteku roka razglašanja.

ISKRA KIBERNETIKA Industrija merilno-regulacijske in stikalne tehnike
KRANJ, n. sol. o.Delavski svet TOZD Tovarna števcev Kranj
razpisuje imenovanje
INDIVIDUALNEGA POSLOVODNEGA ORGANA
TOZD TOVARNA ŠTEVCEV

Kandidati morajo poleg z zakonom določenih pogojev izpolnjevati še naslednje posebne pogoje:

- visokošolska ali višješolska izobrazba tehnične ali ekonomske smeri,
- 5-letne delovne izkušnje, od tega 3 leta v dejavnosti temeljne organizacije,
- poznavanje trendov razvoja in proizvodnje ter strateških usmeritev temeljne organizacije,
- znanje tujega jezika,
- pogoje, določene z družbenim dogovorom o uresničevanju kadrovske politike v občini Kranj.

Mandat za imenovanje IPO traja 4 leta.

Kandidati naj pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev in kratkim opisom dosedanjih delovnih izkušenj pošljejo s priporočnim pismom do 31. oktobra 1984 na naslov: Iskra Kibernetika, Kadrovska služba, Savska loka 4, Kranj, z oznako »razpis za IPO TOZD Števci«.

Kandidati bodo obveščeni o izbiri v 60 dneh po končanem roku za zbiranje prijav.

MERKUR Trgovina in storitve, n. sol. o.
Kranj, Koroška 1

TOZD Prodaja na debelo, n. sub. o. Kranj, Kolodvorska 4 na podlagi sklepa delavskega sveta TOZD Prodaja na debelo objavlja javni razpis prostih del in nalog

**POMOČNIKA DIREKTORJA
TOZD PRODAJA
NA DEBELO**

Poleg splošnih pogojev morajo kandidati izpolnjevati še naslednje posebne pogoje:

- višja strokovna izobrazba ekonomske, organizacijske ali tehnične smeri ali srednja strokovna izobrazba ekonomske, komercialne ali tehnične smeri in 5 let delovnih izkušenj na odgovornih delih in nalogah,
- moralno-politične vrline.

Kandidati naj pošljejo svoje prijave s kratkim življenjepisom in dokazili o izpolnjevanju pogojev v zaprti ovojnici z oznako »za razpisno komisijo« v 8 dneh po objavi na naslov: Merkur, trgovina in storitve, n. sol. o., Kranj, Kadrovska-socialna služba, Koroška 1. Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 15 dneh po sprejetju odločitve.

Iskra — Industrija za električna orodja Kranj, p.o.
Kranj, Savska loka 4

Komisija za delovna razmerja in osebne dohodke delovne organizacije vabi k sodelovanju

**DELAVCA ZA OPRAVLJANJE PROSTIH DEL
V PREVZEMNI SLUŽBI
sektorja nabave in planiranja**

Od kandidatov pričakujemo, da poleg splošnih izpolnjujejo še naslednje posebne pogoje:

- končana 3-letna poklicna šola trgovske, elektro ali kovinarske smeri,
- dve leti ustreznih delovnih izkušenj,
- odslužen vojaški rok.

Kandidati naj pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo v 8 dneh po objavi v časopisu na naslov: Iskra — Industrija za električna orodja Kranj, Splošno-kadrovsko področje, Savska loka 4, 64000 KRANJ

**TOVARNA KLOBUKOV
»ŠEŠIR«**
p. o., ŠKOFJA LOKA

Komisija za delovna razmerja objavlja prosta dela in naloge

ČISTILKE

v obratu na Spodnjem trgu za nedoločen čas s polnim delovnim časom

Pogoji: končana osnovna šola

Pismene prijave z dokazili pošljite na naslov: Tovarna klobukov »Šešir« p. o., Škofja Loka, Kidričeva 57, v 15 dneh po objavi.

**DOM PETRA UZARJA
p. o. TRŽIČ**

Komisija za medsebojna delovna razmerja razglašala prosta dela in naloge

**IZVAJANJE
FIZIOTERAPIJE**

Pogoji:

- dokončana višja šola za zdravstvene delavce smer fizioterapija,
- opravljen strokovni izpit in eno leto delovnih izkušenj

Delo se združuje za nedoločen čas s polnim delovnim časom. Pismene prijave naj kandidati pošljejo na naslov: Dom Petra Uzarja, Komisija za medsebojna delovna razmerja, Tržič.

Pisnim prošnjam naj prilože tudi dokazila o izpolnjevanju razpisnih pogojev. Rok prijave ja 15 dni po objavi razpisa.

MERCATOR ROŽNIKn. sub. o.
TOZD Preskrba n. sub. o.
TRŽIČ

Popravek razpisa za opravljanje del in nalog:

**1. VEČ PRODAJALCEV
MEŠANO-ŽIVILSKÉ
STROKE**

za bodoči poslovni center Planina Kranj (prodajalce tudi za poslovalnico št. 1 na cesti JLA 6, v Kranju).

Vse ostalo pa tako, kot v objavi v Glasu št.: 79 z dne 12. 10. 1984.

**KEGLJAŠKI KLUB
TRIGLAV KRANJ
Sejmišče 3**

tako zaposli

SNAŽILKO — NK delavko za določen čas s skrajšanim delovnim časom 4 ure dnevno.

Delo je v jutranjih urah. Po izkusno delo 1 mesec.

Kandidatke naj pošljejo prijave na naslov: Kegljaski klub Triglav Kranj, Sejmišče 3 ali pa naj se zgledajo na naslovu.

Ljubečna Celje
klinker
keramične
ploščice
telefon: 063 33-421
31-868

RUDNIK URANA ŽIROVSKI VRH
v ustanavljanju
64224 GORENJA VAS — Todraž

Komisija za delovna razmerja objavlja oz. ponovno objavlja prosta dela in naloge s polnim delovnim časom:

1. NADZORNIK JAMSKIH DELOVIŠČ	1 delavec
2. REFERENT ZA VARSTVO PRI DELU za zunanje obrate	1 delavec
3. TEHNOLOG I	2 delavca
4. VODJA PRIPRAVE PROIZVODNE JAME	1 delavec
5. MAZAC	1 delavec
6. KV KUJAR	2 delavca
7. PU KUJAR	1 delavec
8. FIGURANT	2 delavca
9. GEOLOG — OPERATER	1 delavec
10. KLJUČAVNIČAR	5 delavcev
11. AVTOMEHANIČAR	2 delavca
12. HIDRAVLIK	1 delavec
13. ELEKTRIKAR	4 delavce
14. NADZORNIK STROJNEGA VZDRŽEVANJA za predelovalni obrat in drobilnico	1 delavec
15. TEHNOLOG V PRIPRAVI DELA STROJNEGA IN ELEKTRO VZDRŽEVANJA	1 delavec
16. TEHNIČNI RISAR	1 delavec
17. RUDAR — VOZNIK	več delavcev
18. RAZNA RUDARSKA DELA — KV RUDARJI	več delavcev
19. RAZNA RUDARSKA DELA — z obvezno prekvalifikacijo v KV rudarja	več delavcev

POGOJI:

- pod 1: — rudarski tehnik
— strokovni izpit
— 2 leti delovnih izkušenj
— poskusno delo 2 meseca
— jamsko in izmensko delo
- pod 2: — varnostni inženir
— strokovni izpit
— 2 leti delovnih izkušenj
— poskusno delo 2 meseca
- pod 3: — dipl. ing. rudarstva
— 3 leta delovnih izkušenj
— zaželeno znanje tujega jezika in osnov AOP
— poskusno delo 2 meseca
— občasno jamsko in izmensko delo
- pod 4: — dipl. ing. rudarstva
— 4 leta delovnih izkušenj
— poskusno delo 2 meseca
- pod 5: — KV mehanik
— 6 mesecev delovnih izkušenj
— poskusno delo 1 mesec
— jamsko in izmensko delo
— starost nad 21 let
- pod 6: — KV kuhar
— 3 mesece delovnih izkušenj
— poskusno delo 1 mesec
— vozniški izpit B kategorije
- pod 7: — priučen kuhar
— 3 mesece delovnih izkušenj
— vozniški izpit B kat.
— poskusno delo 1 mesec
— zaželen moški zaradi prevoza in delitev malic v jami
- pod 8: — delavec brez poklica
— delovne izkušnje 3 mesece

- poskusno delo 1 mesec
— starost nad 21 let
— jamsko in izmensko delo
- pod 9: — KV delavec
— 1 leto delovnih izkušenj
— vozniški izpit B kategorije
— poskusno delo 1 mesec
— starost nad 21 let
— jamsko in izmensko delo
- pod 10: — KV ključavničar, kovač ali varilec
— delovne izkušnje 6 mesecev
— poskusno delo 1 mesec
— jamsko in izmensko delo
— starost nad 21 let
- pod 11: — KV avtomehanik
— delovne izkušnje 6 mesecev
— poskusno delo 1 mesec
— jamsko in izmensko delo
— starost nad 21 let
- pod 12: — KV delavec elektro ali strojne smeri
— 6 mesecev delovnih izkušenj
— poskusno delo 1 mesec
— jamsko in izmensko delo
— starost nad 21 let
- pod 13: — KV elektrikar
— 6 mesecev delovnih izkušenj
— poskusno delo 1 mesec
— jamsko in izmensko delo
— starost nad 21 let
- pod 14: — strojni tehnik
— strokovni izpit
— 2 leti delovnih izkušenj
— poskusno delo 2 meseca
— strojni ali elektro tehnik
— 1 leto delovnih izkušenj
— poskusno delo 1 mesec
- pod 15: — šola za tehnične risarje
— 6 mesecev delovnih izkušenj
— poskusno delo 1 mesec
- pod 16: — KV rudar ali KV voznik
— vozniški izpit C ali D kategorije
— 6 mesecev delovnih izkušenj
— poskusno delo 1 mesec
— jamsko in izmensko delo
— starost nad 21 let
- pod 17: — KV rudar (3-letna poklicna šola — rudarska)
— 3 mesece delovnih izkušenj
— poskusno delo 1 mesec
— jamsko in izmensko delo
— starost nad 21 let
- pod 18: — KV delavec, lahko tudi delavec s končanimi osmimi razredi osnovne šole
— poskusno delo 1 mesec
— jamsko in izmensko delo
— starost najmanj 21 let in ne več kot 35 let
— obvezna prekvalifikacija v KV rudarja

Delovno razmerje se sklone za vsa dela za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

Za vsa dela se zahteva uspešno opravljen zdravniški pregled pred sklenitvijo delovnega razmerja.

Kandidati naj prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo v roku 8 dni po objavi na gornji naslov.

Kandidati, ki bodo izpolnjevali pogoje bomo vabili na razgovor in ogled delovnih pogojev.

O izbiri bodo prijavljeni kandidati obveščeni v roku 30 dni po objavi.

PLANIKA

PLANIKA KRANJ
TOZD Blagovni promet

Po sklepu DS objavljamo licitacijo naslednjih avtomobilov:

- Zastava 1500 TK (kombi), leto izdelave 1978, izključna cena 35.000,00 din
- Zastava 101, leto izdelave 1978, izključna cena 70.000,00 din
- Zastava 101 C, leto izdelave 1980, izključna cena 120.000,00 din.

Licitacija bo v sredo, 22. 10. 1984, ob 11. uri v Planiki Kranj. Vozila si lahko ogledate 1 uro pred začetkom licitacije.

Interesenti morajo položiti 10 % varščine. Prometni davček plača kupec.

KMETIJSKO ŽIVILSKI KOMBINAT GORENJSKE
Kranj, JLA 2

oglašja prosta dela in naloge

za **TOZD KMETIJSTVO KRANJ** —
Obrat Cerklje

ŽIVINOREJCA za molžo krav

Posebni pogoji: 1 leto delovnih izkušenj

ŽIVINOREJCA ali **TRAKTORISTA** za traktorska dela v hlevu

Posebni pogoji: vozniško dovoljenje F kategorije, 6 mesecev delovnih izkušenj

za **TOZD Tovarna olja OLJARICA BRITOF**

VEČ DELAVCEV BREZ POKLICA za določen čas (6 mesecev) za polnjenje olja v steklenice.

Prijave sprejema Splošno kadrovskega sektorja KIT KŽK Gorenjske, Kranj, JLA 2, v 8 dneh po objavi.

HOTEL GRAD PODVIN p. o.
Podvin — Radovljica

razpisuje v skladu s samoupravnimi akti podjetja dela in naloge

INDIVIDUALNEGA POSLOVODNEGA ORGANA — DIREKTORJA DELOVNE ORGANIZACIJE

Poleg z zakonom določenih pogojev morajo kandidati izpolnjevati še naslednje pogoje:

- da ima višjo šolsko izobrazbo in najmanj 5 let delovnih izkušenj, od tega 2 leti kot individualni poslovodni organ,
- da ima srednješolsko izobrazbo in najmanj 10 let delovnih izkušenj od tega 5 let kot individualni poslovodni organ,
- aktivno znanje dveh svetovnih jezikov,
- da je moralno-politično neoporečen,
- zaželeno dovoljenje za opravljanje zunanjetrgovinskih poslov.

Razpisana dela in naloge so za mandatno dobo 4 let.

Pismene vloge z dokazili o izpolnjevanju pogojev, naj kandidati pošljejo v 8 dneh po objavi razpisa Komisiji za imenovanje individualnega poslovodnega organa, Hotel Grad Podvin, Radovljica, p. p. 4.

O izidu bomo kandidate obvestili v 30 dneh po opravljeni izbiri.

BOLNICA JESENICE

Odbor za delovna razmerja objavlja na podlagi 9. člena Pravilnika o delovnih razmerjih prosta dela in naloge

- **VK STROJNEGA KLJUČAVNIČARJA** za določen čas ali
- **VK VODOVODNEGA INSTALATERJA** za določen čas

Pogoji: — poklicna šola in izpit za VK delavca,
— 1 leto priučevanja

- **SREDNJEGA LABORATORIJSKEGA TEHNIKA** za določen čas

Pogoji: srednja šola za laboratorijskega tehnika,
— 1 leto priučevanja, strokovni izpit

Pismene prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v 8 dneh po objavi na naslov: TOZD Bolnica Jesenice, Maršala Tita 112, Jesenice.

KOVINAR JESENICE

Komisija za delovna razmerja TOZD Nizke gradnje v sestavi Komunalnega podjetja KOVINAR JESENICE

razpisuje prosta dela in naloge za mandatno obdobje štirih let

1. **VODENJE TEHNIČNE PRIPRAVE DELA** za TOZD Nizke gradnje — 1 delavec
2. **OPERATIVNO VODENJE GRADBENIH DEL** v TOZD Nizke gradnje — 2 delavca

Pogoji pod 1. in 2:

- višja šola gradbene smeri in 1 leto delovnih izkušenj v stroki ali
- srednja šola gradbene smeri in dve leti delovnih izkušenj v stroki

Kandidati naj pošljejo pismene prijave na razpis z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 15 dneh po objavi na naslov: Komunalno podjetje KOVINAR JESENICE, TOZD Nizke gradnje, komisija za delovna razmerja, Jesenice, Spodnji Plavž 6.

MARMOR HOTAVLJE

Delovna organizacija na podlagi sklepa delavskega sveta z dne 7. 8. 1984 razpisuje prosta dela in naloge

VODENJE GOSPODARSKO-RAČUNOVODSKEGA SEKTORJA

Kandidat mora izpolnjevati naslednje pogoje:

- da ima visoko izobrazbo ekonomske smeri in najmanj 3 leta delovnih izkušenj na podobnih delih in nalogah ali
- da ima višješolsko izobrazbo zgoraj navedene smeri in najmanj 5 let delovnih izkušenj na podobnih delih in nalogah,
- da je gospodarsko razgledan,
- da izpolnjuje pogoje določene z družbenim dogovorom o uresničevanju kadrovske politike v občini Škofja Loka,
- da izpolnjuje splošne in posebne pogoje določene z zakonom za ta dela.

Dela in naloge se razpisujejo za dobo 4 let.

Kandidati naj svoje prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo v roku 8 dni po objavi tega razpisa na naslov:

Marmor Hotavlje, Industrija naravnega kamna, Gorenja vas, Komisija za delovna razmerja.

Kandidate bomo o izidu izbire obvestili v roku 30 dni po izbiri.

Tovarna športnega orodja TOZD Plastika
Begunje

IŠČEMO KOOPERANTE za izdelavo telovadnega orodja in delov čolnov iz ojačanega poliestra.

Nudimo kalupe in material.

Ogled izdelkov oziroma form in informacije so mogoče 22. in 23. oktobra 1984.

OPREMA
STANOVANJ
IN JAVNIH
OBJEKTOV

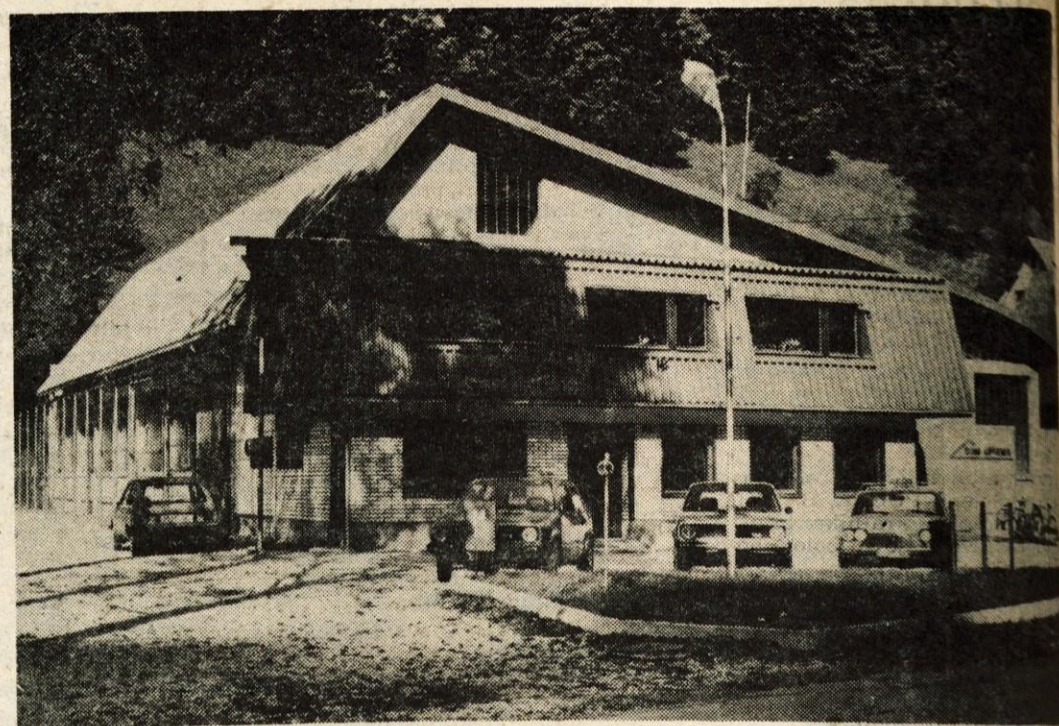

Kvalitetno delo v dogovorjenih rokih

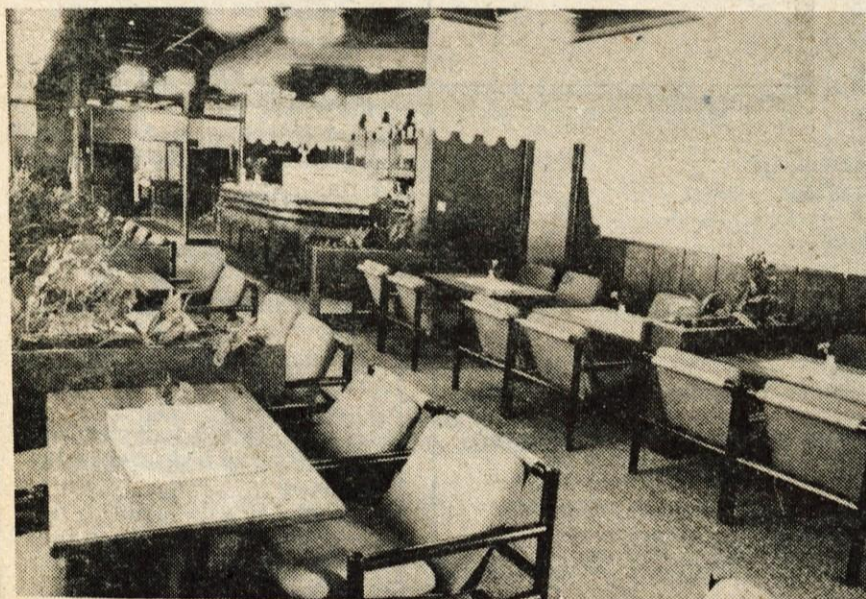
Pred dvema letoma so delavci Dom opreme iz Železnikov dobesedno s svojim denarjem in delom zgradili novo tovarno in si tako ustvarili boljše pogoje za delo. Sedaj pa se s kvalitetnim delom uveljavljajo na tržišču. To se pozna tudi pri izkupičku. Za letos so planirali 44 milijonov dinarjev celotnega prihodka, sedaj pa že vedo, da bodo iztržili okoli 60 milijonov dinarjev, kar za 20 članski kolektiv ni malo. Več jim bo ostalo tudi dohodka, zato popravljajo osebne dohodke in računajo, da bo povprečje ob koncu leta nekje pri

25.000 dinarjih. Kvalificirani mizarji služijo okoli 30.000 dinarjev, za kar menijo, da je še zmeraj premalo, glede na zahtevnost dela in na njihovo pridnost. Vsekakor pa se jim velika vlaganja v preteklih letih v tovarno in stroje, že izplačajo.

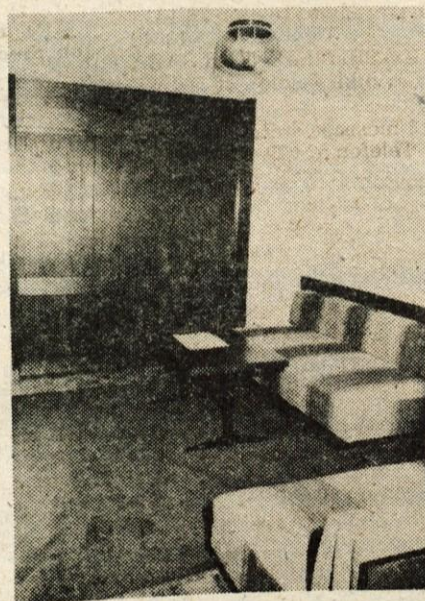
Že naslov delovne organizacije — Oprema stanovanj in javnih objektov — da vedeti s čim se ukvarjajo. Opremljajo hotele, banke, poslovne stavbe in druge javne prostore, in to od načrta do končne opreme. Tako so letos opremili Golfvo depandanso Savico na Bledu,

Dom-oprema v Železnikih

V sodelovanju s kooperanti so opremili depandanso Savica pri Golf hotelu.

Opremili so tudi apartmaje v Savici.

in sicer v sodelovanju z Zavodom za urbanizem z Bleda, pravkar opremljajo v sodelovanju z Meblom iz Nove Gorice hotel v Karlobagu, Grand hotel v Skopju in hotel Bristol v Skopju. Delajo tudi pri opremi stavbe RTV v Skopju, v domu invalidne mladine na Igu, Domu ostarelih župnikov v Ljubljani in drugih stavbah. Pri opremi RTV Skopje so prvič vgradili svoj nov izdelek — akustična vrata, ki zadržijo hrup 45 decibelov.

Vendar pri Dom — opremi ne opremljajo le javnih objektov. Sprejmejo tudi naročila posameznikov. Tako lahko pri njih naročite celotno opremo nove hiše. Izdelali bodo načrt in predlagali, kako jo opremiti. Lahko pa le opremo ene sobe, stopnišča, izdelavo lesenih stropov in podobne notranje opreme. Kar je še posebej pohvalno — njihovi izdelki so izredno kvalitetni in vedno se držijo dogovorjenih rokov. S tem si tudi ustvarjajo ugled na trgu.

Slovenijales trgovina s svojim razstavnim prodajnim prostorom in centralnim skladiščem v Vižmarjih razstavlja in prodaja na 17. sejmu stanovanjske opreme v Kranju od 12. do 19. oktobra 1984 pohištvo priznanih proizvajalcev:

spalnice, dnevne sobe, kuhinje, predsobe, kopalnice in drugo kosovno pohištvo.

SLOVENIJALES

Posebno pa priporočamo kuhinjo

ORHIDEJA NATURAL • PETUNIJA JESEN • PETUNIJA BELA • SPALNICA ZORA

Cenjenim kupcem pa priporočamo tudi obisk naše prodajalne in centralnega skladišča v Vižmarjih, kjer vam bomo ponudili poleg pohištva tudi gradbeni material za gradnjo in adaptacijo vašega doma.

Dobrodošli na gorenjskem sejmu v Kranju in naši prodajalni v Vižmarjih.

Slovenijales Vižmarje, telefon: 51-771 ali 51-566

Talne obloge zavese tapete blago s popustom ostanki od izvoza brezplačna dostava in robljenje — nekaj ugodnega in lepega za vsak žep in vsak dom. V Astri lahko kupite lepo in poceni. Juteks Veta Sintelon TK Gnjilane, Eksperimentalna tkalnica.

**Blagovnica
Kranj**

GORENJSKA KMETIJSKA ZADRUGA
Delovna skupnost skupnih služb

1. Zadržni svet razpisuje prosta dela in naloge
SEKRETARJA

Kandidati naj poleg splošnih izpolnjujejo še naslednje pogoje:

- visoka izobrazba pravne smeri
- sposobnost vodenja in organiziranja dela
- delovne izkušnje so zaželeno

Delovno razmerje se sklepa za nedoločen čas, s polnim delovnim časom. Mandatna doba traja 4 leta.

2. Zbor delavcev DS SS objavlja prosta dela in naloge
POSPEŠEVALCA ZA PRIDELOVANJE KROMPIRJA

Kandidati naj poleg splošnih izpolnjujejo še naslednje pogoje:

- da imajo višjo ali visoko izobrazbo agronomske smeri
- tri oz. eno leto delovne prakse
- smisel za delo z ljudmi in organizacijo ter natančnost pri delu

Delovno razmerje se bo sklenilo za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

Kandidati naj pošljejo pismene prijave z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev v roku 8 dni od objave na naslov: Gorenjska kmetijska zadruga, Jezerska c. 41, Kranj. O rezultatih izbire bodo kandidati obveščeni v 10 dneh po opravljeni izbiri.

DELFIN

Kranj

vas vabi na ribje
specialitete

Ljubecna Celje

**OGI-MASA
ZA POPRAVILO
IN ZIDAVO PEČI**

Telefon: 063 33-421,
31-865

LESNINA TOZD TAPETNIŠTVO RADOVLJICA
Gorenjska cesta 41

Delavski svet v skladu s 133. členom statuta TOZD Tapetništvo Radovljica razpisuje javno dražbo za prodajo naslednjih osnovnih sredstev:

1. Tovorno vozilo IMV 2200 D, leto proizvodnje 1977,	izklicna cena
2. Tovorno vozilo IMV 1600, leto proizvodnje 1974,	150.000 din
z motorjem leto proizvodnje 1982,	150.000 din
3. Rezervni motor za vozilo IMV, tip 1600, leto proizvodnje 1974,	5.000 din
4. Gume za vozilo Lada 165 — 13, nove radial — SSSR, 10 kom, izklicna cena za kom	2.000 din
5. Šivalni stroj K 251/4 singer,	14.000 din
6. Entlarica Mauser K 23.03,	4.000 din
7. Podšivalni stroj — slepi šiv Šubert,	6.000 din

Javna dražba bo izvedena dne, 26. oktobra 1984, ob 11. uri. Ogled je možen uro pred izvedbo javne dražbe v temeljni organizaciji. Osnovna sredstva se prodajajo v stanju, kakršnem so, po principu videno — kupljeno. Varščino v višini 10 odstotkov od izklicne cene je potrebno plačati na blagajni temeljne organizacije. Kupec je dolžan plačati pristojni prometni davek. Pravico sodelovanja na licitaciji imajo fizične in pravne osebe.

MALI OGLASI

tel.: 27-960

PRODAM

Prodaj GLASBENI CENTER beny-
tone M 6120 LG stereo, z zvočniki.
Martin Čebašek, Podreča 7, Mavčiče
12702

Prodaj ročno izdelan, večbarvni
ZIMSKI PULOVER, št. 42. Telefon
62-452 od 16. do 20. ure 12919

Prodaj nov zapakiran ŠTEDILNIK
kuppersbusch. Dolenc, Hafnarjeva pot
17, Kranj - Stražišče 12978

NEMŠKO OVCARKO, čistokrvno,
staro dve leti, brez rodovnika, zelo do-
bro čuvajko, ugodno prodaj. Zevnik,
Zg. Bitnje 70 12979

Prodaj rabljen ZIDAK, nov modu-
lar, nerabljeni PUNTE, BANKINE,
LATE za kozolec, krajnike, brune in
rabljen bobrovec, vse za polovično ce-
no. Telefon 25-551 12980

Prodaj CIRKULAR za žaganje drv,
z motorjem 4 kW. Marjan Lotrič, Pre-
dostje 143, Kranj 12981

Prodaj novo POMIVALNO KORIT-
TO, enojno z desnim odcejalnikom.
Kepic, Dvorje 32, Cerklje 12982

Prodaj 2000-litrski SOD za namaka-
nje. Žirovnica 57 12983

Prodaj dve PONY KOLESI. Teneti-
še 12, Golnik 12984

Prodaj novo, 200-kilogramsko TEH-
NICO, 55 m trožilnega KABLA s pri-
ključki, MOPEd, dvobrzinc, dobro
ohranjen. Ogled vsak dan na Delavski
c. 34, Kranj 12985

Prodaj trajnožarečo PEČ, skoraj
novo, cena 8.000 din. Albina Jančar,
Stara cesta 15, Kranj 12986

Ugodno prodaj od 12 do 15 prn me-
šanih DRV. Nikola Bulič, Čepulje 6,
Jošt - Kranj 12987

Prodaj barvni TELEVIZOR grand-
color riz - telefonken, ekran 66 cm.
Ogled popoldan. Mubi, Ul. XXXI. divi-
zije 52, Kranj 12988

Prodaj neškropljena JABOLKA na
drevju, za mošt. Stanko Likar, Mliaka
7 pri Kranju 12989

Prodaj suhe BUTARE, JABOLKA
za ozimnico, 70 kg belega CEMENTA,
12 kg »fugirne mase« in 5 belih PRU-
ZEM 25 x 25. Janez Zupanc, Retljeva
10, Cirkce 12990

Prodaj ŠIVALNI STROJ veritas.
Veleosovska 30, Senčur 12991

Ugodno prodaj SEDEŽNO GARNI-
TURO. Telefon v oglašnem oddelku.
12992

Prodaj enosni TRAKTOR tomo
vinkovič, 15 KM. Prezrenje 6, tel.
70-029 12993

Ugodno prodaj POTAPLJAŠKO
OBLEKO, velikost št. 5, PUŠKO mares
ministren ter GLOBINOMER, vse sko-
raj novo. Vesna, Juleta Gabrovska 19,
Kranj 12994

Prodaj JABOLKA in HRUŠKE za
ozimnico. Ropret, Partizanska 14, Sen-
čur 12995

Prodaj dobro KRAVO s teletom ali
brez, po izbiri. Sp. Brnik 52, Cerklje na
Gorenjskem, tel. 42-301 popoldan 12996

Prodaj GAJBICE, pobjon, češnjevce
DESKE 2 cm, borove DESKE 2 cm,
KRAVO za v skrinjo in KRAVO, brejo
4 mesece. Koritno 39, Bled 12997

Prodaj športni OTROŠKI VOZI-
ČEK. Telefon 28-236 12998

Prodaj zvočno KAMERO 8 mm ba-
uer, zvočni KINOPROJEKTOR bauer,
monitor za montažo filmov. Telefon
74-660 12999

Prodaj OJAČEVALEC marschal,
550 W, za 7 SM. Dóvžan, Jaka Platiša 5,
Kranj 13000

MAČEHE, dobite vsak dan. Žitnik,
Moše 1, Smlednik 13001

KIOSK, lesen, gostinski, razstavljen,
ugodno prodaj. Telefon 064/75-236
13002

Prodaj komplet GARAŽNA VRA-
TA. Stara Loka 78 (trojček), Škofja Lo-
ka, tel. 61-218 13003

Poceni prodaj otroško POSTELJI-
CO z jogijem. Vreš, Šorlijeva 33, Kranj
13004

Prodaj PRIKOLICO za osebni avto
in KAMERO 2 x 82 KVARC. Hudobiv-
nik, Čirče 31 A, Kranj 13005

KRAVE po izbiri, prodaj. Julka Ko-
želj, Moste 54, Komenda 13006

Prodaj mlade PAPIGE škobčevke.
Potočnik, Tomsčičeva 7/III., Kranj
13007

BULDOŽER TG (7 t), dobro ohran-
jen, ugodno prodaj. Telefon
064/61-857 popoldan 13007

Prodaj KRAVO s teletom ali brez in
FIAT 126-P, dobro ohranjen. Habjan,
Dražgoše 15, Železniki 13008

Prodaj barvni TELEVIZOR Ei in
vrtni STOL. Telefon 25-919 po 17. uri
13009

Prodaj 1 ha silažne KORUZE. Pipa-
nova 40, Senčur 13010

Prodaj 10 tednov staro teličko od
krave bohinjke, dobre mlekarice. Pre-
dostje 21, Kranj 13011

Prodaj železokovan NAGROBNIK
»vera, upanje, ljubezen«. Naslov v
oglasnem oddelku. 13040

Prodaj 5 kW termoakumulacijsko
PEČ, rabljeno eno sezono. Cankar,
Frankovo naselje 52, Škofja Loka
13041

Električne OGLE EKO tiger P 106,
dvomannualne, prodaj. Telefon 28-163
13042

Prodaj GLASBENI CENTER SABA
kompakt z zvočniki. Telefon 26-544 po-
poldan 13043

Prodaj 18 mesecev staro NEMŠKO
OVCARKO. Telefon 57-029 13045

Prodaj novo peč za centralno ogre-
vanje feroterm T-32. Bobnar Franc,
Gor. vas 11, Reteče 13012

Ugodno prodaj NAGROBNE SVE-
TILKE (železne in bakrene). Predostje
št. 81 13047

KUPIM

Kupim že rabljeno VITRINO ali RE-
GAL. Telefon 60-476 13011

VOZILA

Prodaj dobro ohranjeno zastavo
101 komfort, letnik 1980, reg. do maja
85. Krožna ulica 4, Kranj 13013

Prodaj VOLKSWAGEN 1300, letnik
1971. Jelenc, Golica 2, Selca 12765

Prodaj ZASTAVO 750, registrirano
do septembra 1985. Ogled popoldan v
soboto in nedeljo. Benedik, Dražgoše
41, Železniki 12775

SIMCO 1307 GLS, letnik 1977, pro-
dam ali zamenjam za manjši avto z do-
plačilom. Telefon 22-958 popoldan
12777

Prodaj staro ZASTAVO 101, za
30.000 din, tudi po delih. Telefon 26-301
12786

Prodaj ZASTAVO 101, letnik 1977,
dobro ohranjeno. Miro Marčun, Ljub-
no 96, Podnart 12836

Poceni prodaj ZASTAVO 101, 1972
letnik, prevoženih 70.000 km. Kostič,
Podlubnik 161, Škofja Loka 13012

Prodaj opel KADETT 1,6 diesel,
marec 1984. Gasilska 24a Senčur. 13044

Prodaj dele za ZASTAVO 750 in
NSU 1200 in termoakumulacijsko PEČ
2,5 kW. Jože Kuštrin, Mestni trg 33,
Škofja Loka 13013

Ugodno prodaj ZASTAVO 750. Ivan
Alič, Javorje 54, Poljane 13014

Prodaj ZASTAVO 1300, letnik 1978,
za 60.000 din. Telefon 21-104 13015

RENAULT 8, zelo poceni prodaj.
Šenk, Hotemaže 50 13016

Ugodno prodaj ZASTAVO 101, let-
nik 1973, registrirano do februarja
1985. Telefon 74-663 13017

Prodaj PRIKOLICO za osebni avto.
Telefon 27-498 popoldan 13018

MARIJA
PRIMC

Cesta na Klanec 3, Kranj
(v bližini gostilne Blažun)

Vam nudi kvalitetno
in hitro izdelavo
vseh vrst očal.

Se priporočam!

Prodaj MOPED T 12 za 1 SM, trifa-
zni ELEKTROMOTOR 3,5 kW, 2800
obratov, cena 5.000 din, PRIKOLICO
za T 12, cena 300 din in nov drog za TV
anteno. Kranj, Mandaljeva 10, tel.
23-935 13019

Prodaj ŠKODO za dele. Cegelnica
25, Naklo 13020

PEUGEOT 204 karavan, letnik 1967,
primeren za dele, poceni prodaj. Tele-
fon 28-427 13021

Prodaj karamboliran MZ 125 ccm;
za Z-101 desni blatnik, leva zadnja vra-
ta in zadnjo havbo. Slavko Šolar, Dole-
nja vas 62, Selca nad Škofjo Loko
13022

APN-6, dodatno opremljen, malo vo-
žen, prodaj za 5 SM. Telefon 25-258
13023

Ugodno prodaj dobro ohranjeno
ZASTAVO 101, letnik 1976, registrira-
no do oktobra 1985. Soklič, Slap 29, Tr-
žič 13024

WAVXHAL VIVA 1200 de lux, ka-
ramboliran, prodaj. Lahko tudi po de-
lih. Telefon 76-424 13025

Prodaj PRINZA 1200 C, za 10.000
din. Podbrezje 99 13026

Ugodno prodaj ZASTAVO 101, le-
tnik 1976. Franc Gros, Ribno 36, Bled
13027

Prodaj R-12 karavan in R-12 limuzi-
na, v zelo dobrem stanju. Cerklje 125
13028

Prodaj MOTOR husqvarna 250
cross in popolnoma nov SURF blitz.
Ogled popoldan. Drago Zupančič, Sp.
Gorje 85/A 13029

Prodaj ZASTAVO 750, registrirano
do septembra 1985, z rezervnimi deli;
motor, menjalnik, desna vrata, 4 gume,
vse skupaj za 5,5 SM. Ogled vsak dan
od 16. do 19. ure. Dovžan, Jaka Platiša
5, Kranj 13030

Prodaj karambolirano LADO 1200
L, zelo ohranjeno, pozimi ni vožena,
prevoženih 64.000 km, za popravilo.
Rezervni deli zagotovljeni. Hafnerjevo
naselje 18, Škofja Loka, tel. 60-585
13031

Nujno prodaj FIAT mirafiori 1400
SL special, 5 prestav, letnik 1984. Tele-
fon 011/485-911 13032

Zamenjam CITROEN GS super 1.3,
letnik 1980 za GOLFA. Telefon 74-251 v
petek in soboto popoldan 13033

GOLFA JGL bordo barve, starega
dve in pol leta prodaj. Telefon
061/446-222 popoldan, 064/23-947 dopol-
dan. 13046

ROLETARSTVO NOGRA-

ŠEK vam nudi izdelavo in
montažo vseh vrst rolet in
žaluzij. Na zalogi imamo ža-
luzije 25 mm, 35 mm in
50 mm v vseh izvedbah in ra-
zličnih barvah.

Roletarstvo Nograšek,
Milje 13, Senčur,
telefon 061-50-720.

STANOVANJA

Prodaj STANOVANJE v zasebni
HIŠI, s posebnim vhom, v Čirčah pri
Kranju. Informacije v ponedeljek in
sredo popoldan po tel. 22-857 13034

POSESTI

Oddam PROSTOR za mirno obrt,
približno 30 m². Naslov v oglasnem od-
delku. 13035

ZAPOSLITVE

Sprejemam STRUGARJA ali strojne-
ga KLJUČAVNIČARJA za delo na
stružnih avtomatih. Predostje 60/A
12879

Iščem sposobno, samostojno, simpa-
tično NATAKARICO iz Radovljice ali
okolice. Informacije v »ČEBELICI« na
Linhartovem trgu v Radovljici 12880

Takoj zaposlim dva SLIKOPLE-
SKARJA. OD po dogovoru. Dušan Bi-
zant, Britof 9, Kranj 13036

Takoj zaposlim KV ali PKV PLE-
SKARJA. OD po dogovoru. Telefon
23-143 13037

OSTALO

Preključujemo obtožbo, ki smo jo izre-
kli Jožici in Jani ŠTALC, Smoleva 6.
Železniki in se ji opravičujemo. Marta
KREK, Milan in Marta KAVČIČ, Smo-
leva 9, Železniki 13039

DVAKRAT TEDENSKO
PRI VAS — GORENJSKI
POLTEDNIK GLAS

OBVESTILA

LEPE SADIKE CIPRES za ograje (v
kontejnerjih) ter SREBRNE SMREKE
IN PANCICKE dobite pri Kancilija,

Cesta Kokrškega odreda 12/A, takoj za
številko 12 v bližini Vodovodnega stol-
pa 12323

VODOVODNO INSTALACIJO na
novi hiši vam hitro in kvalitetno naredi
obrtnik. Telefon 28-427 13038

ZAHVALA

Ob tragični izgubi našega nepozabnega

VINKA KONJARJA

iz Drulovke 18a

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in so-
sedom za pomoč v težkih trenutkih, vsem, ki ste nam izkaza-
li sožalje in ga spremili na njegovi zadnji poti.

Posebno se zahvaljujemo delovnim organizacijam: Sava
Kranj, Kroj Škofja Loka, Zvezdi in Ikosu ter vrtcu iz Oreh-
ka. Hvala duhovniku za opravljen pogrebni obred in pevcem
za zapete žalostinke.

VSJ NJEGOVI

ZAHVALA

Sporočamo žalostno vest, da nas je zapustil naš sodelavec iz
TOZD Gumeno-tehnični izdelki, DE prevleka valjev

VINKO KONJAR

roj. 1938

Od njega smo se poslovili v soboto, 13. oktobra, ob 15. uri iz-
pred mrliške vežice v Bitnjah, kjer je ležal do dneva pogre-
ba.

Sindikalna organizacija
SAVA Kranj

Sporočamo žalostno vest, da nas je zapustil naš sode-
lavec v pokoju

'MIRKO KLEMENC

roj. 1928

Od njega smo se poslovili v soboto, dne 13. 10. 1984 ob
16. uri izpred hiše žalosti, Duplje 16, na pokopališče v
Duplje.

SINDIKALNA ORGANIZACIJA SAVA KRANJ

ZAHVALA

Ob boleči izgubi moža, očeta, starega
očeta

FRANCA
KEPICA

se iskreno zahvaljujemo za izraze sožalja, podarjeno cvetje
in pomoč v težkih trenutkih. Iskrena hvala vsem sorodni-
kom, znanec, prijateljem, dobrim sosedom, gasilec, po-
sebno tov. Zormanu za poslovilne besede ob odprtem grobu,
gospodu župniku in vsem, ki ste ga v tako velikem številu
pospremili na zadnji poti.

VSEM IN VSAKEMU POSEBEJ
ŠE ENKRAT ISKRENA HVALA!
VSJ NJEGOVI

Brnik, Vodice, Tacen, Senčur, 9. oktobra 1984

V SPOMIN

RUDIJU PELKU

16. oktobra je dve leti žalosti, odkar je nehalo biti tvoje
dobro srce. In tako tiho si odšel dragi naš

RUDI

Težko je spoznanje, da te ni in te nikoli več ne bo med nami.
Odšel si tja, kjer ni trpljenja, ne gorja, le večni mir. Vedno še
slišimo tvoj korak, v našem domu je praznina, v naših srcih
je ostala velika bolečina, ki ne bo nikdar minila, dokler še
nas ne bo črna zemlja krila. Vsem, ki obiskujete njegov grob
in prižigate svečke, iskrena hvala!

NEUTOLAŽLJIVA: mama in ata, brat Janez, sestra Mira in
Jožica ter vsi vnuki, ki so te imeli tako radi

Umril je naš sodelavec

MLADEN TRIŠIČ

delavec na stružnih avtomatih
za obdelavo odlitkov

Pogreb bo danes, 16. oktobra 1984, ob 15. uri na pokopališču
v Kranju

SODELAVCI DO ISKRA —
INDUSTRIJA ZA ELEKTRIČNA ORODJA
KRANJ

DELAVSKA UNIVERZA

„TOMO BREJC“ KRANJ

Organizira v mesecu novembru TEČAJ RAČUNALNIŠKEGA OPISMENO-
VANJA in sicer:

1. OSNOVNI TEČAJ UPORABE HIŠNIH RAČUNALNIKOV (predvsem
Spektrum).

Tečaj bo trajal 30 ur in je namenjen lastnikom ali bodočim lastnikom
hišnih računalnikov in zajema osnovno seznanitev in rokovanje z raču-
nalnikom: demonstracija sposobnosti hišnih računalnikov, načini pro-
gramiranja in spoznavanje enostavnih BASIC ukazov (PRINT, FOR
zanke IF pogojni stavki, enostavne datoteke z DATA stavki, enostavna
grafika).

Za vključitev v tečaj ni potrebno predhodno znanje iz matematike, ka-
kor tudi znanje angleškega jezika, še manj kakšno znanje o računalni-
kih.

2. TEČAJ BASIC RAČUNALNIŠKEGA JEZIKA

Tečaj bo trajal približno 50 ur in je namenjen lastnikom hišnih računal-
nikov. Namen tečaja je obvladati BASIC kot jezik, s katerim bo lahko
vsak sam izdelal programe za svojo uporabo (enostavni učni programi
matematike, fizike, zemljepisa, programi za razne izračune v podjetju,
konstrukcije, diagrami, tabele, pregledi ali celo enostavno vodenje hiš-
nega poslovanja izdatkov in prejemkov, kontrola stanj na tekočih raču-
nih, itd.)

Predavanja na tečajih bomo organizirali v popoldanskem času. V primeru
večjega interesa pa bomo predavanja organizirali tudi v dopoldanskem ča-
su.

Predhodne prijave kandidatov sprejemamo do 25. oktobra 1984 na naslov
Delavska univerza Tomo Brejc Kranj, Staneta Žagarja 1.

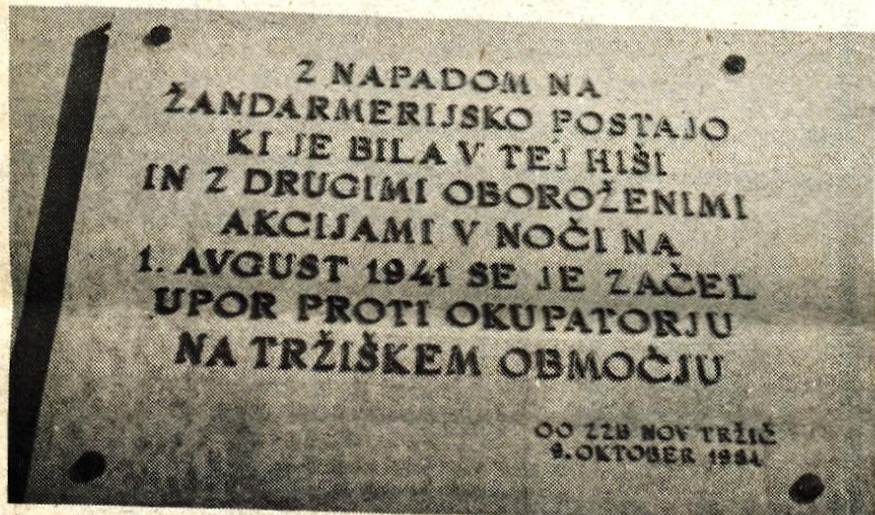
»Požgana domačija« za križko šolo

Križe — V soboto, 6. oktobra, so s slovesnostjo v osnovni šoli v Križah številni krajsani Pristave, Križ, Sebenj in Seničnega zaključili praznovanje svojih krajevnih praznikov, ob katerih se vsako leto spomnijo požiga Gozda in ustanovitve Kokrškega odreda. Letos ob 40-letnici, so več kot štirinajst dni potekale v vseh teh vaseh pod Kriško goro razne prireditve in športna tekmovanja, v soboto pa so v Križah, kjer je bila med vojno orožniška postaja, odkrili spominsko ploščo. V noči od 31. julija na 1. avgust 1941, so namreč borci prve Tržiške čete napadli to orožniško postajo, kar je pomenilo prvo oboroženo akcijo in zametek oboroženega odpora v tržiški občini.

Slavnostni govornik je bil predsednik skupščine občine Tržič Janez Piškur. V kulturnem programu so v posebni glasbeni točki nastopili učenci iz Seničnega, ki jih je za slovesnost pripravila Milica Debeljak iz Seničnega. Najzaslužnejšim krajanom so bila podeljena priznanja OF in pohvale. Borci Kokrškega odreda so podarili še nekaj spominskih prtov partizanskim družinam teh štirih krajevnih skupnosti. Tu so bili razglašeni tudi izidi športnih tekmovanj in podeljena priznanja.

Ob koncu je predsednik odbora skupnosti Kokrškega odreda Miloš Rutar-Ruž vsem prisotnim predstavil sliko Ljuba Ravnika »Požgana domačija«, ki jo je ob 40-letnici požiga Gozda in obnovitve Kokrškega odreda družina Ravnika iz Kranja podarila osnovni šoli Križe. Ljubo Ravnika je namreč to olje naslikal leta 1952, ko je bil Gozd še ves v ruševinah, zato predstavlja neprecenljiv dokument o najtežjih dneh naše zgodovine. Ostanke naj med mladimi, spominja naj in opominja...

D. Dolenc

Spominska plošča na hiši številka 11 v Križah bo odslej spominjala mimoide, da je bila tu prva oborožena akcija prve Tržiške čete in da se je tu začel oboroženi upor Tržičanov — Foto: D. Dolenc

Darilo za škofjeloške smučarje

Smučarski oddelki srednje družboslovno-jezikovne usmeritve so dobili elektronske merilne naprave — V novi sezoni več pomembnih smučarskih tekmovanj na Starem vrhu — Neusklajeni urniki treningov in pouka v smučarskih oddelkih

Škofja Loka — V petek zvečer je bila v škofjeloškem hotelu Transturnist skromna slovesnost. Smučarskemu oddelku srednje družboslovno-jezikovne usmeritve so izročili elektronske merilne naprave, ki jih bodo učenci šole in drugi škofjeloški smučarji uporabljali pri smučarskih tekmovanjih. Merilne naprave so pomagali kupiti Alpetour iz Škofje Loke ter slovenski mešani firmi Intertrade iz Celovca in Indoms iz Trsta. Naprave so tako kvalitetne, da jih bodo lahko uporabljali pri najzahtevnejših vrhunskih tekmovanjih.

Teh bo v Škofji Loki v prihajajoči smučarski sezoni kar nekaj. Omeniti velja zlasti 10. jubilejno FIS tekmovanje pionirjev v alpskem smučanju, ki bo 17. in 18. februarja prihodnje leto. Dva dni pred tem bo na Starem vrhu del državnega prvenstva za moške in ženske. Računajo tudi, da bo v nedeljo po zaključku tekmovanja v športni dvorani na Podnu velika kulturno-zabavna prireditev z razglasitvijo rezultatov državnega prvenstva.

Ravnateljica družboslovno-jezikovne srednje šole v Škofji Loki Vladka Janova se je zahvalila za lepo darilo in spregovorila tudi o nekaterih problemih organizacije pouka v smučarskih oddelkih. V štirih letnikih je sedaj v smučarskem oddelku 80 učencev. Vendar pouk ne more teči po dogovorjenih urnikih, ker se jih vodstva smučarskih reprezentanc ne držijo, oziroma treningov ne usklajujejo in o njih tudi ne obveščajo šole. Tako so prizadevanja učiteljskega kolektiva, da bi tudi učencem — smučarjem omogočili primerno izobrazbo, okrnjena, saj le težko organizirajo pouk. Dejala je, da se vodje reprezentanc macehovsky obnašajo do šole in na račun skoraj nečloveških ambicij po rezultatih ovirajo šolanje učencev. Skoraj neverjetno je bilo slišati, da se na šoli ni niti enkrat oglasil direktor alpskih reprezentanc Tone Vorinec, čeprav je na škofjeloški šoli večina A in B reprezentance. Tudi Lojze Gorjanc je bil na šoli le, ko je maturiral Ulaga. Smučarska gimnazija je bila organizirana prav zato, da bi smučarjem omogočila priti do poklica, ki ga bodo opravljali, ko bodo nehali smučati. Zato je nujno potrebno, da se za uresničevanje njenega programa ne prizadevajo le učitelji, temveč tudi tisti, ki vodijo smučanje. Letos pa zaradi premaknjenih in neusklajenih treningov ni bilo na redne izpite, niti na dodatne, nobenega člana A in B reprezentance obeh vodilnih smučarskih disciplin.

Janez Šter je obljubil, da bo s problemom seznanil smučarsko zvezo Slovenije in predlagal, da se čimprej sestane vodstvo smučarske šole s predstavniki zveze in reprezentanc.

L. Bogataj

Gozdarji in kmetje na Koroškem

Koristen izlet

Gozdarji in kmetje, člani samoupravnih organov Gozdnega gospodarstva Bled, so pod vodstvom Majde Lončar dva dni spoznavali kmetijstvo po slovenskem in avstrijskem Koroškem.

Bled — Prvi dan so se mudili na jugoslovanski strani. V Radomljah so si ogledali lesni obrat, kjer 550 zaposlenih predeluje večinoma blejski les v stole za izvoz. Dobro delajo in tudi dobro zaslužijo — povprečno 28 tisočakov na mesec. Ob državni meji, v vasi Stanjel, so se seznanili s kmečkim turizmom in z značilnostmi hribovskega kmetijstva. Obiskali so kmeta, ki redi 20 goved in prav toliko prašičev. Zaradi strmine mora skoraj tretjino travnikov pokositi ročno. Ima tudi precej sadja, ki ga predela v mošt in žganje. Tako kot večina v vasi se ukvarja s kmečkim turizmom. Največ ima gostov s Hrvaške, nekaj celo z Danske. Poleg lepo urejenih sob ima tudi prostor, v katerem lahko postreže skupini enega avtobusa. Celodnevna oskrba s prenočiščem velja 800 dinarjev. Od kmetijske dejavnosti plača letno 80 tisoč dinarjev davka.

V Avstriji so se najprej ustavili v Pliberku, v tamkajšnji kmetijski zadruzi, kjer kmet lahko dobi prav vse, kar potrebuje pri delu. V vasi Blato so obiskali kmeta, zavednega Slovenca, ki ima 23 hektarov zemlje (osem jih poseje s pšenico) in se ukvarja z živinorejo. Redi do 50 goved in okrog 20 plemenskih svinj. Je kooperant zadruga in njej proda tudi vse pujske, ki pa ne smejo biti lažji od 21 kilogramov. Plemenske svinje nemške pasme in merjasca belgijske pasme mora zaradi predpisov kupiti. Od ene svinje zredi na leto povprečno po 22 pujskov. Zemljo gnoji enkrat letno z gnojivko ter dodatno še z jugoslovanskimi NPK gnojili. Za liter mleka dobi 4,5 šilinga, za količino nad pogodbeno obveznostjo pa precej manj. Krmi pred-

vsem s silažo, največ koruzno. Živine ne more pasti, tako kot tudi ostali kmetje v Blatu ne, ker skozi vas vodi cesta. Če bi žival povzročila nezgodo, bi morali kmetje sami poravnati vse izdatke, ki bi nastali pri tem. Ima tudi sadovnjak. Žganjekuho mora prijaviti. Za domače potrebe lahko skuha na leto 30 litrov in poleg tega še po šest litrov na odraslo osebo. Za žganje, ki ga namerava prodati, mora za liter plačati 25 šilingov davka. Liter stane od 60 do 70 šilingov. Kršenja predpisov je zelo malo, ker so za »grešnike« predvidene visoke kazni. Na kmetiji delajo trije: mož, žena in sin. Za pokojninsko, invalidsko in zdravstveno zavarovanje plačajo letno 50 tisoč šilingov (50 starih milijonov dinarjev).

Povsod so izletniki lahko videli, da je zemlja skrbno obdelana.

C. Rozman

Pogrešanega Angleža niso našli

Poldrugi mesec je minil, odkar je iz bohinjskega hotela Zlatorog, kjer je letoval že dvajset let, izginil 61-letni Anglež nemškega porekla Wolfgang Bleyberg. Lovci, gorski reševalci in potapljači Zaščitne enote milice so ga že nekajkrat iskali, vendar brez uspeha, zato je Republiški sekretariat za notranje zadeve v soboto pripravil obsežno akcijo. Pogrešanega je iskalo 250 ljudi, večinoma miličnikov in gorskih reševalcev, ki so s psi dobri preiskali Bohinj vse do Komne in Vogla. Kmalu po izginotju je namreč pogrešanega blizu lovske kočice na Milju (med Komno in Voglom) menda videl neki občan, zato so miličniki temeljito prečesali teren, vendar o pogrešanem ni bilo sledu.

Akcije, ki je bila hkrati vaja organov za notranje zadeve, se je udeležila tudi angleška konzulica iz Zagreba. Čeprav pogrešanega tokrat niso našli, upanja še niso izgubili. Prihodnja iskanja bodo z bohinjskega preusmerili še na druga območja. Ali pa bodo pogrešanega po naključju odkrili šele čez leta!

Zanesljiv znanilec jeseni — Prijetno dišeč in lepo zapečen kostanj je v Kranju že nekaj dni na prodaj. Tudi letos ga peče in prodaja stari znanec Kranjčanov in seveda tudi zanesljivi znanilec jesenskega mraza. — A. Ž. — Foto: F. Perdan

Program Triglavskega narodnega parka

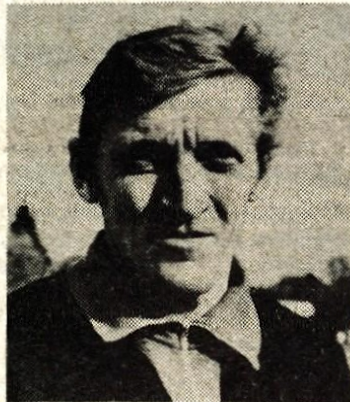
Radovljica — Radovljiški izvršni svet je pretekli teden ponovno obravnaval tekoči srednjeročni program razvoja Triglavskega narodnega parka. Daljše razprave ni bil deležen, saj v radovljiški občini za razliko od jeseniške in tolminske veliko pripomb niso imeli. Obravnavo na občinski skupščini je že doživel, družbenopolitični zbor je odločanje odložil, ker ni bila dovolj jasna njegova vloga. Sedaj je bolj razčiščena, saj je dokument, ki bo veljal do leta 1985, le usmerjevalen, ni obvezujoč pri finančnih stvarih in ni strožji od zakona o Triglavskem narodnem parku. Izvršni svet je ugotovil, da je popravljeni osnutek programa razvoja Triglavskega narodnega parka do leta 1985 realnejši, bolj usklajen, in ga je zato sprejel.

GLASOVA ANKETA

Prednosti letalskega reševanja v gorah

Mojstrana — Podkomisija za letalsko reševanje pri komisiji za Gorsko reševalno službo Planinske zveze Slovenije je pripravila konec minulega tedna dvodnevni tečaj za člane slovenskih postaj GRS, ki se ukvarjajo z letalskim reševanjem. V soboto se je v Vratih zbralo okrog 50 reševalcev — letalcev. Urili so se v postopkih za reševanje iz stene s pomočjo helikopterja v Severni triglavski steni in Graničju nad Mojstrano. Drugi dan tečaja so imeli na Voglu vajo v helikopterskem reševanju potnikov z gondolske žičnice.

Tri udeležence tečaja smo poprašali, kaj menijo o takšnem usposabljanju, koliko jim pomaga pri izpolnjevanju nalog v resničnih razmerah in katere so nasploh prednosti letalskega reševanja. Tole so povedali:

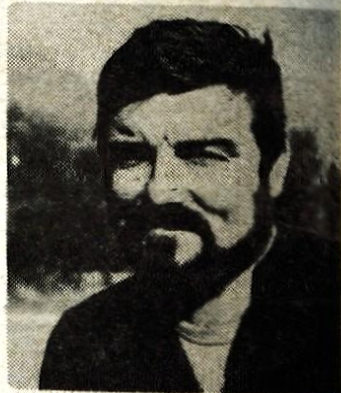

Franci Zupanc iz kranijske postaje GRS: »V naših vrstah so zbrani najboljši fantje, ki imajo dovolj izkušenj v gorskem reševanju. Ker se povsod po Sloveniji ne uporablja helikopter enako pogosto pri reševanju v gorah, je prav, da se reševalci-letalci iz vseh postaj GRS udeležujejo takšnega izobraževanja in urjenja. Potrebne so namreč večletne priprave, da postane reševalec-letalec sposoben za resnično reševanje. Na republiških tečajih inštruktorji seznanjajo udeležence z najtežjimi postopki. Poznati jih morajo do podrobnosti, saj je najmanjša napaka v reševanju lahko usodna. Usposabljanje daje reševalcem poleg znanja gotovost o lastnih sposobnostih, zaradi česar lahko med akcijo ravnanje umirjeno in premišljeno.

Včasih je reševanje v steni trajalo tudi po več dni, s pomočjo helikopterja pa je lahko zelo hitro opravljeno. To je pomembno zlasti zaradi čim prejšnje zdravniške oskrbe ponesrečenca.

Kristjan Langus iz mojstranske postaje GRS: »Od prvega tečaja pred desetimi leti se udeležujem usposabljanja za reševalce-letalce. Izpit za to dolžnost sem opravil po štirih letih urjenja poleg 6 drugih članov GRS.

Znanje je nujno za pravilno delo. Na tečajih se spoznavamo z novostmi v reševalski opremi in letalski tehniki; le-teh je vedno nekaj, zato so vaje zanimive. Razen tega z urje-

njem premagamo začetni strah in se navajamo na delo v ropotu in vetru, ki ju povzroča helikopter.

Ker vsak reševalec najbolje pozna svojo okolico, je prav, da se za helikoptersko reševanje usposablja tudi reševalci iz predelov Slovenije, kjer takšne potrebe niso velike, vendar so možne. Čeprav helikoptersko reševanje ni poceni, pa je dragoceno že zaradi uspešnega reševanja človeških življenj. Marsikdaj bi ranjenec prej podlegel poškodbam, kot bi ga lahko peš prinesli z gora. Razen tega helikopter z nosi namesto reševalcev veliko opreme; reševanje je lažje, v njem pa se oprema, ki je ni nikoli dovolj na razpolago, tudi manj uniči.

Miloš Kokotovič iz letalske enote milice: »Za pilota je pomembno, da se najprej seznani z elementi gorskega reševanja, preden dobi nalogo v njem. Nujno je uskladiti tudi način reševanja med posadko helikopterja in reševalci, za kar je med drugim potreben osebni stik. Vse to je najlažje pridobiti na skupnih vajah. Letos se že tretjič udeležujem takšnega tečaja, sicer pa imamo vsak mesec vaje za razno reševanje. Pogosto sodelujemo tudi pri reševanju ponesrečenih v gorah, kar je ena najtežjih mojih poklicnih nalog.

Pri letenju v gorah, ki zajema vse običajne elemente pilotaže, nam reševalci lahko veliko pomagajo. Zato pa je potrebno poznavanje zmognosti helikopterja in sposobnosti posadke. Med vaji se seveda izogibamo tveganju; kadar gre zares, je treba vztrajati in poizkusiti vse za rešitev ponesrečenca.

Besedilo: S. Saje
Slike: F. Perdan

Začetek gradnje trgovine na Kokrici

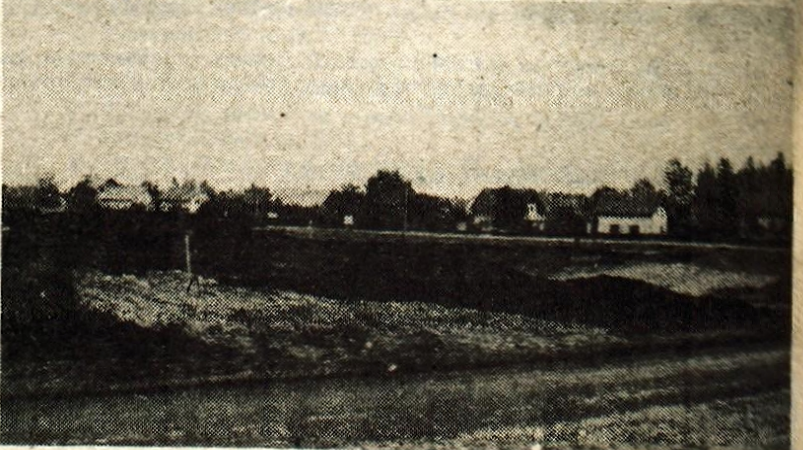
Montažni Marlesov objekt naj bi bil do konca leta že pod streho

Kokrica — Ob križišču ceste z Golnika in Kokrice je delovna organizacija Živila Kranj sredi minulega tedna začela graditi novo samopostrežno trgovino. Z gradnjo vsekakor zelo potrebne trgovine za to območje bi začeli že prej, če jim ne bi nagajalo slabo vreme. Vendar vseeno načrtujejo, da bodo do konca leta objekt postavili pod streho.

Samopostrežna trgovina na Kokrici, ki bo ena največjih živilnih trgovin, bo zgrajena po Marlesovem projektu za montažno gradnjo. Celotna gradnja z opremo LTH in Alprem Kamnik bo veljala okrog 50 milijonov dinarjev. Vsa zemeljska dela vključno z izgradnjo temeljev je prevzelo Splošno gradbeno podjetje Gradbincec iz Kranja.

Trgovina bo imela prek 400 kvadratnih metrov prodajnega prostora in okrog 200 metrov skladiščnega. Na parkirišču bo prostora za 40 avtomobilov. Trgovina bo založena z vsem prehranbenim blagom, mesom, sadjem in zelenjavo ter nekaterimi drobnimi gospodinjstskimi potrebščinami.

A. Ž.

Sredi minulega tedna so delavci SGP Gradbincec na Kokrici pri Kraju začeli graditi živilno samopostrežno trgovino. To bo Marlesov montažni objekt.